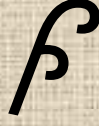

ISSN 2229-547X VIDEHA

**विदेहः 376 मं 15 अगस्त 2023 (वर्ष 16 मासः
188 मं 376)**

[विदेहः (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004)

www.videha.co.in]

**विदेहः मंथिलिः साहित्यं अन्वेषणः मानुषीमिहं
संस्कृतम्**

विदेहः- प्रथमं मंथिलिः पाक्षिकं इ-पत्रिकाः

šampa.đakə: gəðžē.ŋđrə tʰa.kurə.

əi pə: tʰi kə šəpəa.đəika: rə šurəkšitə ətʰi. kəpi. rə. ŋtə (©) đə. rəkəkə likʰitə əŋumətʰikə biŋə: pə: tʰi kə kə ŋp: əjəkə tʰə: ja: prətʰj e. tē rikəđiğə šəhitə il. e. kʰi. rə. ŋi. kə ətʰə: jə. tʰəkə, kə ŋp: mə. đij. mə. šə. ətʰə: đžə. ŋəkə ššgrəhəŋə tə: puŋəp. rə. jə. gəkə prə. ŋə. li. đə. rə: kə ŋp: ru. pə. mē: puŋəru. tʰə. đə. ŋə ətʰə: šə. tʰə. rə. ŋə. prə. šə. rə. ŋə ŋəi kə. lə. đžə: šəkə. tʰə ətʰi.

(c) 2000- 2023. šəpəa.đəika: rə šurəkšitə. bʰə. lə. šə. rə. kə. gə. tʰə. đžə: šə. ŋə 2000 šš ja. ŋi. šti. đžə. pə. rə. tʰə. <http://www.geocities.com/.../bhbarsarik-gachch.h.html> , <http://www.geocities.com/ggajendra> a. đj. likə. pə. rə. a. ə. kʰ. ŋə. 5 đžə. li. a. 2004 kə pə. šə. <http://gajendrathakur.blogspot.com/2004/07/bhbarsarik-gachch.h.html> kə. rə. ru. pə. mē: ŋjə. rə. ŋə. tʰə. pə. rə. mətʰi. li. kə. prə. tʰi. ŋə. tʰə. mə. upə. šti. tʰəkə. ru. pə. mē: v. đjə. mə. ŋə. ətʰi (kə. tʰə. đjə. le. lə. <http://videha.com/2004/07/bhbarsarik-gachch.h.html> likə. pə. rə. , š. o. tʰə. wayback machine. e. of https://web.archive.org/web/*/videha 258 capture(s) from 2004 to 2016- <http://videha.com/> bʰə. lə. šə. rə. kə. gə. tʰə. prə. tʰə. mə. mətʰi. li. b. b. gə. / mətʰi. li. b. b. gə. kə. e. g. i. ge. tʰə. rə.).

i. mətʰi. li. kə. pə. ŋi. lə. ŋə. rə. ŋə. tʰə. pə. tʰi. kə. tʰi. kə. đžəkə. rə. ŋə. mə. bə. đə. mē: 1 đžə. ŋə. tʰə. 2008 šš 'v. đjə. ŋə.' pə. rə. lə. ŋə. rə. ŋə. tʰə. pə. rə. mətʰi. li. kə. prə. tʰə. mə. upə. šti. tʰəkə. ja. tʰə. v. đjə. ŋə. prə. tʰə. mə. mətʰi. li. pə. kš. i. kə. i. pə. tʰi. kə. đžə. r. pə. ŋi. tʰə. lə. ətʰi, đžə: <http://www.videha.co.in/> pə. rə. i. prə. kə. ŋi. tʰə. ŋi. tʰə. ətʰi. a. bə. "bʰə. lə. šə. rə. kə. gə. tʰə." đžə. lə. v. tʰə. 'v. đjə. ŋə.' i. pə. tʰi. kə. kə. prə. v. tʰə. kə. šš. gə. mətʰi. li. bʰə. šə. kə. đžə. lə. v. tʰə. kə. e. g. i. ge. tʰə. rə. kə. ru. pə. mē: p. rə. j. u. k. tʰə. bʰə. š. rə. ŋə. lə. ətʰi.

(c) 2000- 2023. v. đjə. ŋə. prə. tʰə. mə. mətʰi. li. pə. kš. i. kə. i. pə. tʰi. kə. (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004). šə. p. m. a. đ. k. ə. g. ə. đ. ž. ē. ŋ. đ. r. ə. tʰ. a. k. u. r. ə. Editor: Gajendra ThTakur. In respect of materials e-published in Videhā, thē Editor, Videhā h'olds thē rightt to create thē web archīves/ thfeme-based web archīves, rightt to translate/ transliterate thfose archīves and create translated/ transliterated web-archīves; and thē rightt to e-publiŋš/ print-publiŋš' all thfese archīves. rə. tʰə. ŋə. kə. rə. / ššgrəhə. kə. tʰə. ə. pə. ŋə. mətʰi. kə. a. p. rə. kə. ŋi. tʰə. rə. tʰə. ŋə. / ššgrəhə (šš. pu. ŋə. u. tʰə. rə. đə. j. i. tʰə. rə. tʰə. ŋə. kə. rə. / ššgrəhə. kə. tʰə. mətʰi. kə.) editorial. staff. videha@gmail.com kē. mē. lə. ə. v. tʰə. mē. ŋjə. kə. ru. pə. mē. pə. tʰə. šəkə. tʰə. tʰə. tʰə. šš. gə. mē: o. ə. pə. ŋə. šš. kš. i. tʰə. pə. ŋi. tʰə. o. ə. pə. ŋə. šš. kə. lə. gē. lə. p' o. t. o. š. ē. ŋi. o. pə. tʰə. bə. tʰə. e. tʰə. p. rə. kə. ŋi. tʰə. rə. tʰə. ŋə. / ššgrəhə šš. bə. kə. kə. pi. rə. ŋtə. rə. tʰə. ŋə. kə. rə. / ššgrəhə. kə. tʰə. kə. lə. gə. mē: tʰə. ŋi. tʰə. a. đžə. tʰə. rə. tʰə. ŋə. kə. rə. / ššgrəhə. kə. tʰə. kə. ŋə. mə. ŋə. ətʰi. tə. tə. i. šš. p. a. đ. k. a. đ. i. ŋə. ətʰi. šə. p. m. a. đ. k. ə. v. đjə. ŋə. i. p. rə. kə. ŋi. tʰə. rə. tʰə. ŋə. kə. v. bə. a. r. k. a. v. ə. / tʰi. m. a. đ. i. n. tʰə. v. bə. a. r. k. a. v. ə. kə. ŋi. m. a. ŋə. kə. ə. đ. i. k. a. r. ə. v. ə. šə. bə. a. r. k. a. v. ə. kə. ə. ŋi. m. a. đ. i. n. tʰə. a. l. p. j. ə. tʰə. ŋə. a. t. ə. k. ə. r. o. v. bə. a. r. k. a. v. ə. kə. ŋi. m. a. ŋə. kə. ə. đ. i. k. a. r. ə. v. ə. a. v. šə. bə. a. r. k. a. v. ə. kə. i. p. rə. kə. ŋi. tʰə. / p' ŋi. tʰə. p. rə. kə. ŋi. tʰə. kə. ə. đ. i. k. a. r. ə. v. ə. kə. ŋi. tʰə. tʰə. v. šə. bə. lə. lə. kə. ŋp. / p. a. ŋi. m. i. k. a. kə. p. r. a. v. ə. đ. i. n. tʰə. ŋə. ŋə. tʰə. v. š. ē. rə. j. ə. l. i. / p. a. ŋi. m. i. k. a. kə. tʰi. tʰi. u. k. a. rə. tʰə. ŋə. kə. rə. / ššgrəhə. kə. tʰə. v. đjə. ŋə. ŋə. đžə. ŋi. tʰə. v. đjə. ŋə. v. đjə. ŋə. i. pə. tʰi. kə. kə. m. a. šə. mē. đj. i. t. a. ə. k. ŋ. k. ə. l. ə. tʰə. ətʰi. đžə. m. a. šə. kə. 01 a. 15 tʰi. kē: www.videha.co.in pə. rə. i. p. rə. kə. ŋi. tʰə. kə. lə. đžə. ŋtə. ətʰi.

Videhā eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to thē promotion and preservation of thē Maithīli language, literature and culture. It is a platform for schōlars, researchčers, writers and poets to publiŋš thēir works and shsare thēir knowledge about Maithīli language, literature, and culture. Thē journal is published online to promote and preserve Maithīli language and culture. Thē journal publishes articles, researchč papers, book reviews, and

poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Font/ **Keyboard** **Source:** <https://fonts.google.com/>
<https://github.com/virtualvinodhd/aksharamukha-fonts>, <https://keyman.com/>

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videha@gmail.com. These eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com], send your queries to sales.videha@gmail.com. The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents/ documents.

© Preeti Thakur (sales.videha@gmail.com)

Videha e-Journal: Issue No. 376 at www.videha.co.in

समा.ना.न्तरा परंपरा.का विजा.पति- *विजा विदेहा सम्मानसं*
सम्मानितः श्री. पणकालः महर्षिः

माथिलि: बहासा: द्वागदद्विद्वान्नि: सि.ता.जा.हा बहासा: अ.सि.त. हानुमन्तहा उक्तवा.ना-
मा.नुसि.मिहा संस्कृतम.

अकथरा कथम्बा: (अ.कथरा कथाम्बा)

तुहाना कथ.तुहानि का.नि तसु कित्तुवलि पसारे.ि. अकथरा कथम्बा.रम्बा द्वा_u
मन्तु: बन्तु.ि. न. दे.ि. (कि.तु.ला. प्रा.ता.महा.पल्लवाहा.पहिल.दो.हा.ः)

मा.ने: अ.कथरा रु.पि. कथाम्बा नु.मा.ना कथ.ो.परा (ग.द्वि-प.द्वि.रु.पि.) मत्त.ा.द्वि
ना.बा.निहा.द्वि.जा.त. अ.तु.ब.उ.वा.ना.पि. कथ.त.मे. ओ.का.कि.तु.रु.पि. लत्ति. के.ना.
पस.रा.त.

सु.क.ा. ज.द्वि.रु.दे. (26.2)-ज.त.े.मा. वा.त.ज. क.ल.जा.नि.मा.व.दा.नु. द्वि.ने.ब.ज.हा.
ब.र.हा.मा.द्वि.ना.ब.ज.ा. सु.द.ा.ज. त.ा.र.ा.ज. त.ा. स.ा.ज. त.ा.र.ना.ज. त.ा.हा.मा. स.ब.हा
ग.त.े.क.े. i. प.व.त.ा. वा.नि. (वे.द.वा.नि.) सु.ना.बि. ब.र.हा.म.ना.क.े., क.स.त.र.ज.क.े.,
सु.द.क.े. अ. अ.र.ज.क.े.; अ.ना. ल.क.क.े. अ. अ.प.न्त.त.ि.क.े. स.े.हो. (मा.ने: स.ब.हा.क.े.).
मु.द.ा. अ. वे.द.वा.क.ज.क.ा. व.प.रि.त. म.नु.स.म.ति. वे.द.वा.नि.का. अ.द्वि.ज.ना. / स.व.ना.क.े.

ṣāma:džəkə kɪtʃu go:te: le:lə nɪṣe:dʰə kərəʌ tʃɑ:hələkə, mudɑ: ṣmɪtɪ ʃe:ho:
ve:dəvɑ:kjəkē: prəma:nə mɑ:nəɪtʃə ətʃɪ (ʃəbdə prəma:nə) tʃē: təkərə vɪruddʰə dɛ:lə
o:kərə nɪrde:ʃə ʃpəʃə əmɑ:njə bʰəʌ/dʒɑ:ɪtʃə ətʃɪ.

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you
plant. -Robert Louis Stevenson

Videheā: Maithīli Literature Movement

८

o:m dʒəu: ʃɑ:nɪrəntʃənksə gʊʌgə ʃɑ:nɪ:

ওঁ দৌ: শান্তিবন্দবিস্ব W শান্তি:

ṇukrəmə

ৱ ণক্রমে: এত্ৰ:-

1.1.gədzē:nɪdʃə tʰɑ:kurə- nɪ:tʃnə ʌkə ʃəmpɑ:dʃki:jə
(pɪ. 2-15)

1.2.ʌkə 375 pərə tɪppənɪ: (pɪ. 16-16)

2. ԳՁԵՆՈՒՄ

2.1. ԲՆԱԿԱՆՈՒՄ ԼԱԼԵ ԿՈՒՆՈՒՄ - ԳԻՒՄ: ՄԱԿԱՆՈՒՄ
(ԱԳՆ:) (ԲԻ. 18-29)

2.2. ԱՒԲԱՐԵՐ ԲԱՄԱՆՈՒՄ ԹՈՒՆՈՒՄ - ԿԱԼԵ ՄԻՅՆ: / ԴՅՅՅՅ
(ԿՈՒԱ:) ԿԵ: ԿՒՄ: (ԲԻ. 30-36)

2.3. ԼԱԼԵՆՈՒՄ ԿԱՄԱՆՈՒՄ ԿԱՄԱՆՈՒՄ: ԲՆԱԿԱՆՈՒՄ -
ԲՆԱԿԱՆՈՒՄ: ԲՆԱԿԱՆՈՒՄ: ԿԵ: / ՄԱԿԱՆՈՒՄ ԳՆՈՒՄ
ԲՆԱԿԱՆՈՒՄ: / ՄԱԿԱՆՈՒՄ: ԿԱՄԱՆՈՒՄ, ԿԱՄԱՆՈՒՄ: ԿԱՄԱՆՈՒՄ:
ԿԱՄԱՆՈՒՄ ԿԱՄԱՆՈՒՄ ԿԱՄԱՆՈՒՄ ԿԱՄԱՆՈՒՄ / ԿԱՄԱՆՈՒՄ
ԿԱՄԱՆՈՒՄ / ԿԱՄԱՆՈՒՄ: ԿԱՄԱՆՈՒՄ: / ԿԱՄԱՆՈՒՄ:
ԿԱՄԱՆՈՒՄ: ԿԱՄԱՆՈՒՄ: ԿԱՄԱՆՈՒՄ: (ԲԻ. 37-57)

2.4. ԼԱԼԵՆՈՒՄ ԿԱՄԱՆՈՒՄ ԿԱՄԱՆՈՒՄ: ԿԱՄԱՆՈՒՄ: / ԿԱՄԱՆՈՒՄ
ԿԱՄԱՆՈՒՄ (ԲԻ. 58-60)

2.5. ԿԱՄԱՆՈՒՄ: ԿԱՄԱՆՈՒՄ ԿԱՄԱՆՈՒՄ: (ԿԱՄԱՆՈՒՄ-25) (ԲԻ. 61-67)

2.6. ԿԱՄԱՆՈՒՄ ԿԱՄԱՆՈՒՄ: ԿԱՄԱՆՈՒՄ: ԿԱՄԱՆՈՒՄ (ԲԻ. 68-69)

2.7. dʒəgədi:ʃə prəʒa:də məndələ-gʰərəde:kʰi: (pri. 70-78)

2.8. rəbi:nɔdɾə nɑ:ra:jəne mɪfrə-bədəli rəhələ ətʃɪ
ʂəbʰəkɪtʃu (upənʒa:ʂə)- dʰa:ra:va:fikə (pri. 79-99)

3. pədjə kʰəŋdə

3.1. bədɾi:nɑ:tʰə ra:jə-tʃi:nə tɑ: gi:tə (pri. 101-105)

3.2. prəmo:də dʒʰa: 'go:kulə'-tʃu:tələ tʰa:mə he:ra:jələ
gɑ:mə (pri. 106-107)

3.3. ra:dʒə kɪʃo:rə mɪfrə-ʂɑ:ʂkrɪtʃkə kʂərəne (pri. 108-110)

o:m djəu: ja:nt̪rənt̪rɪksə guəgə ja:nt̪hɪ prɪt̪vi:
ja:nt̪ra:pə: ja:nt̪ro:səd̪həjə: ja:nt̪ vəŋəspət̪jə:
ja:nt̪vɪʃve: d̪e:va: : ja:nt̪brəh̪mə

ॐ ढो: शान्तिबन्तबिष् W शान्ति: पृथ्वी शान्तिबाप: शान्तिबोमधय: शान्ति
बनम्लतय: शान्तिरिंशे देवा: शान्तिर्ब्रह्म

brəh̪mənəʃ̪ prɑ:r̪t̪hən̪ɑ: d̪ʒe: d̪julo:kəme:, ət̪rɪksəme:,
prɪt̪vi:pərə, d̪ʒələme:, əusəd̪həme:, vəŋəspət̪me:,
vɪʃvəme:, ʃəb̪hə d̪e:vət̪ɑ:gəŋəme: a: brəh̪məme: j̪ɑ:t̪
ɦuəjə.

o:m-brəh̪mənə, djəu-s̪u:r̪jə-t̪rə:gəŋə, ət̪rɪksə- prɪt̪vi: a:
d̪ju:lo:kəkə bi:t̪ʃi, a:pə:-d̪ʒələ, vɪʃve:d̪e:va:- ʃəb̪hə
d̪e:vət̪ɑ:, brəh̪mə- ʃərd̪ʒəkə.

ब्रह्मण्यं प्रार्थना जे दूनोकमे, अंतबिष्मे, पृथ्वीपब, जनमे,
उषधमे, बनम्लतिमे, रिंशेमे, मन्त देरतागणमे आ ब्रह्ममे शान्ति
नथय.

ॐ-ब्रह्मण, ढो-मूर्य-तबेगण, अंतबिष्- पृथ्वी आ दूनोकक रीठ,
आप:-जन, रिंशेदेवा- मन्त देरता, ब्रह्म- मर्जक.

८

o:m, ʃə↓ɦəʃrə↑ɦɪ:r̪sɑ:↓ puru↑ʃəhə̃. ʃə↓ɦə↓s̪rɑ:↓kʃəhə̃
ʃə↓ɦəʃrə↑pa:t̪.

ॐ, मा ह्र्या शीर्षा पुरुषः मा ह्र्या ऋः मा ह्र्या पा०.

ṣa b^hu.mī↑ gṛāgṛā vi↓svatp̄o.↑ vri↓tva.:. ətjə↑t̄p̄st̄həd̄
d̄ṛṣa:ŋgu↓lām..

म त्रिंशं W रि श्रतो रू र्ना. अत्र तिष्ठद् दशाब्दं नम.

hiəd̄ṛā:rə ma:t̄hə, hiəd̄ṛā:rə ā:k̄h̄i, hiəd̄ṛā:rə p̄āe:rə ṣṣ̄gə
vi↓svək̄ē: a:t̄jt̄ṛā:d̄t̄ṛā ke.ŋe: ət̄ṛi, d̄ṛṣṣ̄ ā:gurək̄ā
gəŋəp̄t̄j:k̄ā v̄əf̄əme: ŋṛi ət̄ṛi o:.

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षं
सहस्रपात् ॥ सभूमिं सर्व्वतस्पृत्वा
त्यतिष्ठदशाब्दम् ॥

pə↓d̄b^hja:ḡ↑ ju:↓d̄ro: ə↑d̄ṛā:jət̄ṛā..

पुत्रागं श्रुद्रो अजायत..

p̄āe:rəṣṣ̄ ju:d̄rək̄ā utp̄ətt̄i b^he:lā..

pə↓d̄b^hjā: b^hu:m̄i↓rd̄ṣ̄həṣ̄ṣ̄ ṣ̄ro:t̄ra:↑↑t̄ṛā

पुत्रं त्रिंशदंशः श्रोत्रागं.

mud̄ṛā: p̄āe:re:ṣṣ̄ b^hu:m̄ijo:k̄ā utp̄ətt̄i.

☸ (White Florette- innocence and purity)

☸ (Wheel of Dhārma)

卐 (Swastik)

ॐ (ṣiddhīrāṣṭu, ṣiddhāmā सिद्धिबसु, सिद्धम Devanagari Anji)

◌̐ (Gwang gṛāgṛ- two small circles connected by a dot and a dot placed over it, used in reference of Vedic texts)

ॐ (Tirhṛuta Anji, Ankush of Ganeshji, placed at the beginning of something)

ॐ

1.1.gadze:ndra t'ha:kura- nu:tanãkã sampadãki:ja

1.2.ãkã 375 para tippãni:

1.1.gədz̄e:nd̄rə tʰa:kurə- n̄u:təŋə ʔkə s̄əmpa:d̄əki:jə

"vɪd̄e:fiəkə d̄zi:vɪt̄ə le:kʰəkə-s̄əmpa:d̄əkə, a:n̄d̄o:ləŋi:, s̄a:r̄vəd̄z̄əŋkə d̄zi:vəŋə d̄zi:n̄fiarə, kəla:-s̄ʔgi:t̄ə-r̄gəmət̄ʔkəmi: a: r̄gəmət̄ʔə-n̄r̄d̄e:ʔkə pərə vɪfe:ʂā:kə f̄rikʰəla:" (print-on-demand)

n̄tə n̄əvələ subʰa:sə t̄ʂənd̄rə ja:d̄əvə

vɪd̄e:fiə ərəvɪnd̄ə tʰa:kurə vɪfe:ʂā:kə

vɪd̄e:fiə d̄z̄əgədj̄i:ʔə t̄ʂənd̄rə tʰa:kurə 'əŋɪlə' vɪfe:ʂā:kə

vɪd̄e:fiə ra:mələ:t̄ʂəŋə tʰa:kurə vɪfe:ʂā:kə

vɪd̄e:fiə ra:d̄z̄əŋənd̄əŋə la:lə d̄a:sə vɪfe:ʂā:kə

vɪd̄e:fiə rəvi:nd̄rə n̄a:tʰə tʰa:kurə vɪfe:ʂā:kə

vɪd̄e:fiə ke:d̄a:rə n̄a:tʰə t̄ʂəud̄h̄əri: vɪfe:ʂā:kə

vɪd̄e:fiə pre:mələt̄a: mɪfrə pre:mə vɪfe:ʂā:kə

vɪd̄e:fiə f̄ərəd̄ɪnd̄u t̄ʂəud̄h̄əri: vɪfe:ʂā:kə

vɪd̄e:fiə rət̄ʂəŋa:k̄a:rə əʃo:kə vɪfe:ʂā:kə

vɪd̄e:fiə ra:mə bʰəro:sə k̄a:p̄əɾɪ 'bʰrəmərə' vɪfe:ʂā:kə

mɪt̄ʰɪla: s̄tu:d̄e:ŋt̄ə ju:n̄jəŋə (e:mə.e:sə.ju:.) vɪfe:ʂā:kə

kəla:-vɪmərʃə vɪfe:ʂā:kə (s̄ənd̄ərʰə- s̄ədz̄u: d̄a:sə, k̄riʂŋə

kuma:rə kəʃpə, f̄əʃɪba:la:, e:sə.ʂi:.s̄uməŋə a: f̄v̄e:t̄a:

d̄z̄ʰa: t̄ʂəud̄h̄əri:)

Type: Print Book

Genre: Reference

Language: Maithīlī

Price: ₹349 + shipping

ISBN: 9789359679884

Publisher: A Videheā eJournal Imprint

Number of Pages: 302

Dimensions: 5"x8"

Interior Pages: B&W

Binding: Hard Cover (Case Binding)

Availability: In Stock (Print on Demand)

Preview at;

<https://publishs.pothī.com/preview/?sku=SKU21330>

Purchase at;

vide:fiā ra:mālo:tīānā thā:kurā vīfē:ṣā:kā | Pothī.com

[https://store.pothī.com/book/gajendra-thākur-](https://store.pothī.com/book/gajendra-thākur-editor-)

[%E0%A4%B5%E0%A4%BF%E0%A4%A6%E0%A5](https://store.pothī.com/book/gajendra-thākur-editor-%E0%A4%B5%E0%A4%BF%E0%A4%A6%E0%A5)

[%87%E0%A4%B9-](https://store.pothī.com/book/gajendra-thākur-editor-%E0%A4%B5%E0%A4%BF%E0%A4%A6%E0%A5)

[%E0%A4%B0%E0%A4%BE%E0%A4%AE%E0%A4](https://store.pothī.com/book/gajendra-thākur-editor-%E0%A4%B5%E0%A4%BF%E0%A4%A6%E0%A5)

[%B2%E0%A5%8B%E0%A4%9A%E0%A4%A8-](https://store.pothī.com/book/gajendra-thākur-editor-%E0%A4%B5%E0%A4%BF%E0%A4%A6%E0%A5)

[%E0%A4%A0%E0%A4%BE%E0%A4%95%E0%A5](https://store.pothī.com/book/gajendra-thākur-editor-%E0%A4%B5%E0%A4%BF%E0%A4%A6%E0%A5)

[%81%E0%A4%B0-](https://store.pothī.com/book/gajendra-thākur-editor-%E0%A4%B5%E0%A4%BF%E0%A4%A6%E0%A5)

[%E0%A4%B5%E0%A4%BF%E0%A4%B6%E0%A5](https://store.pothī.com/book/gajendra-thākur-editor-%E0%A4%B5%E0%A4%BF%E0%A4%A6%E0%A5)

[%87%E0%A4%B7%E0%A4%BE%E0%A4%82%E0%](https://store.pothī.com/book/gajendra-thākur-editor-%E0%A4%B5%E0%A4%BF%E0%A4%A6%E0%A5)

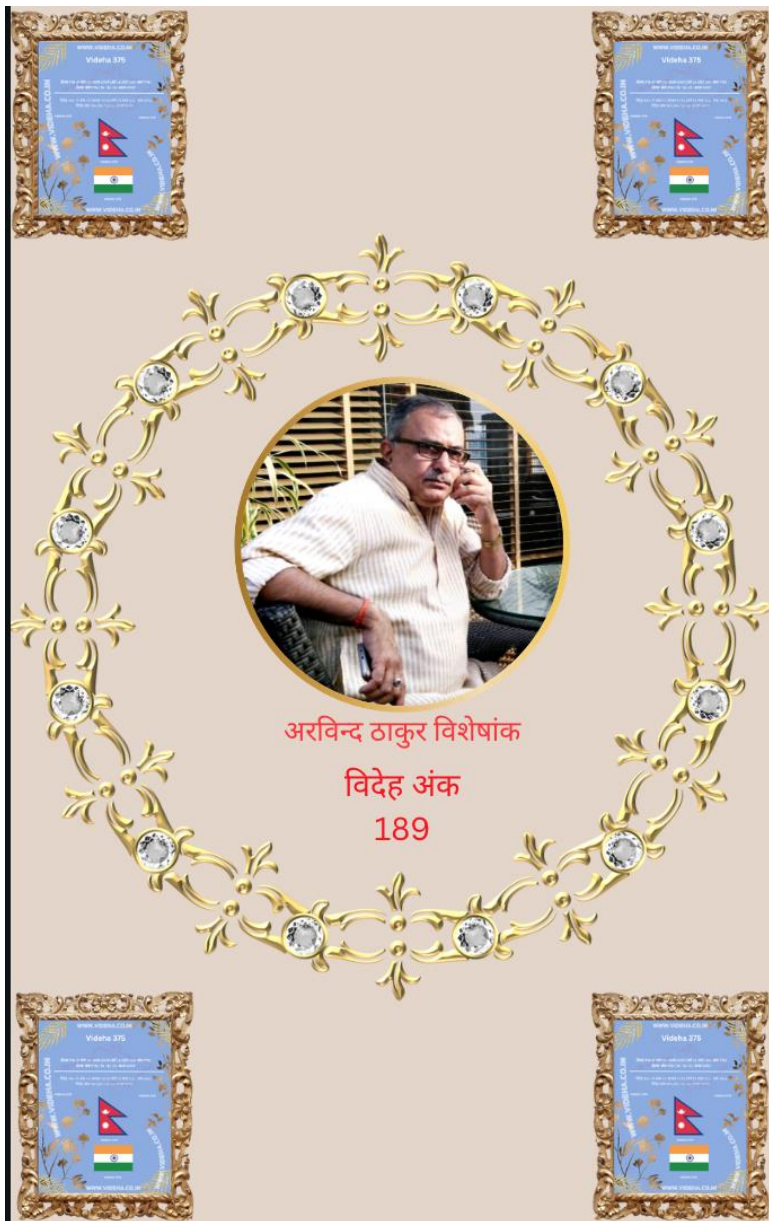
[A4%95/](https://store.pothī.com/book/gajendra-thākur-editor-%E0%A4%B5%E0%A4%BF%E0%A4%A6%E0%A5)

रामलोचन ठाकुर विशेषांक
विदेह अंक
319

अरविन्द ठाकुर विशेषांक

विदेह अंक

189

रामलोचन ठाकुर विशेषांक
विदेह अंक
319

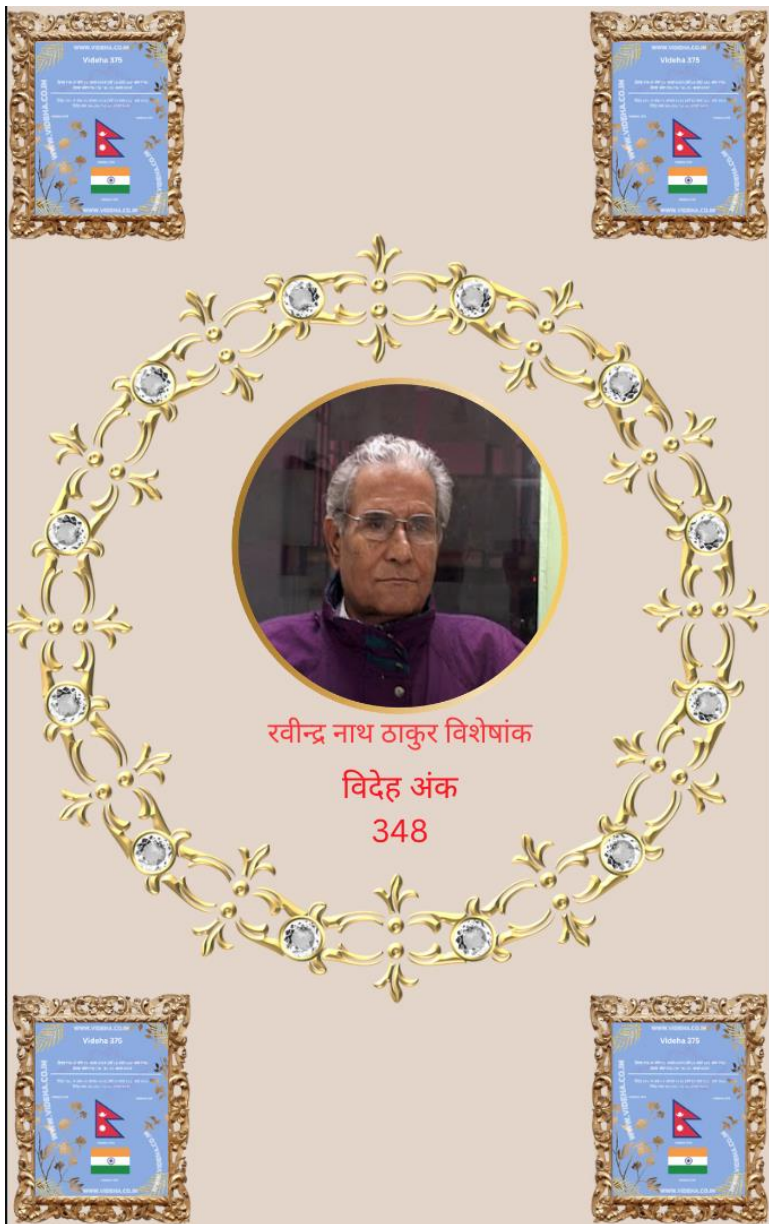

राजनन्दन लाल दास विशेषांक

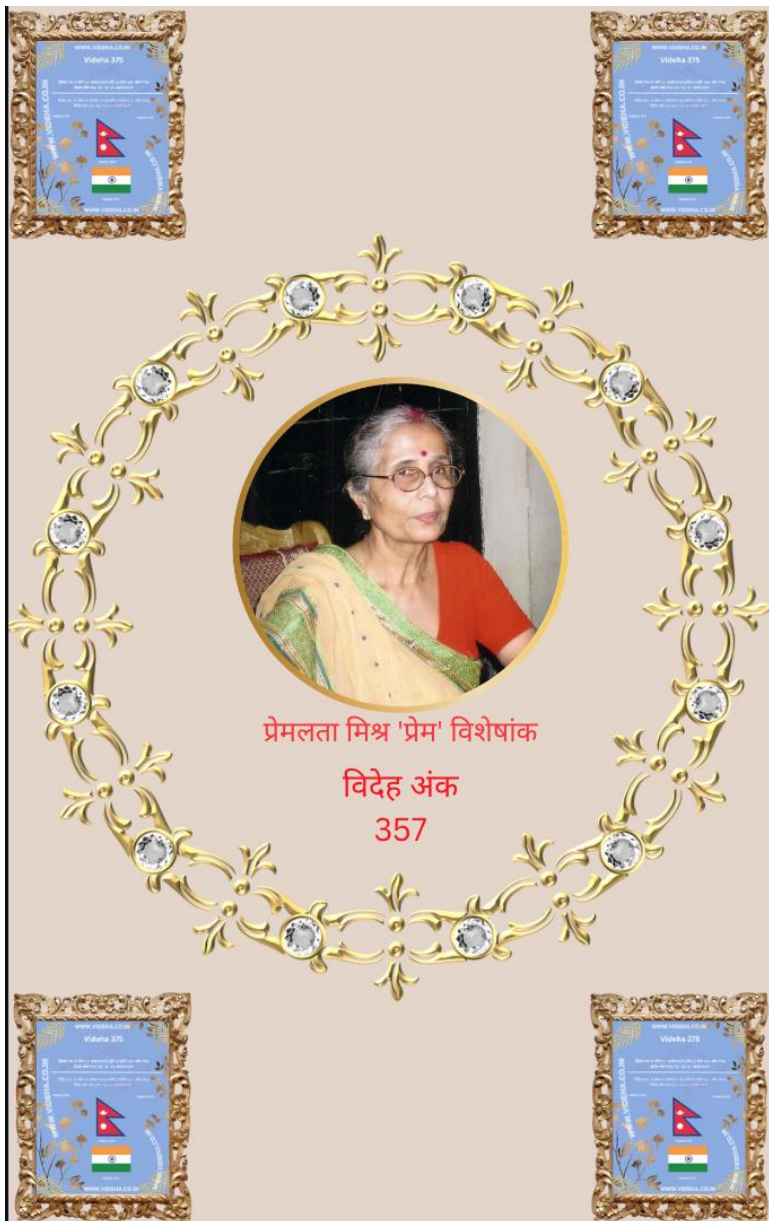
विदेह अंक

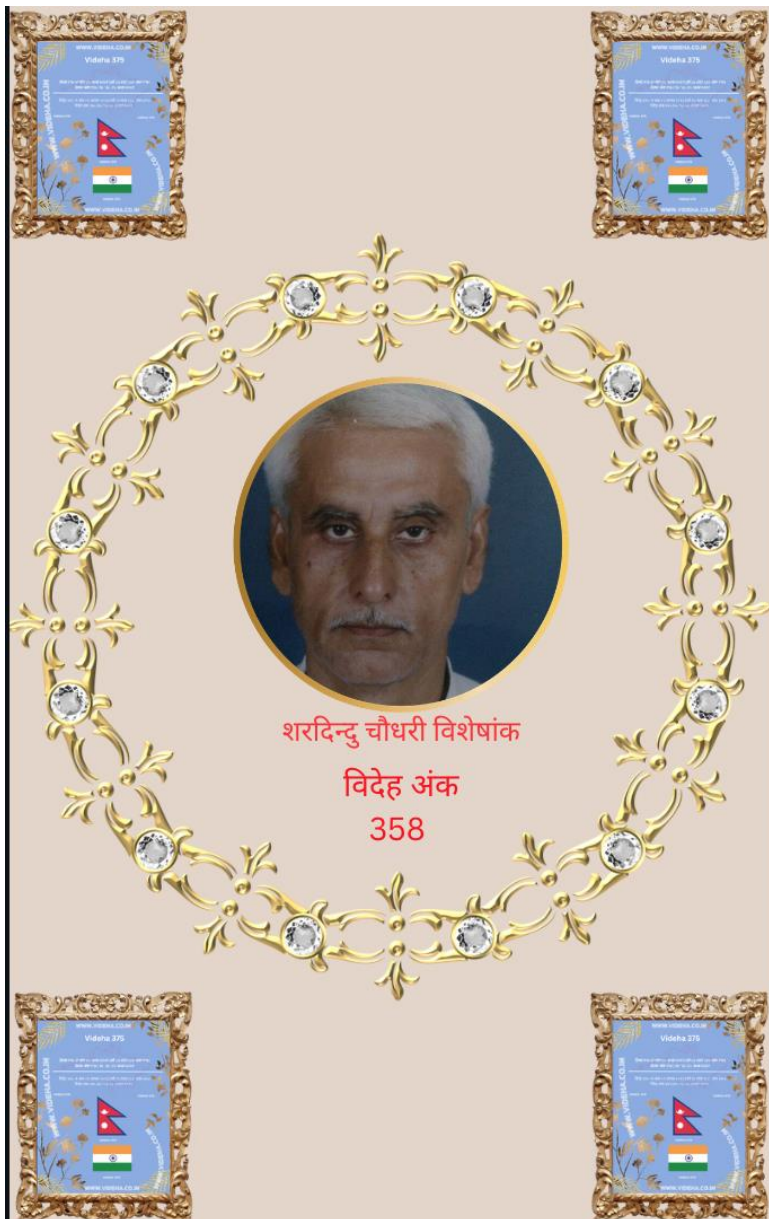
333

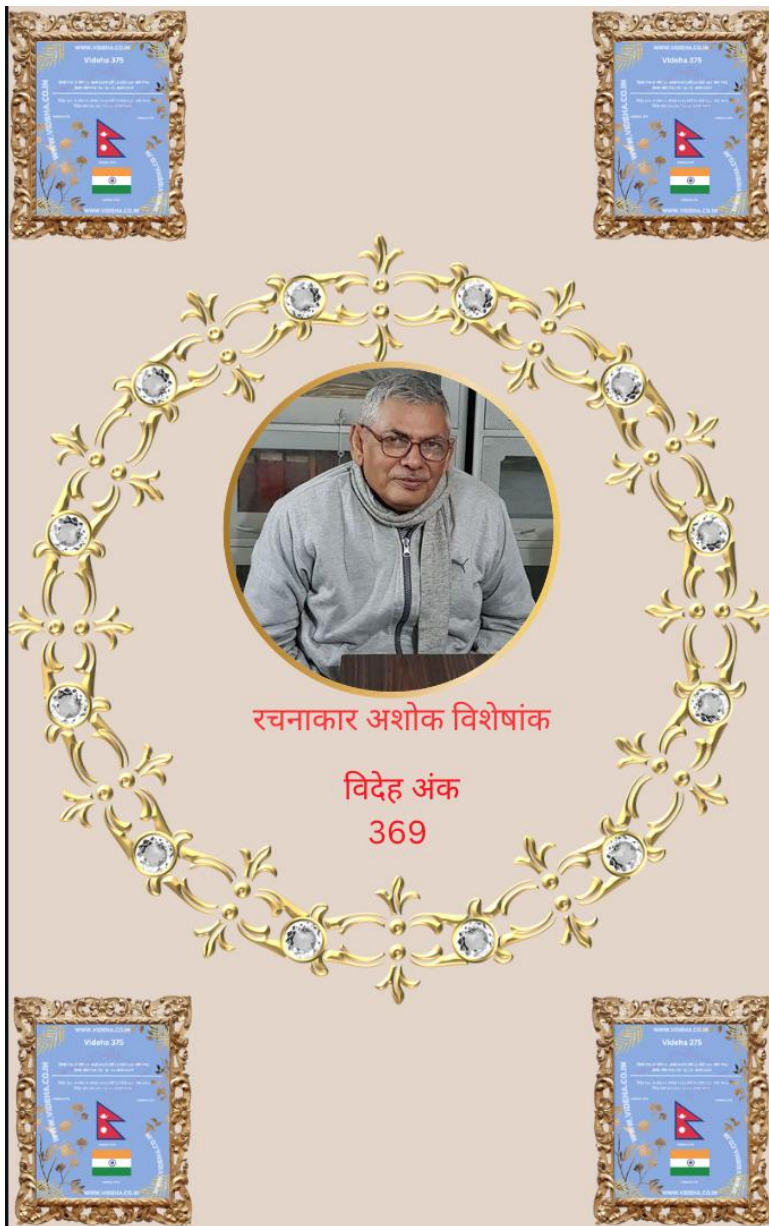

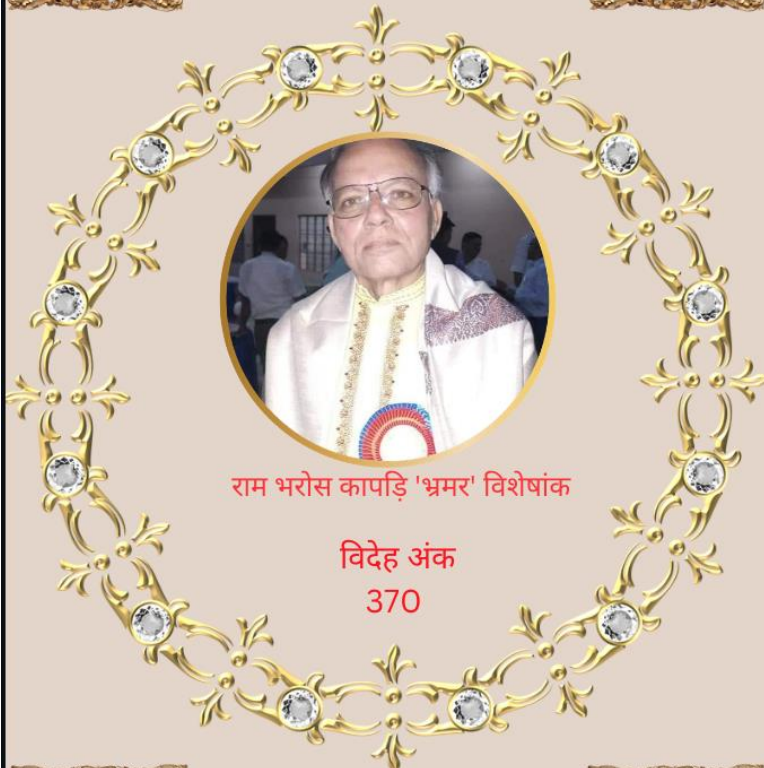

रचनाकार अशोक विशेषांक

विदेह अंक
369

राम भरोस कापडि 'भ्रमर' विशेषांक

विदेह अंक
370

मॉड्युल editorial.staff.videheã@gmail.com **पैर**
पैर.

1.2.3क 375 पैर त्रिपैरि:

लक्ष्मण दशै: 'सु:गैर'

bãhũtã æb^hĩnãvã a: lãlĩtãgãrã ãkã. bãhũtã bãhũtã bãd^hã:ĩ!
ã:tãrikã æb^jãrt^hãnã:!! nũtã nãvãlã sũjĩ:lã e:hĩ ãkãkã
mãhãtãpãpu:ũã rãt^hãnã: æt^hĩ.sũjĩ:lãkã sãgã bãrã ænjã:jã
b^e:lã t^hãnũ.

æpãnã

मॉड्युल editorial.staff.videheã@gmail.com **पैर**
पैर.

2. gədjə kʰəŋdə

2.1. pəɾəma:ŋəŋdə la:lə kəŋə- gi:tʰa: ma:fi:tʰmjə (a:gā:)

2.2. a:tʰi:rjə ra:ma:ŋəŋdə mǝdələ- fi:lə mijā:/ dʒəjǝtʰə
(kəua:)ke: kətʰa:

2.3. la:ləde:və ka:mətʰə-sa:fi:tʰjə əka:dəmi: pəre:kʰələnɯ -
pe:nə dɾa:ɽəme: pɾi:tʰvi: kē:/ məkʰa:ŋa:kə guŋə
budʒʰu:/ mi:tʰila: mē: ma:tʰə, rɔ:dʒəga:rəke:
səɽvəsuləbʰə sɾa:dʰəŋə bʰəjə səkəitʰə ətʰi/ pa:nəkə
bətʰe:bə/ əusədʰi:jə guŋə məudʰəme:/ rǝgəpuɾəme:
dʒəgu:kə pərija:sə : e:kə vɯjle:səŋə

2.4. la:ləde:və ka:mətʰə-a:rtʰikə vɯpəŋŋətʰa:/ mūʂə'kə
dɾa:ŋə

2.5. ŋɾməla: kəŋə- əgnɯ ʃikʰa: (kʰe:pə-25)

2.6. $\eta\epsilon\eta\delta\epsilon$ $v\iota\lambda\alpha:\varsigma\epsilon$ $r\alpha:j\epsilon$ - $m\alpha:\varsigma k\epsilon$

2.7. $d\zeta\epsilon g\epsilon d\iota:j\epsilon$ $p r\epsilon\varsigma\alpha:d\epsilon$ $m\epsilon\eta\delta\epsilon\lambda\epsilon$ - $g^h\epsilon r\epsilon d\epsilon:k^h\iota$:

2.8. $r\epsilon b\iota:\eta\delta\mu\epsilon$ $\eta\alpha:r\alpha:j\epsilon\eta\epsilon$ $m\iota\varsigma r\epsilon$ - $b\epsilon d\epsilon\lambda\iota$ $r\epsilon\eta\epsilon\lambda\epsilon$ $\epsilon t\jmath^h\iota$
 $\varsigma\epsilon b^h\epsilon k\iota t\jmath^h\iota$ ($u p\epsilon\eta j\alpha:\varsigma\epsilon$)- $d^h\alpha:r\alpha:v\alpha:f\iota k\epsilon$

2.1. $p\epsilon r\epsilon m\alpha:\eta\epsilon\eta\delta\epsilon$ $l\alpha:l\epsilon$ $k\epsilon\eta\epsilon$ - $g\iota:t\alpha:$ $m\alpha:f\iota\alpha:t\mu j\epsilon$ ($\alpha:g\tilde{\alpha}$.)

(নাম- প্রদ্যুম্ননন্দ নাথ কর্ণ (১৯৩০) পিতা-শ্ৰীঃ শ্ৰীঃ প্রবন্ধুরামনাথ কর্ণ, গাৰ- ঘোষণা, পোঃ বিদ্যোত, দৰভংগা, মিহাৰ-২৪৭২৪
 শিক্ষণ - স্নাতকোত্তৰ, CAIIB, সেৱানিচয়-পূৰ্বস্বক, মেডুলা
 বেক আৰু গাঁচিয়া)

গীতা মহাশ্ৰী (পয় পুৰাণ উত্তৰ খণ্ড) দক্ষম অধ্যায়

ভগৱান শ্ৰী কহননি- সৃন্দৰী, আৰু অৰ্হঁদক্ষম
 অধ্যায়ক মহামেক পাবন কথন স্বৰ্ণ জে স্বৰ্গ কৰী স্বৰ্গ
 মে পুৰাণক নেন সৃন্দৰ সোপান আ পুৰাণক চৰম সীমা
 থক। কাশ্মীৰী মে পুৰাণক নাম সঁ বিখ্যাত একৰ্থ
 ঠাফল চনাত্ জে নন্দী জকাঁ হমৰা মে ভক্তি বাখেত
 চনাত্। ও পাবন কীৰ্তিক অৰ্জন মে তপেৰ বহঃৱৰাণ
 ঙ্গানুচিৎ আ হিঁস, কঠোৰতা আওৰ স্বঃসাহস সঁ স্ব বহঃ
 ৱাণা চনথি। জিতেন্দ্ৰিয় ভেনাক কাৰণে ও নিচুতিমাৰ্গ
 মে বহেত চনাত্। ও ৱেদকৰী সম্ভূত কৈ পাব কহ নেনে চনাত্।
 ও সমস্ত ঙ্গাসুক জাত চনাত্। কনকৰ চিৎ সদিখন হমৰ
 প্ৰ্যান মে নাগন বহেত চন। ও মন কৈ অন্তৰামো মে নগা
 কৈ সদিখন আহমেত্বক সাধাকোৰ কবেত চনাত্। জখন
 ও চনঃ নগেত চনাত্ তহন হম প্ৰেমৱৰ্ণা কনকা পাচু দোটি
 দোটি কৈ কনকা হাথক সহাৰা দৈত বহেত চনকৈ।

জা দেগি হমৰ পাৰ্শ্বদ ন্দিগিৰিষ্ঠি পুচনথি- ভগৱন
 এহি প্ৰকাৰ ভনা, কে অৰ্পনেক দৰ্জন কেনে হোয়ত ? জা মহাশ্ৰী
 কোন তপ, হোম ব জপ কেননি অৰ্চি জে অৰ্পনে- আপ অৰ্হা
 ডেগে - ডেগে বিনকা হাথক সহাৰা দৈত চনেত ছি।

জা দেখি হুমৰ পাৰ্শ্বদলংগিৰিখি পুচ্ছনখি-ভগবন
 এহি প্ৰকাৰ ভনা, কে অখনেক দৰ্ছন কেনে হোয়ত ? গাংগা
 কোন তপ, হোম ব তপ কেননি অছি জে অখনে-আপ অহা
 ডেগে-ডেগে হিনকা হাথক সহাবা দৈত চনেত ছা।

স্নগিৰিখিক জ প্ৰহ্ন স্ননি হুম এহি প্ৰকাৰ উতৰ দেনা
 আৰ্ৰত কেনই। এক সময়ক বাঁত অছি, কেনাসপৰ্বতকপাৰ্শ্ব
 ভাগ মে প্ৰহ্নাগ বন মে চন্দ্ৰমাক অমৃতময়ী কিৰণ সঁ
 ধোঅন জমীন পৰ একৰ্থ বেদীক আশ্ৰয় নঃ কে হুম বেসন
 ছনই। হুমৰ অংশ পৰি বেসনাক বাদ অচানক বঃ জোৰ সঁ অঁগী
 আয়ন , ওহি ঠামক গাছক জঁৰি নীচা উপৰ ভঃ এক-দেসৰ
 মে ঠকৰা কে কতকো জঁবি খুঁঠিগেন। পৰ্বক অবিচন ছায়া
 সেহো জোনঃ নাগন। তকৰ বাদ ওহি ঠাম প্ৰাৰ্কৰ ছাঈ
 শ্লেম জাহি সঁ প্ৰহ্নক আৰাজ ডাঠে ছন। তদনুৰ আৰাম
 সঁ কোনে প্ৰেঘ চিঠে উতৰন জেকৰ কান্তি কাৰী মেঘসন ছন
 ও অৰ্থ-অৰ্থ কাৰী, অন্সাবক সমূহ আ কৰ্তন পংখ কাৰী পহাচ
 সন ছুমি পঠেত ছন। পাজৰ সঁ পৃথ্বীক সহাবা নঃ কে ওপৰী
 হুমবা প্ৰহ্নম কেনখি আ নীক নৃতন কমন হুমবা চৰণক
 কঃ অৰ্ধ বাণী মে সুতি কণনা জ আৰ্ৰত কেননি।

পৰী কহনি- হে দেৱ ! অখনেক জয় হে। অহা
 চিদানন্দময়ী স্বপ্নাক সাগৰ আ জগৎক পাতক ছি। সিদি
 খন সদ্ভাৱনা সঁ হুক্ত আ অন্সামজিক নহৰ সঁ উন্সিত
 ছি। অখনেক বৈভবক কতকু অন্সু নহি অছি। অখনেক
 জয় হে। অহেতবাসনা সঁ পৰিপূৰ্ণ ছুফি সঁ অহাঁ ত্ৰিবিধমন
 সঁ বহিত ছি। অহাঁ জিতেন্দ্ৰিয় ভক্ত নোকনিকক অধীনবহে
 ছি আ প্ৰ্যান মে অখনেক সূকপক সাগ্ৰকোৰ হোয়ত অছি।
 অহাঁ অবিদ্যাময় উপাশ্ৰি সঁ বহিত, নিত্যসুজ, নিৰাকৰ, নিৰাময়
 অসীম, অহঁকাৰশূন্য, আৱৰণ বহিত আ নিৰ্গ্ৰন্য ছা অখনেক
 চৰণকমন ছাৰণাগত ভক্তক বৰ্ষা কৰঃ মে প্ৰাৰ্শ ছি। অখনেক

भयंकर लताई रूपी महासर्पक विश्व ज्ञाना सँ कामदेव केँ लज्ज
केने छी । अपनैक जग हो । अहाँ प्रत्यक्ष आदि प्रमाण सँ इ
बहिष्कृत प्रामाण्यस्वरूप छी । अपनैक रैबि-रैबि नमन अछि
चैतन्यक स्वामी आ प्रित्तिरन रूप धारी अपनैक नमन अछि ।
हेम श्रेष्ठ योगी नोकनि सँ दृष्टिगत अपनैक चरण कमलक
बुंदना करैत छी जाहि मे अपनैक लर पापक समुद्र सँ पन
उतारक अद्भुत कृति अछि । महादेव ! साक्षात् चैतन्यसिद्धि
अपनैक सृति करै केँ प्रार्थना नहि करै सकैत छथि । सहस्र-
सुखयुक्त न्यागराज शेष मे सेहो एतेक चातुरी नहि छैन
जे अपनैक गुणक रक्षण करै सकथि । तहन हमबा एहन
छोई दृष्टि राना छिड़ै मे की समर्थ अछि ?

छिड़ै सँ कवन गेन एहि स्रोत केँ सनि हम कनका
सँ प्रछनक - हे विहंगम ! अहाँ के छी आउर कहँ सँ आगत
छी ? अहाँक प्राप्ति तऽ तँस सनक अछि मन्त्र बंग तऽ कोष
राना अछि । अहाँ जाहि प्रयोजन सँ एहि ठाम अगतक अछि
से रतऽ ।

छिड़ै कहनि - देवेन्द्र ! अहाँ हमबा पृथ्वीक हंसजन्म
कृत्त, जाहि कर्म सँ हमबा धरती मे अखन कानिमा आवि
गेन अछि से सन् । प्रज्ञा, उन्मत्त अहाँ सरित छी मन्त्र
अहाँ पृच्छै छी तहन हम रतऽ छी । सोबाधु नगर
नग एकथा नीक सरोवर अछि जाहि मे कमल नहनहा
छन । ओहि मे सँ रानचन्द्रक रूकड़ा जकाँ श्रेष्ठ मूलान केँ
मूँ मे तऽ के हम रऽ तैकी सँ आकाश मे उड़ि बहन छनकँ ।
उड़ैत-उड़ैत अचानक ओहि ठाम सँ पृथ्वी पर अगि गेनकँ । जखन
होका मे अगतक आ अपन गिरक कारण नहि देखा सकनकँ
तऽ मने मन सोचऽ नागनकँ - जऽ हमबा पर की आवि गेन ?
आगत हमर प्रतन कोना लऽ गेन ? पाकन कपूर सन हमर

উজ্জ্বল ধৰীৰ মে জ্ঞাননিমা কোষ্য আৰি জেন । এহি প্ৰকাৰসিষ্টি
 ত্ৰঃ হম অখন বিচাৰ কৰেত চনক্কি তখনহি ওহি পোখৰক
 কমন মে সঁ হমৰা জ্ঞানআৰাজ স্মনা দেনক - যৌ হঁস . ৫৬. হম
 অখনেক গিৰক আ কাৰী হোখ কে কাৰণ বতৰেত ছা । তব হম
 ৫৬ কেঁ সৰোৰৰ কে বাঁচ মে জেনক্কি আ ওহি ঠাম পাঁচ ঠা কমন
 সঁ হজ একঠা কমনিনী দেখনক্কি । একৰা দেখি প্ৰল্যাম কঃ হম
 প্ৰদক্ষিণা কেনক্কি আ অখন পতনক সৰ কাৰণ পৃষ্ঠনক্কি ।

কমনিনী কহনীহ - কনহঁস . অহা আকাঙ্ক্ষা মাৰ্গ সঁ
 হমৰা নাঁঘি কে জেনক্কি অচিওহি পাতকক পৰিণামৰূপ
 অহা পৃথ্বী পৰ গিৰনক্কি অচি আ তকৰে কাৰণ অহা ক
 ধৰীৰ মে কানিমা দেখি পড়ৈত অচি । অহা ক গিৰন দেখি
 হমৰা হৃদয় মে দখা লবি আয়ন আ তখন হম এহি মধ্য
 কমন সঁ বোঁনঃ নাগনক্কি অচি তখন হমৰা মুখ সঁ নিকনন
 স্নগন্ধ কেঁ সঁঘি সাৰ্ঠি কোথীলোঁৰা কেঁ স্মৰ্গনোক প্ৰাপ্ত
 লৈ ননি । পক্ষিৰাজ ! জাহি কাৰণ হমৰা মেথতেক বিলৰ
 আ এতেক প্ৰলার আয়ন অচি সে বতৰেত ছা । স্মন এহি
 জন্ম সঁ পূৰ্ব তেসৰ জন্ম মে হম পৃথ্বী পৰ একঠা ঠাফলক
 ক ৰূপ মে জন্ম লৈন চন । তখন হমৰ ন্যম সৰোজবঁদা
 চন । হম এক নোকনিক সেৱা কৰেত সদিখন এক মণ
 পাতিচুলক পানন কৰ মে তপেৰ বহেত চনক্কি । এক দিনক
 ৰাত অচি হম একঠা মেনা কেঁ পঢ়াৰহন চনক্কি । জাহি সঁ পতি
 সেৱা মে কিছু বিনমুঁ ত্ৰঃ জেন আ পতিদেৰ লপিত ত্ৰঃ হমৰা
 ছাপ দেননি - 'পাপিনী অহা মেনা ত্ৰঃ জাও । মৰণোপৰান্ত
 যাদপি হম মেনা লৈনক্কি মূদ্য পাতিচুলক প্ৰসাদ সঁ একঠা
 মূনিক ঘৰ মে হমৰ আশ্ৰয় মিতন । কোনো মূনিকন্যে হমৰ
 পানন পোষণ কেনবি । হম ঘৰ মে চনক্কি ও ঠাফল সৰদিন
 সৰেৰ সকান বিন্দ্ৰভিযোগ নাম সঁ প্ৰসিদ্ধ গীতক দক্ষাম
 যক পাৰ্ঠ কৰেত চনহ আ হম ও পাপাত্যৰী অধ্যায় কে স্মনেত
 চনক্কি । ব্ৰিহংগ কান এনা পৰ হম মেনাক ধৰীৰ চোড়ি কেঁ

দক্ষম অধ্যায়ক মাতাম্যে সঁ সৃজনৈক মে অশ্রবণ ভেনকঁ। হমৰ নাম পম্মাবতী ভেন অশ হম পম্মাক স্মিয়বৰণৰ সম্মীভঃগেনকঁ। এক দিন হম বিমান সঁ আকাঙ্ক্ষা বিচৰণ কৰেভে চনকঁ। তখন স্মন্দৰ কমন সঁ স্মঞ্জোলিত এহি বম্মণীয় সৰোবৰ পৰ হমবনকৰি পহন আওহি মে উতৰি কে হম জন্মহি জন্মকীড়া অৰন্তকেনকঁ। তখনহি ছৰসিা স্মনি এহি ঠাম চনি এনাহ। ও হমৰা বসুহীশ্ব অৱসূপ মে দেখি নেনথি। ক্লনকা ভয় সঁ হম অপনে মনসঁ গ্ৰা কমনিশীক ৰূপ ধাৰণ কঃ নেনকঁ। হমৰ হন্ত পাণ্ডৰ দু ঠাৰ্ণ কমন ভেন, হন্ত হাথ সোহো দু ঠাৰ্ণ কমন ভেন। দ্ৰোষ অংগ মে হমৰ সঁহ সোহো একঠা কমন ভেন। এহি প্ৰকাৰ হমপাট ঠাৰ্ণ কমন সঁ স্মজ ভেনকঁ। স্মনিৰ ছৰসিা হমৰা দেখনথি। ক্লনকৰ আঁমি কোপ্ৰাগ্গি সঁ জনিবহন চন। ওকহননি-পাৰ্শ্বী অহঁ এহি ৰূপ মে সও ৰঁবৰ ধৰি পহন বন্ধ। গ্ৰা ছাপ দঃ কে ও ঋণ ভবি মে অন্তর্ধান ভঃ গেনাহ। কমনিশী ভেনাক বারস্বদ বিন্দতি - যোগাধ্যায়ক মাতাম্যে সঁ হমৰ ৰাশী নৃপু নহি ভেন অচি। হমৰা নাঁঘনাক অপৰাধ সঁ অহঁ পৃথ্বী পৰ জিবনকঁপ্ৰচি। হে পক্ষিবাজ! এহি ঠাম ঠাৰ ভেন অহঁক সোক্ষা মে অগ্ৰ হমৰ ছাপক নিচুতি ভঃ বহন অচি কিংক ভঃ অগ্ৰ সও ৰঁবৰ পুৰাভঃ গেন। হম জে গাৰেভ চনকঁ তাহি উত্তম অধ্যায় কেঁ অহঁ সোহা স্মনি নিশ্ব। ওকৰা স্মননা মাত সঁ অহঁ সোহো স্মজ ভঃ জায়ৰ।

গ্ৰা কহি পম্মিনী অশ্রুত অশ স্মন্দৰ ৰাশী মে দক্ষম অধ্যায়ক পাঠ কেননি অশ স্মজ ভঃ গেনীহ। ওকৰা স্মননাক বাদ ক্লনকৰ দেন গ্ৰা 'উত্তম কমন নাৰি' হম অপনৈক অৰ্পণকৰ নকঁ অচি।

এতৰে কথা স্মনা কঃ ও চিহঁ অশ্রবণ কৰীৰ ব্যাগি দেনক। গ্ৰা একঠা অশ্রুত ঘৰ্ণনা ভেন। ও চিহঁ অশ্রাৰ দক্ষম অধ্যায়ক প্ৰভাৰ সঁ ঠাৰ্ণগলন মে জন্ম নেননি অচি। জন্মহি

এতৰ কথা স্মৰণ কৰা ও চিঠিৰে অৰ্পন ধাৰীৰ ব্যক্তি
 দেনক । গ্ৰা একৰ্থা অদ্ভুত ঘটনা লেন। ও চিঠিৰে আৰ দৰ্শম
 অধ্যায়ক প্ৰত্যাহৰ সঁ চিঠিৰে লেন মে জন্ম নেননি অৰ্চি। জন্মি
 সঁ অৰ্চাস লেনাক কাৰণে শ্ৰেণীৰায়সূ সঁ কনকা মত্ৰ সঁ
 সদিম্ন গীতক দৰ্শম অধ্যায়ক চিঠাৰণ হোয়ত অৰ্চি। দৰ্শম
 অধ্যায়ক অৰ্চি চিন্তনক গ্ৰা পৰিণাম লেন অৰ্চি জে সমসু লুত
 মে স্থিত ধাঁচ চক্ৰধাৰী ভগবান বিষ্ণুক ও সদিম্ন দৰ্শনকৰত
 বহেত চৰ্চি। কনকৰ স্বেহপূৰ্ণ চৰ্চি জন্ম কোণে দেহধাৰীক
 ধাৰীৰ পৰ পৰি জায়ত অৰ্চি তহন ও মূৰ্ত্ত ভাৰ জায়ত চৰ্চি চাহে
 ও ধাৰাৰীৰ ব চিঠিৰে লেন কিষ নতি হে। পূৰ্বজন্ম মে অধ্যায়
 কওন গেন দৰ্শম অধ্যায়ক মহাম্যে সঁ কনকা হৰ্ন ভাৰণ প্ৰাপ্ত
 চৈন আ গ্ৰা কীরন মূৰ্ত্তি সৈন পৰি নেনে চৰ্চি। তেঁ জন্ম
 ও বসু চনেত চৰ্চি তহন তম কনকা হায়ক স্তাৰণ দৈত চি
 হে লিগিৰিৰে গ্ৰা সৰ দৰ্শম অধ্যায়ক মহামহিমা অৰ্চি।

পাৰ্ৱতী ! এহি প্ৰকাৰ হম লিগিৰিৰিৰিক সৈন মে
 জে কথা কহনক অৰ্চি বহে এহি গাম অহাঁ সঁ সৈন কহনক
 অৰ্চি। অৰ. ধাৰী অৰ্চা কেও কিষ ন হোয়. এহি দৰ্শম অধ্যায়
 যক ধাৰণ মত্ৰ সঁ কনকা সৰ অধ্যায়ক পাতনক যন মি
 নেত চৈন ।

— o —

গীতা মাহাত্ম্যে
(প্ৰথম প্ৰকাশ '৫৩'ৰ খণ্ড)
৭গাবহম স্ৰষ্টায়

মহাদেৱ কহবনি গীতাকৰ্ণন সঁ সমৃদ্ধিত কৰ্ম অথ
বিদ্বাকৰ্ম অধ্যায়ক পাবন মাহাত্ম্যক প্ৰকাশ কৰ। বিদ্বান
নেৱৰানী পাৰ্ৱতী! ওহি অধ্যায়ক মাহাত্ম্যক পুৰা-পুৰা
বৰ্ণন নহি কথন তা সকেত অৰ্হি। ওহি সম্বন্ধ মে কহে
হুতাৰ কথা অৰ্হি। জাহি মে সঁ একথা কথা কহেত ছী প্ৰণী
নদীক তৰ্হ পৰ মেঘকৰ নাম সঁ বিখ্যাত একথা প্ৰেছ বগৰ
অৰ্হি। ওকৰ প্ৰকাৰ অথ গণেশ্বৰ বেসী উঁচ অৰ্হি। ওহি ঠাম
প্ৰেছ-প্ৰেছ বিদ্বান্ জ্ঞান অৰ্হি। জাহি মে সেন্যক খঁড়া
ধোলায়মান অৰ্হি। ওহি নগৰ মে ছীমান্, সুখী, ধানু, সনাতন
অথ জিতেন্দ্ৰিয় নোকনি কে নিৰাস অৰ্হি। ওহি ঠাম প্ৰাৰ্গ নাম
সঁ ধনুধাৰী জগদীশ্বৰ ভগৱান বিষ্ণু বিৰাজমান্ ছয়ি। ও
পৰ্চুকক সাকার স্ৰুপ ছয়ি। সঁসাবক নেত্রক জীৱনধৰ্ম
ছয়ি। কনকৰ গৌৰৱপূৰ্ণ ছী বিগ্ৰহ ভগৱতী নহমীক নেত্রক
সঁ পুজিত হোয়ত অৰ্হি। ভগৱানক ও আঁকিৱামন প্ৰত্যকথীক
মেঘ সন কনক প্ৰণাম বৰ্ণ অথ কোমল আৰ্হতি অৰ্হি। ওহি সূৰ পৰ
ছী ব্ৰহ্মক চিন্ধ খোলা পাবেত অৰ্হি। ওকন প্ৰাৱনম্যনা সঁ
মিত ছয়ি। কতকো প্ৰকাৰক প্ৰান্তৰণ সঁ ছাধোন্তিত ভঃ ভগৱান
ৰামন বনে যজ সমুদ্ৰ সন হুঁসি পহেত অৰ্হি। পীতাম্বৰ সঁ
প্ৰণাম বিগ্ৰহক কাৰ্ত্তি খনা পুজিত হোয়ত অৰ্হি জে মন্থ
চমকে
ৰিজনী সঁ ঘেৱন স্ত্ৰিক মেঘ ধোলায়মান অৰ্হি। ওহি ভগৱান
ৰামনক দৰ্শন কঃ জীৱ জন্ম অথ সঁসাবক বঁকন সঁ মৃত ভঃ
জায়ত অৰ্হি। ওহি নগৰ মে মেখনা নাম সঁ একথা জীৱ
সূৰ অৰ্হি জাহি মে সূৰন কঃ নোক প্ৰাধ্বত বৈল-বঁধাম চৰি
জায়ত ছয়ি। ওহি ঠাম জগৎক জামী কন-পাসাগৰ ভগৱান
নবসিঁহক দৰ্শন কঃ নোক সাত জন্মক কথন জেত ঘেৱান
পাৰ
সঁ চুৰ্কাৰা পাৰি জায়ত ছয়ি। জে নোকনি মেখনা মে
গণোদ্ধাতীক দৰ্শন কৰেত ছয়ি ও সদিখন হসুৰ বিষ্ণু কোমৌ
পাৰ কঃ তেত ছয়ি।

ওহি মেঘকব নগৰ মে কোনো প্ৰেৰণিত প্ৰাৰ্থনা বহেত জনহ
 তে চমৰ্চ্যপৰায়ণ, মমতা আ অহঁকাৰ সঁ বাহিত, বেদ শাস্ত্ৰমে
 প্ৰবীণ-; কিতেন্দ্ৰিৰ আ ভগৱান বাসুদেৱ কেঁ ধৰণাগত জনহ
 কনকৰ নাম স্মৰন চননি । প্ৰিযে ! ও ধাৰ্গ প্ৰব্ৰথপ্ৰাৰী ভগৱান
 নগ গীতাক খগাবহম অষ্টাৰ- বিষ্ণুকল মৰ্জন যোগক পাৰ্ঠকক
 চনহে । ওহি অষ্টাৰক প্ৰস্তাৰ সঁ কনকা চক্ৰজানক প্ৰাণি তেত
 চননি । পৰমানন্দ-সন্দেশ সঁ পূৰ্ণ উত্তম জ্ঞানযথা সমাপ্ৰাৰ্ণজন্টা
 কেঁ অৱৰ্থক ভেতাক কাৰণে ও নিচ্চত স্থিতি মে চনথি আ সাদিখন
 কীৰন্বজ যোগীক স্থিতি মে বহেত চনহেৎকসময়কখন চহসপতি
 সিহি বাধি পৰ স্থিত চনথি তহন মহাযোগী স্মৰন গোদাৱৰীতীৰ্ধ
 ক যাত্ৰা প্ৰাৰ্ভ কননি । ওকমজা বিবকতীৰ্ধ, তাতা তীৰ্ধকপ্তিতা
 সগম, অৰ্ধতীৰ্ধ কনিমজ্জাৰ, নৰসিহন, অষ্টিকণ ধৰী আ কৰম্মান
 পৰ আদি ছেত্ৰ মে স্মান আওৰ মৰ্জন কৰেত বিৱাহমন্ত প ন্যম সঁ
 একৰ্ণ নগৰ মে এনহে । ওহি ঠাম স্মৰক স্ব জ্য কেঁ অৰ্ণাৱে
 চ্বেক স্মান মংগনথিন স্বদা কেও স্মান নহি দেৱকেনা)অন্ত
 মে গাঁৱক সুখিয়া কনকা একৰ্ণা পৌষ পূৰ্ণজাতো দেৱা দেৱিণ
 প্ৰাৰ্থনা সগী সাথী সহিত ওহি ঠাম ৰাশী নিশ্চয় কননি ।
 সৰ্ৱেৰ ভেতন পৰ ও অৰ্ণাৱক পূৰ্ণজাতক ঋতৰ দেৱনথি স্বদ
 সাথী স্ম নহি দেৱ পড়ননি । ও কনকা প্ৰাৰ্ভক নেৰ চনহে
 তখনহি সুখিয়াপূৰ্ণকনকৰ স্মতাকাত শ্ৰেত । সুখিয়া কহননি-
 হে মনিমোৰ্ধ ! অহঁ সব তৰহে শীৰ্ঘ্য ঠুমি পঠেত ছী। সোভাগ্যপ্ৰা
 আৰ্ণৱেণ পুত্ৰ মোকনি মে অৰ্ণ সৰ্ৱ সঁ পৰিত ছী । অহঁ মে কোন
 নোকেয়ৰ প্ৰস্তাৰ বিচমান অছি। অৰ্ণাৱক সগীকোন ঠাম গৈ ছি।
 অহঁ কোনা ওহি শ্ৰৱন সঁ ঋতৰ ভেতনই। একৰ পতন বহণত। হম
 অহঁ কে ওতৰে কহেত ছী তে অহঁ এহন দেৱসৰ তপস্বী হমৰা নহি
 দেৱি পঠেত অছি। বিপ্ৰবৰ ! অহঁক কোন মনুক জ্ঞান অছি ? কোন ষি
 ক আশ্ৰয় নেত ছী আ কোন দেৱতাক দয়া সঁ অহঁ মে অৰ্ণাৱিকত
 আৰি গৈ অছি। শ্ৰৱন ! ছপা কঃ অহঁ ওহি গাঁৱ মে বই। হম অৰ্ণাৱক
 সৰ সেৱা প্ৰাৰ্ভবা কৰব ।

এন্য কহি সুখিয়া মনীষুৰ স্মৰন কেঁ অৰ্ণাৱ গাঁৱ মে ঠেহা
 নথিন । ও দিন ৰাতি ভক্তি সঁ কনকৰ সেৱা ঠহন কৰা মংগনথিন
 জন্ম সাত-অৰ্ণ ঠ দিন ৰীত গৈত তহন এক দিন প্ৰো
 ভোৰ আৰি তুখী শ্ৰ মতামোক সোম্য মে অৰ্ণাৱক মংগন
 আ কহননি - যৌ মনি প্ৰাৰ্ভ ৰাতি ৰাফস হমৰা এহন প্ৰাৰ্ণে
 য়েঠা কেঁ চহ তেনক অছি। হমৰ ৱেঠা ৱে প্ৰাৰ্ণন আ ভক্তি
 চন স্মৰিথৰ কেঁ এন্য কহন পৰ যোগী স্মৰন প্ৰচনথিন-
 ও ৰাফস কোন ঠাম অছি ? কোন অৰ্ণাৱক পুত্ৰক
 প্ৰাৰ্ভ কৰক অছি ?

স্বাধীন কঠোর-চক্র। এহি নগর মে একটা লেখ নবলম্বী
 বাহুস বহেত অতি। ও সন্নদিন-আরি এহি নগরক নোক কৈ-আজ্ঞ
 চন। তহন এক দিন সমসু নগরবাসী মিত কৈ-চনকা সৈ-প্রার্থা
 কৈনথি-হে বাহুস! অহাঁ সর কৈ-বাহুস কর। হম সর-অহাঁক বৈন
 লোকনক-আরসু কঃদেত ছী। এহি ঠাম-বাহুসক লে-কৈঃ বার্থেহী
 বাতি মে-আরি স্বতত-চনকা অহাঁ-আ জায়র। এহি প্রকার এহি
 গাঁরক নোকনিকক-মুখিয়া সৈ-এহি-ধর্মজানা মে-লোকন-গৈন-বার্থে
 কৈ-বাহুসক-অহাঁর-নিষ্টিত-কথন-গৈন। অখনা-প্রা-পক-বাহুসক-গৈন
 চনকা-এন্য-করঃ-পড়ন। অহাঁ-সেহে-দো-সর-বার্থেহী-সংগে-এহি
 ঘর-মে-আরি-কৈ-সতন-চনক। বাহুস-সর-কৈ-আ-নৈনথি-মুদা-প্রা
 কৈ-ছোড়ি-দৈনথি। দ্বিজো-ম! অহাঁ-মে-এহন-কোন-প্রভার-এহি
 সে-এহি-জানত-ছী। অখন-হমর-প্রক-এক-ক-দো-সু-আয়ন-চন
 মুদা-চনকা-হম-নহি-চিন্ত-সকনক। ও-হমর-প্রক-রঃ-বিয়ব-মর
 চনহ। দো-সর-বার্থেহীক-সং-চনকা-হম-ওহি-ধর্মজানা-মে-
 লোক-দৈনক। হমর-প্র-অখন-সননথি-লে-হমর-দো-সু-সেহে
 ধর্মজানা-মে-গৈন-ছথি-তহন-ও-ওহি-ঠাম-সৈ-নায়ক-নৈন-ওহি
 ধর্মজানা-মে-গৈনহ-মুদা-বাহুস-চনকা-আ-নৈনকনি। অহাঁ
 সরে-হম-বুখী-ভঃ-কৈ-সিদ্ধা-সৈ-পড়নক-যৌ-বুধা-মো। অহাঁ
 হমরা-প্র-কৈ-আ-নৈনক। অহাঁক-উদ-মে-পড়ন-হম-প্র-জাহি-সৈ
 জীরিত-ভঃ-সক-তক-কো-নো-উপায়-লৌ-অতি-তহন-রজঃ।

বাহুস কহন-মুখিয়া-সী! ধর্মজানা-ক-অহাঁ-বুস-বুস-
 প্র-কৈ-নহি-জানত-ক-কা-ব-হম-আ-গৈনক-অতি। দো-সর
 বার্থেহীক-সং-অহাঁক-প্র-সেহে-অন-জান-মে-হমর-প্র-স-সৈ-
 গৈন-অতি। ও-হমরা-উদ-মে-জাহি-সৈ-জীরিত-আ-ব-কিত-বহি
 সকে-অতি-তক-উপায়-সু-বি-প্রা-কঃ-দৈন-ছথি। লে
 চক্র-সদি-গী-অক-এ-গ-ব-হম-অ-প্রা-ক-পা-ক-ক-অ-
 চনকা-প্র-স-সৈ-হমর-মু-হে-হে-অ-স-ব-ন-নোক-নি-যে-বি
 জীরিত-ভঃ-জৈ-তহ। এহি-ঠাম-কো-নো-চক্র-বহেত-ছথি-জিন-
 হম-এক-দিন-ধর্মজানা-সৈ-বাহু-কঃ-দৈন-চনক। ও-গী-অক-এ-গ-
 অ-প্রা-ক-সদি-অন-ক-ক-অ-ছথি। এহি-অ-প্রা-ক-ম-সু-সৈ-স-
 বৈ-বি-অ-প্র-ম-কঃ-লৌ-ও-হমরা-প্র-অন-ছী-সৈ-দৈ-তহ-ভঃ
 নি-স-হম-প্র-সৈ-উ-প্র-ভঃ-অ-স-।

এহি প্রকার বাহুসক সন্দেহ-আরি-হম-অহাঁ-নগ-অ-অ-
 অতি।

ঐশ্বৰ্য্য প্ৰচলনখিনি - মূৰ্খত্ব জী ! জে বাতিয়ে স্বভৱ
নোকনি কেঁ খায়ত ছথি ও প্ৰাণি কোন পাপ সঁ বাহুসভে
অছি । মূৰ্খত্ব জী কহননি - হে ঐশ্বৰ্য্য । পহিনে ওহি গাঁৱ মে
কোনো কিসান ঐশ্বৰ্য্য বহেত চনাত । এক দিন ও অগ্ৰহণীক
স্বৈতক কৰাৰীক বধ কৰেত চনাত । ওহি ঠাম সঁ শোভক হব
পৰ একৰ্থা প্ৰেঘ গিহু কোনো বৰ্ধোহীকে মৰি খাণেত চন।
অখনি একৰ্থা তপস্বী কৰেত, সঁ আৰি ওহি বৰ্ধীক ৰচায় কে
নেত হৰি সঁ ময় দেখা বহন চনাত । গিহু ওহি বৰ্ধোহীক
কেঁখাকাই মে উঠি গেল । তৰ তপস্বী লগিত ভয় ওহি কিসান
সঁ কহননি - যো বৃষ্ট উনাত । অহাঁক প্ৰিক্কাৰ অছি । অহাঁক
অহাঁক
আ নিদিখী ছী । দেসৰাক বধ সঁ মই মোঠি কেরন পৰেপান
কেঁ ধূধা মে নাগন ছী । অহাঁক জীবন বৰ্ধপ্ৰায় অছি । জে চোব, দাৰী
হাৰ জীৱ, সাঁপ ছাৰ, আৰি, বিৰ, পানি, গাঁহ, বাহুস, স্তত আ ৰেতন
আদি সঁ মায়ল তেন নোকনি কেঁ জোতি বহিতক, উল্লেখ কৰেত ছথি
ও জনক বৰ্ধক যন পায়ত ছথি । জে জাতিজাণী ভায়ে
চৰ্ঘন মে মসল ঐশ্বৰ্য্য কেঁ জোজায় কেঁ চৰ্ঘন নহি কৰেত ছথি ।
যেৰ নৰক মে গিৰেত ছথি আ মেৰি ভেড়িয়ক যোনি মে জম
নহি ছথি । জে বন মে মাবন জায়ত আওৰ গিহু ৰ বৰ্ধক
প্ৰচন ও জীৱ জে বৰ্ধক নেত ছৌহু, চৌহু গুণ কৰেত অছি
ও পৰম গতি কেঁ প্ৰাপ্য কৰেত ছথি । জে নোকনি গাছক
বৰ্ধক নেত ৰাঘ, জীৱ আ বৃষ্ট কৰাক হাথ সঁ মাবন জায়ত
ছথি ও জনক বৰ্ধক পৰম পদ কেঁ পায়ত ছথি জে যোগী
নোকনি কক নেত সেহো হৰিত অছি । সহস্ৰ
ৰাজপ্ৰেয় যতমিত কেঁ জাৰাগতক হন সোণহম কনাক
বৰ্ধক নহি ভয় সৰেত অছি । দিন আ ভয়জীৱ জীৱ
পৰম মেহে সময় খণ পৰ লক্ষী পাক
পৰম সঁ নৰক মে পকা
বৰ্ধক জায়ত ছথি । অহাঁ বৃষ্ট গিহু সঁ
খায়ত বৰ্ধোহী কেঁ দেহি ওক
বৰ্ধ ৰচায় মে সমৰ্থ
বহিতক ওক বৰ্ধ নহি কেল
তাহি সঁ অহাঁ নিদিখী
ছৌহু পড়েত ছী, তেঁ
অহাঁ বাহুস ভয়জায় ।

হেৰাতা কহননি - হে মহামো ! হম ওহি ঠাম
উপস্থিত প্ৰবৰ্ধ চনক
মুদা হমৰ নজবি
খৈতক বৰ্ধ মে নাগন
চৰে
নগ মে বহিতক
গিহু সঁ মাবন
জায়ত জনকা
নহি জানি
সকনক
হমৰ দিন
পৰ অখনেক
অবগ্ৰ কৰক
চাহী ।

তপস্বী ঐশ্বৰ্য্য কহননি - জে
সৰ দিন
গীতক
গাৰহম
অধ্যায়ক
জপ
কৰেত
ছথি
জনকা
সঁ
অভিমুখিত
জন
জখন
বৃষ্ট
মস্তুক
পৰ
পৰেত
তহন
অহাঁ
ছৌহু
সঁ
মুক্ত
ভয়
জায়ব ।

জ কতি
তপস্বী
ঐশ্বৰ্য্য
চনি
গেনাত
আ
ও
হেৰাতা
বাহুস
ভয়
গেন । হে
দ্বিতাপ
বৃষ্ট । অহা
চৰ
আ
গাৰহম
অধ্যায়ক
অৰ্থক
জন
কেঁ
অভিমুখিত
কক
আওৰ
অপনে
হাথ
সঁ
বাহুস
মস্তুক
পৰ
অভিমুখিত
জন
কে
চৌহু
দিব্রু ।

सुश्रिया जीक ज्ञास प्रार्थना सुश्रियाक कर्म करण सँ छवि आयत । उ रूढ़ नीक कहि इनका संग बाध्यक तज गेलाह । उ प्रार्थना योगी छलाह । उ विष्णुक मूर्धन नाम सँ उ गारहमप्रणय क मनु सँ जन अस्तिमयित कऽ बाध्यक माथ पर जानतथिना गीतक अग्र्यक प्रचार सँ उ बाध्यक तज गेलाह । उ बाध्यक देह लपति छर्चक कथ प्रवचन कऽ गेलाह । ते ह्यगेष र्थेहीक लक्षण केने छत सेतो क्षीय, छेप अग गदा प्रारण केने छत कथ तज गेलाह । उपेक्षा उ सर रिमान पर प्राकट लेलाह । तहन सुश्रिया जी बाध्य सँ कहतनि - निष्ठाचर ! तमर प्रश्न के छथि से देखाड । इनका एना कला पर दिछ दुकिराना बाध्यस कहतनि - ज्ञा के उमान मन प्रणम, छवि ज्ञकाप्रवी, मणिक मूलस सँ सुश्रियाचित आ दिछ मणि निमित्त लालन सँ अर्तछत, तरप्रति ताक कारण जिनकर कंधा मानाह प्रतीत होयत छथि, ते सोमक लकरद सँ रिन्द, विच, कमल मन अर्था, सिद्ध कर, हाथ ये कमल मोने दिछ रिमान पर देसन देरदु तज गेला छथि, ज्ञा उ प्रवचन प्रव थीक । ज्ञा सुनि सुश्रिया उहि कथ मे प्रव के देखतथिन आ इनका अपन हाथ नऽ जेरा छतथिन । ज्ञा देसि इनकर प्रव ईसि के एना कऽ नऽ गतथिन ।

प्रव कहतनि - सुश्रिया जी, कथक रेंवि अहाँ सेहो ह्ये प्रव लेत छी । पहिले तम अपनक प्रव छनऽ अपर तम देरदु तज गेलाह अछि । देहू ज्ञा निष्ठाचर सेहो छर्चक कथ तज गेलाह । उ गारहम अग्र्यक माहात्म्य सँ ज्ञा सर नोकनि क्षीरिष्णु प्राम जप बहल छथि । अहाँ सेहो प्रार्थनादर सँ गीतक उ गारहम अग्र्यक अग्र्यन कर आ विरनुब जप करब बहल । एहि मे कोषो सेहो नहि अछि के अपनक एहि नऽ उग्र गति मितत । हे तजत । मनुष्यक नेत सग प्रकथक संग द्वर्त अछि । अग्र्यन अपनक सेहो मित गेला अछि । तँ अपन अन्तीर्ष सिद्ध कर । धन, लोग, दान, अन्न, उपसर्ग आ पूरुर्कर्त सँ की नेरमगति विष्णुकपात्र्यक पाठ सँ परम कथ्याक प्राप्ति तज जायत । पूर्वाचिन्दासनेहा सुकथ क्षीरिष्णु नाम सँ उरुक सुथ सँ लक, जेस मे अपन प्रार्थ अर्जन के प्रति अमृतमय उषदेदनिष्णु छत इवह क्षीरिष्णुक परम जातिक रूप थीक । अहाँ इनके चिन्तन कर । उ मोक्षक नेत प्रसिद्ध वसयन थीक । संसर्गज्य सँ उरत नोकनि के प्राप्ति, ज्योतिक विषादक अग कथके जन्मक इव के नऽ गत अछि । तम एकर सिध दैसब कोनो एहन सगन नहि देखात छी ते उकर अलास कर ।

श्री महादेव की कहानी - जो कहि ७ सरहस सँग श्रीरिद्धि-
धाम चलि गेलाह। तहन मन्त्रिया की दुःखानक मन्त्र सँ ७ हि प्रथम
के सुननि जेकरा महामो सँ ७ द्वन्द्व नेहनि रिद्धिधाम चलिगेल
पारिती। एहि प्रकार अहाँ के अंगरहम अथवायक महामो कथा
अनेनके अछि जेकरा अंगरहम सँ महान अतकक पारनई
अः जायत अछि।

— ० —

2.2.a:tfɑ:rjə rɑ:mɑ:n̄d̄ə m̄d̄ələ- fiɑ:lə mijã:/ d̄ʒəj̄t̄ə
(kəuɑ:)ke: kəṭʰɑ:

a:tfɑ:rjə rɑ:mɑ:n̄d̄ə m̄d̄ələ- fiɑ:lə
mijã:/ d̄ʒəj̄t̄ə (kəuɑ:)ke: kəṭʰɑ:

1

fiɑ:lə mijã:

məd̄ʰuʋəṇə gã:və me: ṭəle:vərə rɑ:jə a: bʰo:lɑ: mijã: ṇkə
kɪʂɑ:n̄ə rəfiələn̄ə.d̄ũ:ṇu: d̄əʂə-d̄əʂə biɠʰɑ: ke:
d̄ʒo:ṭəṇjɑ:. d̄u:ṇu: go:re: ke: ṭrəikṭərə.d̄u:ṇu: go:re: ke:
d̄o:ʂṭi:jo: rəfiə:.

ṭəle:vərə rɑ:jə ke: d̄u:go: be:ṭɑ: pʰule:ʃvərə a:
puṇə:ʃvərə rəfiəjə ṭə bʰo:lɑ: mijã: ke: e:go: be:ṭi: ʂəlɪmɑ:
a: e:go: be:ṭɑ: əməd̄ʒəḍ̄ə rəfiəjə.

ʂəlɪmɑ: a: pʰule:ʃvərə gã:və ke: iʂku:lə me: pəd̄ʰəi.
ṭjũ:kɪ d̄u:ṇu: ke: bɑ:pə ke: d̄o:ʂṭi: rəfiəjə.e:kərə

prabhā:vā bhē:lā kī dū:ṇu: mē: khū:bā apāṇa:pāṇa
rāhe:dū:ṇu: pād̥hē: me:jo: tē:d̥ṛā rāhājā. dū:ṇu: a:ṭhāvā:
pa:sā kailākā t̥a iṣku:lā apāgre:dā hō:ke:+2ma:ṇe: kī
ut̥ṭāṭā mād̥hāmīkā bhē: ge:lā.klā:sā bād̥hāit̥a
ge:lā,umārā bād̥hāit̥a ge:lā t̥a apāṇa:pāṇa: pja:rā me:
bād̥hāit̥a ge:lā.

dū:ṇu:ṭārā pa:sā kā ge:lā.dū:ṇu: sūrāsārā d̥igri:
kā:le:d̥ṛā me: e:dāmīṣāṇā le:lākā.a:bā t̥a dū:ṇu: ke:
pja:rā pārvā:ṇā t̥ad̥hē: la:gālā.dū:ṇu: bi:e: pa:sā kā
ge:lā.ṣālima: a:bi ghāre: pārā rāhe: la:gālā.

p̥hū:le:ṣvārā prāt̥jō:git̥a: pāri:kṣā: pa:sā kā ke:
rā:d̥ṛāṣvā ad̥hīkā:ri: bāṇā ge:lā. p̥hū:le:ṣvārā a: ṣālima:
ke: bārā:bārā mō:bā:ilā pārā bā:ṭā: hō:it̥a rāhājā.

e:kāṭa: d̥ṇā ṣālima: kaulā kailākā.hē:lo:.

p̥hū:le:ṣvārā mō:bā:ilā ut̥hāilākā a: bō:lālā -
hē:lo:ṣālima:.

ṣālima: -p̥hū:le:ṣvārā.kī hā:lā ṭā:lā hājā.

p̥hū:le:ṣvārā -a:ī kā:lī bād̥hā bi:d̥ṛī: ṭ̥i:.

ṣālima:-ke:hāṇā bi:d̥ṛī:.

p^hu:le:svərə -a:ɪ ka:lɪ dʒa:tʃi:jə dʒəŋəgəŋəŋa: mē: bi:dʒi:
tʃi:.

fiərə rɔ:dʒə sã:dʒ^hə 6sɛ:7bədʒe: ke: bi:tʃi dʒi:e:mə
sɔ:fiəbə ke: s̃gə vɪdʒo: kəŋp^hrē:š̃gə fi:ɪ fiəjə.a: o:ime:
d̃ŋəb^hərə ke: rɪpɔ:rʃə dɛ:be: ke: fi:ɪ fiəjə.

s̃lɪma: -tə k^ha:li: bi:dʒi:e: rəfiəi tʃi:a: kɪ fiəməfiū: ja:də
əbəijə tʃi:jo: kɪ ŋə!

p^hu:le:svərə -fĩ.s̃lɪma:.dʒəu ka:dʒə sɛ: p^hu:rsətə
mɪləjə.tə tʃu: ja:də əbəijə tʃi:a:.

s̃lɪma: -fiəmə tə rɑ:tʃi d̃ŋə tɔ:re: pja:rə me: dʒələ
rəfiəjə tʃi:.

p^hu:le:svərə -s̃lɪma: ja:də tə kərə: le:kɪŋə pja:rə ŋə
kərə:.

s̃lɪma: -ka:fi:.

p^hu:le:svərə -a:bi tɔ:fiərə ŋkɑ:fiə fi:tɔ:əpəŋa:
fəufiərə (pətʃi)ke: pja:rə kəfi:fiə:.

s̃lɪma: -fiəmə tə əpəŋə fəufiərə tɔ:ra: ke: ma:ŋəi
tʃi:jo: a: tɔ:fiərə: fəufiərə bəŋbəu.

p^hu:le:svərə -ɪ ke:ŋa: fi:təijə.

ṣālimā: -i bādā a:ṣā:nā hājā a: bārā: kātḥiṇṇo:.

pḥu:le:ṣvārā -ke:nā:.

ṣālimā: -fiḥmmārā dḥārmā iṣlā:mā apānā: le:va: tṛ bādā
a:ṣā:nā.dṣṛu nā ma:nāba: tṛ kātḥiṇṇa:.

pḥu:le:ṣvārā -fiḥmmārā pārvā:rā tṛ nā ma:nātṣu.

ṣālimā: -pārṣṭu fiḥmārā pārvā:rā tṛ a:ṣā:nī: ṣe: ma:nā
le:tṣu dṣṛū tū: iṣlā:mā dḥārmā apānā: le:va:nā
ma:nāba: tṛ kātḥiṇṇa: hio: dṣṛtṣu.

pḥu:le:ṣvārā -ṣālimā:..fiḥmā tṛ:ra: pre:mā mē: iṣlā:mā
dḥārmā apānā: le:bā.ṣunāle:-pādḥāle: tṛ tḥi: dṣṛe: bāhūtṣ
lo:gā iṣlā:mā dḥārmā ke: lārāki: ṣe: muḥabbātṣ a: bīa:fiḥ
ke: le:lā iṣlā:mā dḥārmā apānā: le:lākā.mugālākā:lā
me: tṛ dṣṛmī:dā:rā a: tḥo:tṣ tḥo:tṣ rā:dṣā: māhā:rā:dṣā:
a: ṣa:ṣānā me: utṣṭṣ pādṣ pā:be: ke: le:lā iṣlā:mā
dḥārmā apānā: le:lā kār.ṣupḥi: pḥāki:rā ke: ṣikṣā: ṣe:jo:
iṣlā:mā dḥārmā apānā: le:lā ke:.

apānā: dṣṛilā: ke: pārsṣāunī: ke: rā:dṣā: muṣṣlāma:nā
hājā dṣṛe: pāhile: fiḥḍu: rāhājā.e:go: muṣṣlāma:nānī:
lārāki: ke: pṣā:rā me: iṣlā:mā dḥārmā apānā: ke:
muṣṣlāma:nā bānā ge:le:jā.

şalıma: -e:te: kəḥa: fiəmə n̄ə d̄z̄ənjə t̄ʰijəi.əte: d̄z̄ənjə
t̄ʰijəi ki: ko:n̄o: ışla:mə d̄h̄ərmə ke: əpənəit̄əi t̄ə
uo:kərə b̄ia:fiə muşələma:n̄ə lərəki: şe: fiə: şəkəijə fiəjə.

p̄u:le:ʃvərə -t̄ə fiəmə t̄o:ra: şe: b̄ia:fiə kərə: le:lə ışla:mə
d̄h̄ərmə əpənə:be: ke: le:lə t̄əija:rə t̄ʰi:.

şalıma: -t̄ə şa:t̄ə d̄in̄ə ke: t̄ʰuʃti: le:ke: ḡh̄ərə a:ba:.

şalıma: -şəbə ba:t̄ə əppənə əmma: a: əbba: ke:
bət̄əiləkə.

əmma: -əbba: ra:d̄z̄i: b̄he: ge:lə. əmma: -əbba: bo:lələ
ki əpənə: d̄h̄ərmə me: t̄ə i a:mə ba:t̄ə fiəjə. le:kin̄ə fiəmə
əppənə d̄o:şt̄ə t̄əle:vərə ke: d̄z̄əru:rə bət̄ə:e:bə.i n̄ə
ki fiəmə d̄əga: d̄e:lijənə fiəjə.fiəmə əpənə: d̄h̄ərmə ke:
ri:t̄ı ruva:d̄z̄ə ke: bət̄əibəi.

fiəmmərə d̄o:şt̄ə ke: d̄h̄ərmə me: d̄o:şərə d̄h̄ərmə ke:
lərəki: şe: b̄ia:fiə kəḥin̄ə fiəjə.

a:i b̄o:la: mijã: əppənə d̄o:şt̄ə t̄əle:vərə ra:jə ke: ıfa:
ge:lənə.

t̄əle:vərə ra:jə -a:u d̄o:şə bət̄əi:ki ba:t̄ə fiəjə.

b^ho:la: mijã: - hëmmərə be:ti: şalıma: a: ãha: ke: be:ta:
p^hu:le:şvərə e:kə d̄o:şara: ke: pre:mə kərətə hējə a:
d̄u:nu: b̄ia:hiə kərəjə t̄fa:hējə hējə, şalıma: hëmərə: şəb^hə
ba:tə bətəiləkə hējə, hëmmərə pəriva:rə tə ra:d̄zi: hējə,
hëmərə: şəb^hə me: tə ke:vələ d̄u:d̄hə ba:rələ
d̄z̄a:ı hējə.d̄o:şərə d̄hərmə ke: lərəkı: a: lərəkā: hëmmərə
d̄hərmə ısla:mə əpəna: le:tə:jə tə v̄ia:hiə me: ko:nu:
ətət̄əñə n̄ə hējə, ãha: ke: tə d̄hərmə me: d̄ıkkətə hējə,
ãha: hëmmərə d̄o:şə t̄fi:. ãha: ke: şəb^hə ba:tə ke:
d̄z̄a:n̄əka:ri: d̄e:n̄a:ı hëmmərə p^hər̄d̄z̄ə hējə.

t̄le:vərə ra:jə -həmə kı kəhu d̄o:şə.həmə tə a:va:kə
t̄fi:.a:bi p^hu:le:şvərə pəda:d̄hıka:ri: hējə, ka:nu:n̄ə ke:
d̄z̄a:n̄əka:rə hējə, hëməh̄ı: bu:d̄z̄ərijə t̄fi: kı ko:i: v̄jəkt̄ı
ko:i: d̄hərmə əpəna: şəkərijə hējə.hëməhu: ko:nu: v̄ıva:d̄ə
n̄ə kərəijə t̄fa:hi: t̄fi:.d̄z̄e: ba:tə şe: bət̄gərə h̄o: d̄z̄a:jə.

b^ho:la: mijã: -tə t̄f̄ələijə t̄fi:.b̄ia:hiə ke: şərvəd̄z̄a:n̄ə kərət̄ı
ke: hējə.

p^hu:le:şvərə şa:tə d̄ıñə ke: t̄fi:uttı: le:ke: şalıma: ke:
g^hərə a: ge:lə.

a:ı b^ho:la: mijã: əpəna: g^hərə pərə m̄ıla:d̄ə ke:
a:jo:d̄z̄əñə kələkə.mo:ləvi: şa:hiəbə p^hu:le:şvərə ke:
kələma: pədhəiləkə, p^hu:le:şvərə ke: n̄a:mə p^hu:lət̄əñə
mijã: ra:k^hələ ge:lə.e:go: mijã: -bi:bi: d̄z̄e: şalıma: ke:

p^hu:p^ha: -p^hu:p^hi: rəhəjə. p^hu:lətʃinə mijā: ke: əbba: -
əmmi: bəŋkə: gəva:fiə bəŋə ləŋə a: ʃəlɪma: ke: əbba: -
əmmi: gəva:fiə bəŋələŋə. ʃəlɪma: a: p^hu:lətʃinə mijā:
e:kə d̪o:ʃərə ke: kəbu:lə kələnə.

p^hu:lətʃinə mijā: ke: muʃələma:nə fiəd̪ɪd̪ɪz̪a:mə
ʃunŋətə kələkə.

gã:və ke: ʃəb^hə lo:gə p^hu:le:ʃvərə ke: fi:lə mijā:
p^hu:lətʃinə kəhəjə la:gələ.

2

d̪ɪj̪ət̪ə (kəua:)ke: kət̪hə:

(ba:lmi:kɪ ra:ma:jənə a: ʃ̌ət̪ə t̪uləʃi:d̪a:ʃə rətʃit̪ə
ra:mətʃir̪it̪əma:nəʃə me: mət̪əb^hɪnŋət̪a:!))

ba:lmi:kɪ ra:ma:jənə ke: ʃ̌ud̪ərək̪ā:d̪ə me: əfo:kə
va:t̪ika: ʃt̪h̪it̪ə ʃi:t̪a: fiŋŋuma:nə d̪ɪ: ʃe: kəua: va:la:
g^hət̪əŋa: bət̪əile: rəhət̪h̪inə -pəhətʃi:nə ʃvərəpə d̪ɪ:
b^həgəva:nə ra:mə ke: vɪʃva:ʃə fi: d̪ɪ:ja kɪ fiŋŋuma:nə
a: ʃi:t̪a: ʃe: b^he:t̪ə b^he:lə rəhəjə.

ɪd̪ə ʃre:ʃt̪h̪əməb^hɪd̪ɪna:nə br̪u:jəa:ʃt̪v̌ə t̪u məmə pɪj̪ə.

ʃələʃjə tʃɪt̪rək̪u:t̪əʃjə pa:le: pu:r̪v̌o:t̪t̪əre: pəd̪e: ..12..

ʃə t̪t̪ə pun̪əre:va:t̪h̪ə va:jəʃə: ʃəmupa:gəmət̪

tətə: sʊptəprəbuddhā: mā: rəa:gʰəvəā:gət sʌmuttʰitā:m

va:jəʂə: ʂəhəʂəa:gəmjə vidəda:rə ʂtəṇṇa:ntərə:...22..

punəhə pə_unəreṭhəo:tpəjə vidəda:rə ʂə mā: bhṛifəm.

tətə: sʌmuttʰito: ra:mo: muktəi: fo:ṇitəbindubhṛi:...23.

ʂə mā: dṛiʂtəvā: māhā:ba:hiurvitunṇā: ʂtəjəjo:ʂtəda:.

a:fi:viʂə və krudḍhə: jvəʂəṇə va:kjəməbhā:ʂətə..24..

ke:ṇə tē: ṇā:gəṇṇa:ʂo:ru vikʂəṭṭə vəi ʂpa:ṇa:ntərəm.

kə: kri:ṭəṭṭi ʂəro:ʂe:ṇə pətjəvəktṛəṇə bh'o:giṇṇa:...25..

vi:kʂəma:ṇəʂtətəʂvā vəi va:jəʂə sʌmavəikʂətə.

ṇəkʰəi: ʂərudhṛirəʂti:kʂṇəirma:me:va:bʰimukʰə
ʂtʰitəm..26..

ra:mətjəritəma:ṇəʂə ke: ərənjə ka:ṇḍə ke: prətʰəmə
tjəupa:i: mē: dʒəjəṭṭə(kəua:)ki: kəṭhā: həjə.

e:kə ba:rə tʃunṇi kuʂumə ʂuḥa:e:ṇḍjə kərə bh'u:ʂəṇə
ra:mə bəṇṇa:e:.

ʂi:təhi pəhira:e: prəbh'u ʂa:dərə. bəitʰe: pʰətṛikə ʂila: pərə
ʂūḍərə.

surəpət̪ s̪ut̪ə d̪h̪əri ba:jəʂə be:ʂa:.ʂəʎh̪ə t̪ʃa:fiət̪ə rəgh̪upət̪
bələ d̪e:k̪h̪a:.

d̪ʒimi pipi:lika: ʂa:gərə t̪h̪a:fiɑ:.məfiɑ: m̪əḍəmət̪
pa:vəŋə t̪ʃa:fiɑ:.

ʂi:t̪a: t̪ʃərəŋə t̪ʃō:t̪ʃə fiət̪ b̪h̪a:ga:.mũ:d̪h̪ə m̪əḍəmət̪
ka:rəŋə ka:ga:.

t̪ʃəla: rud̪h̪irə rəgh̪un̪ɑ:jəkə d̪ʒɑ:n̪ɑ:.ʂ̪i:kə d̪h̪əŋuʂə ʂa:jəkə
ʂ̪əḍ̪h̪ɑ:n̪ɑ:.

ə_1 prəka:rə ba:lmi:ki ra:ma:jəŋə a: ʂ̪əʎə t̪uləʂi:d̪ɑ:ʂə
krit̪ə ʃri:ra:mət̪ʃər̪t̪əma:n̪əʂə m̪ə: d̪ʒəjəʎə (kəua:) ke:
kəʎh̪a: me: mət̪əb̪h̪iŋŋət̪ɑ: fiəjə.

-a:t̪ʃa:r̪jə ra:ma:n̪əḍə m̪əḍələ ʂa:ma:d̪ʒikə t̪ʃit̪əkə
ʂi:t̪a:məʎh̪i: ʂe:va:n̪ivrit̪ə prəḍ̪h̪ɑ:n̪ɑ:d̪h̪ɑ:pəkə, ma:t̪ɑ:-
t̪ʃəŋḍ̪ə d̪e:vi:, p̪it̪ɑ:-ʂvə0ra:d̪ʒe:ʃvərə m̪əḍələ, pət̪ni:-
prəm̪i:la: d̪e:vi:, d̪ʒəŋmə t̪t̪h̪i-01 d̪ʒəŋvəri: 1960
jo:g̪jəʎɑ:- e:mə-e:ʂəʂi: (rəʂa:jəŋə ʃa:ʂtrə), e:mə e:
(hiŋḍi:). ru:t̪ʃi- ʂa:hiʎi:kə, mət̪h̪ili:-hiŋḍi: kəviʎɑ: -
kəfiɑ:n̪i: le:k̪h̪əŋə a: a:le:k̪h̪ə. prəka:ʃit̪ə po:t̪h̪i: - mət̪h̪ili:
kəviʎɑ: ʂ̪əgrəh̪ə b̪h̪a:ʂa: ke: ŋə b̪ā:tiʒo:. 2022 prəka:ʃit̪ə
rəʎəŋɑ: - ʂ̪əḍ̪ʒiʒa: kəviʎɑ: ʂ̪əgrəh̪ə po:t̪h̪i: - d̪ʒəŋəkə
ŋ̪əḍ̪h̪i: d̪ʒɑ:n̪ɑ:ki: a:ʃəurjə ga:ŋə. 2022 pət̪t̪i:ka: -miʎi:la:
ʂ̪əma:d̪ʒə, g̪h̪ərə -ba:hiərə a: əpu:va: (məiʂa:mə).

ə^həba:ra -d̪ɪɪŋkə məi^hɪlə puŋərd̪ʒa:ɡəraŋə prəkə:fə.
ʃa:ma:d̪ʒikə-ʃa:ma:d̪ʒikə tʃi^htəŋə, d̪a:ji^hvə- pu:rvə d̪ʒila:
prə^hɪŋd̪^hi, pra:ɫ^həmi^hkə si^hkʃəkə
ʃə^hg^hə, d̪uməra:, ʃi:ɫa:mə^hi: ʃt^ha:ji: pə^htta:- ɡra:mə-
pɪpəra: vi^hfəŋəpura^h ɫ^ha:ŋa:-pəri^hɦa:rə d̪ʒila:-ʃi:ɫa:mə^hi:
və^htəma:ŋə pə^htta:-pɪpəra: ʃə^hdəŋə,murəlija:tʃəkə va:rdə-
04 ʃi:ɫa:mə^hi: pə:ʃtə-tʃəkəməɦila: d̪ʒila:-ʃi:ɫa:mə^hi:
ra:d̪ʒjə-bɦa:rə pɪŋə-843302 mə: ŋə-
9973641075 i:me:lə-
ramanandmandal001@gmail.com

əi rətʃəŋa:pərə əpəŋə
m̪ɪt̪əvjə editorial.staff.videhə@gmail.com pərə
pət^hə:u.

2.3.la:ləde:və ka:mətə-ʃa:ɦitjə əka:d̪əmi: pərə:k^hələŋɪ -
pe:ŋə d̪ra:rvəme: pri^ht^hvi: kē:/ mə^hk^ha:ŋa:kə ɡuŋə
bud̪ʒ^hu:/ mi^hɦila: mē: ma:tʃ^hə, rə:d̪ʒəga:rəke:
ʃərvəʃuləb^hə ʃa:d̪^həŋə b^həjə ʃəkəitə ətʃ^hi/ pa:ŋəkə
bət̪e:bə/ əuʃəd̪^hi:jə ɡuŋə məud̪^həme:/ r̪əɡəpura:me:
d̪ʒəɡu:kə pərija:ʃə: e:kə vi^hle:ʃəŋə

la:ləðe:və ka:məṭə-ṣa:fiṭjə əka:dəmi: pəre:kʰələnɯ -
 pe:nə dɾa:ɪvəme: priṭʰvi: kē:/ məkʰa:nɪ:kə guṇə
 budʒʰu:/ miṭʰila: mē: ma:tʃʰə, rə:dʒəga:rake:
 ṣərvəsuləbhə ṣa:dʰənə bʰəjə ṣəkəṭə ətʃʰi/ pa:nəkə
 bəre:bə/ əuṣəḍʰi:jə guṇə məudʰəme:/ r̥ḡəpυrəme:
 dʒəgu:kə pərija:ṣə : e:kə vɪfle:ṣəṇə

1

ṣa:fiṭjə əka:dəmi: pəre:kʰələnɯ - pe:nə dɾa:ɪvəme:
 priṭʰvi: kē:

2022 le:lə ṣa:fiṭjə əka:dəmi: dʒli: ke:rə məṭʰli: mu:lə

purāṣkā: rā mātḥīli: kārmi: aḍḍitṭa a: dḍā: dḍa (mātḥīla:)
 dḍi: ke: hūṇākā mātḥīli: kāvīṭa: ṣṣgrāhā po: ḥī: " pe: ṇa -
 dḍra: i: vāme: pṛitḥvi: " kē: dḍe: lā dḍe: ba: kē gḥo: ṣṣṇa:
 bhē: lā. e: hī dḍṇaṇṇaṇṇa ṣṣ juva: vārgā bi: tḥā a: ṣṣa: hīṭḥjā
 ṣṣe: vi: dḍṇaṇṇa bi: tḥā tḥāutḥāṇṇa: ṣṣpa: gāṭḥa bhē: lā aṭḥī.
 bhīa: rā ṣṣ a: dḍā: dḍa urḥā pāppu: dḍi: ke: rā ṣṣgāhī
 dḍo: ṣṣrā purāṣkrīṭa hīndī: kāvīṭa: ṣṣgrāhā ' ṭumāri: ke:
 jāvḍa' ke: rā kāvī vā pṛāṣiddḥā ṣṣmā: dḍṇa vāidḍḥā: ṇḥkā
 bādḍi: ṇā: rā: jāṇṇa (bhō: dḍṇa purā) kē: ṣṣa: hīṭḥjā āka: dḍāmi:
 ṣṣaṭḥī vā jī: ṇḥvā: ṣṣa rā: vā dḍvā: rā: gḥo: ṣṣṭa bhē: lā: ṣṣṇṇa: 23
 bhā: rāṭḥī: jā bhā: ṣṣa: ke: le: kḥākāgāṇṇaṇṇa pṛāṣṣāṇṇa bi: tḥā
 kḥūjī: kā' vā: ṭa: vāṇṇa bhāṇḥlāikā. 1 dḍṇaṇṇa: 2016 ṣṣ
 31 dḍṣāmbāṇṇa 2020 dḥārikā pāhīlākḥe: pā pṛāka: jīṭḥ
 puṣṭākā pāṇṇa vīṭḥā: rā kājālā ge: lāikā. e: hī purāṣkā: rā mē:
 ṭa: mṛāpḥālākā, jā: lā a: e: kālā: kḥā ṭa: ka: vīṣe: ṣṣa rā: jī
 ṣṣmā: rō: hā mē: dḍe: lā dḍā: i: tḥā. a: rō: kāvīṭa: ṣṣgrāhāme:
 bō: dḍo: - rāṣmī tḥāudḥāri:, māṇḥpuri: - kō: idḍṇaṇṇa
 jā: ṭḥba: lā:, o: ṭīja: gā: jāṭḥī: ba: lā: pā: dā:, ṣṣṣkrīṭa-
 dḍṇa: rḍḥṇa pā: dē: jā' māṇḥ' , ṣṣṭa: li: - kādḍāri:
 ṣṣo: rē: ṇākē: mā: dḥjāṇṇa kājālā ge: lāikā aṭḥī. kāhā: ṇḥi:
 ṣṣgrāhā mē: āṣmīja: - māṇḍo: dḍṇa kumā: rā go: ṣṣpā: mi: a:
 pādḍā: bi: me: ṣṣukḥādḍi: ṭa kē: ṣṣmā: ṇḥ bhē: ṭāṇṇa aṭḥī.
 upāṇḥja: ṣṣa vīdḥā: me: āḍāhā: dḥārdḍṇaṇṇa lo: kē ṣṣmā: ṇḥ
 pe: jālāṭḥī jāṭḥā: - āgre: dḍi: - āṇḥrā: dḥā: rā: jā, kō: kāṇḥi: -
 mā: ja: āṇḥlā kḥāṇḥgāṭḥe:, māra: ṭḥi: - pṛāvi: ṇḥ dḥāṣāṇḥḥā

bā:de:kəṛə,t̪əmɪlə- e:mə ra:dʒē:dr̪əṇṇə, t̪e:lugu:-
məd̪ur̪ā:t̪əkəmə ṇəṛē:dr̪ə,ur̪du:- əṇi:s̪ə əfəp̪h̪a:kə.
s̪əma:lo:t̪iṇṇa: k̪s̪e:t̪r̪əme: k̪əsm̪iri:ke: p̪h̪a:ru:kə
p̪ja:dʒə, mələja:ləmə- e:mə t̪h̪ā:məṣ̪ə
mət̪h̪ju:,a:t̪m̪əkət̪h̪a: le:lə gudʒərə:t̪i: mē: gula:mə
mo:fiəmməd̪ə fe:k̪h̪ə a: le:k̪h̪ə s̪ṅgr̪əh̪ə le:lə k̪əṇṇəṛ̪əme:
- mud̪əṇṇa:kud̪u t̪iṇṇa:s̪p̪a:mi: , s̪a:hiṭjə it̪h̪a:s̪ə mē:
ṣ̪iḍ̪hi: s̪ṅ k̪əṇṇiəja:lə:lə le:k̪h̪əva:ṇi: a:O:rə ṇa:t̪əkə
viḍ̪h̪a:me: kr̪əm̪əṣ̪ə: d̪o:g̪əri:- vi:ṇa: gupt̪a: ,ṇe:p̪a:li:me:
- ke:bi: ṇe:p̪a:li:, a: ra:dʒəs̪t̪h̪a:ṇi:'kə k̪əmələ r̪ṅga: kē:
əva:rd̪ə b̪h̪e:t̪əb̪ə s̪uṇṇiṭj̪it̪ə b̪h̪e:lə r̪əh̪iə s̪e: s̪əməjə s̪ṅ
b̪h̪e:t̪ələ hiṇṇ, s̪əṇṇ, 2018 mē: ṇəva:r̪əmb̪h̪ə s̪ṅ p̪r̪əka:ṣ̪it̪ə
256 priṣ̪t̪əkə kiṭ̪a:b̪əkə d̪a:mə 200 t̪a:ka: ṇiṛḍ̪h̪a:rit̪ə
k̪əṛit̪ə əp̪əṇṇə k̪a:v̪jə s̪ṅgr̪əh̪ə mē: 185 go:t̪ə k̪əviṭ̪a: kē:
əd̪ʒi:t̪ə d̪ʒi: pa:t̪h̪əkə s̪əməks̪ə əṇṇəṇe: r̪əh̪ət̪h̪i. 2006 s̪ṅ
pu:rv̪ə hiṇṇəkə e:ko:go:t̪ə po:t̪h̪i: ṇṅjə t̪h̪əp̪ələ r̪əhiṇṇ. a:b̪ə
t̪ṅ a:dʒa:d̪ə d̪ʒi:ke: əp̪əṇṇə po:t̪h̪i:kə s̪ṅk̪h̪j̪ā: 30 t̪a: s̪ṅ
be:ṣ̪ije: t̪h̪əikə. k̪əviṭ̪a: viḍ̪h̪a: mē: hiṇṇə g̪əpp̪ə k̪əṛəjə
t̪h̪a:hiṭ̪ə t̪h̪i:, o:hiṇṇe: t̪h̪əṛ̪it̪ṅ po:t̪h̪i: s̪a:t̪ə go:t̪ə t̪h̪əp̪ələ
t̪h̪əṇṇə d̪ʒe: hiṇṇəkə əp̪əṇṇə ṇəva:r̪əmb̪h̪ə ke:r̪ə it̪ərə a:ṇo:
t̪h̪ā:v̪ə s̪ṅ t̪h̪əp̪ələ t̪h̪əikə. hiṇṇəka: k̪əviṭ̪a:kə pa:t̪r̪əme: e:hi
p̪ā:t̪kə le:k̪h̪əkə s̪e:hi: s̪əma:ṇjə pa:t̪h̪əkəke: əb̪h̪əṛ̪ət̪ə.
mət̪h̪ili: p̪ərə:m̪əṛ̪əḍ̪a:t̪ri: s̪əmit̪ kə' s̪ṅjo:dʒəkə d̪ā:O
əfo:kə dʒh̪a: əvit̪ələ a: t̪i:ṇṇə s̪əḍ̪əṣ̪ji:jə ṇiṇṇa:jəkə m̪əḍ̪ələ
d̪ə d̪e:v̪ək̪ā:t̪ə dʒh̪a:ṣ̪e:p̪h̪a:lika: v̪ər̪ma: a: m̪əṭ̪e:ṣ̪v̪ərə

dʒʰa: 13 ta:me: əi po:tʰi:ke: s̄ərvəṣəmmət̪i s̄ə tʃəjəṇə
 ke:ləṇi. hiṇəkə s̄əməka:li:ṇə məitʰili: kəvi:ta:me:
 d̄e:ʃədʒə ʃəvdəkə ma:d̄h̄jəmə s̄ə viṇu tʃʱubələ viʃəjə k̄ē:
 ʃilpəkə vividʰəta: s̄əgə vjəktə vitʃa:rə prət̪i:ro:d̄h̄ə a:
 pre:mə mu:lət̪əh̄ə rəhələṇi ətʃʱi. a:mə dʒəṇə ke:rə
 s̄əro:ka:rə s̄ə prəmukʰə bh̄umika: ru:pe: d̄e:kʰa:ɪ tʃʱətʰi.
 purəʃka:rə pa:bəi ba:la:me: i: be:ʃi:t̪ərə gh̄uməkkərə a:
 m̄ətʃi:jə upəst̪ʰit̪i le:lə d̄e:ʃəkə ko:ṇa: - ko:ṇa: tʃʱa:ṇə
 ma:rət̪ə d̄e:kʰa:ɪt̪ə əjələ:fiə,dʒe: s̄əbəs̄ə ələgə pəhitʃa:ṇə
 bh̄e:ləṇi. s̄əgərə ra:t̪i di:pə dʒərəjə "kətʰa: go:ʃti:kə"
 a:jo:dʒəṇə əpəṇə ga:mə - fiət̪əṇi: s̄ə lə'k̄ē: ra:dʒəkə
 ra:dʒəd̄h̄a:ṇi: d̄h̄əri ət̪t̪əme: kəjəṇe: tʃʱətʰi. kət̪e:ko:
 s̄a:hi:t̪jəkə m̄ətʃə a: ṇa:t̪jə m̄ətʃə pərə əpəṇə be:d̄h̄əpə
 tʃʱa:pə tʃʱo:ri d̄ərfəkə a: ʃro:t̪a:kə hi:riḍəjəme:
 dʒəgəfiəd̄h̄əri bəṇe:ṇe: tʃʱəitʰə. a:bə t̪ə prəka:ʃəṇə a:
 məitʰili: p̄h̄iliməme: s̄e:fiə: pəkətʰo:s̄ə dʒəkā: dʒəmələ
 tʃʱətʰi. məitʰili: bh̄a:ʃa: pət̪rika: - ṇəva:rəmbʰə,ba:lə-
 bəṇd̄h̄u, mi:t̪h̄ila: s̄ridʒəṇə ,s̄əkʰi:- bəhiṇəpa: 'kə
 s̄əmpa:d̄əṇə kərəit̪ə a:bi rəhələ:fiə ətʃʱi. bəhit̪o: ra:ʃə
 purəʃka:rə əpəṇa: ṇa:me: ədʒi:t̪ə miʃrə dʒi: ərdʒi:t̪ə
 kəjəṇe: tʃʱətʰi,t̪a:hi:me: i: s̄a:hi:t̪jə əka:d̄əmi:
 purəʃka:ro:kə t̪əppa: ləgəṇe: a:ro: pəriʃka:rə bh̄ə'
 ge:la:fiə fiṇi hiṇəkə kəvi:ta:kə əṇuva:də hiṇḍi:,
 əgre:dʒi:,ur̄ḍu:,b̄əgəla: a: ṇe:pa:li:me: bh̄e:lə tʃʱəṇfi:
 a:rəmbʰikə d̄əurəme: hiṇəkə kəvi:ta: "e:ʃi:ja:-məit̪ri: a:

s̄amət̄a: pre:s̄ə s̄ərv̄is̄ə mē: h̄amə s̄əmpa:d̄əkəkə
 h̄əis̄j̄ət̄ə s̄̄ t̄ʰa:p̄əŋe: r̄əh̄ij̄əikə. a:bə a:r̄t̄h̄ikə
 s̄ud̄r̄i:t̄h̄i:k̄ər̄əŋə le:lə e:kə k̄ʰa:n̄əgi: k̄əmp̄əŋj̄:me:
 n̄d̄e:f̄əkə p̄əd̄ə p̄ərə t̄ʰa:k̄əri: k̄ər̄əit̄ə s̄əməj̄ə k̄ʰe:p̄əit̄ə
 t̄ʰəṭ̄h̄i. h̄in̄əkə pe:n̄ə-d̄r̄a:v̄əme: p̄r̄it̄h̄vi: p̄o:t̄h̄i:kə p̄əh̄ilə
 k̄əvi:t̄a:kə 'j̄ir̄s̄əkə' be:bi: k̄it̄ʰu n̄əh̄i ke:r̄ə p̄ā:t̄u d̄e:k̄ʰələ
 d̄z̄a:j̄ə-: n̄əh̄i,e:t̄e:kə p̄r̄əf̄əṣ̄a: n̄əh̄i
 n̄əh̄i,e:t̄e:kə n̄n̄d̄o: n̄əh̄i
 n̄əh̄i,e:t̄e:kə b̄ʰuk̄ʰə n̄əh̄i
 n̄əh̄i , e:t̄e:kə t̄r̄ipt̄j̄o: n̄əh̄i

d̄o:s̄əṣ̄ə p̄ā:t̄u d̄r̄əṣ̄t̄əvj̄ə ət̄ʰi, a:k̄h̄iri p̄əŋn̄a:kə k̄əvi:t̄a:
 "j̄ir̄s̄əkə" t̄ʰo:t̄re: d̄z̄a:j̄əbə s̄̄!
 t̄ʰo:t̄ē:kə b̄ər̄əṣ̄a:t̄ə
 t̄ʰo:t̄əba: s̄uḡəŋd̄h̄i
 p̄h̄ā:t̄əme: p̄ər̄ət̄ə h̄əm̄əra:

t̄ʰo:t̄e:kə r̄o:gə
 t̄ʰo:t̄əba:-t̄ʰo:t̄ə b̄ʰo:gə
 s̄e:h̄o: p̄ər̄ət̄ə s̄̄k̄h̄ja:
 e:h̄i t̄r̄əh̄iē: k̄əmə p̄ā:t̄ukə a: d̄u: p̄əŋn̄j̄ā: k̄əvit̄a: s̄̄
 b̄ʰər̄ələ p̄əiḡʰə k̄əvi:t̄a:kə p̄əiḡʰəut̄ə t̄ətk̄a:li:n̄ə
 p̄ər̄iv̄e:f̄əme: əp̄əŋə p̄ərə:k̄a:ṣ̄t̄h̄a: d̄e:k̄ʰəb̄əit̄ə r̄əh̄ət̄ə.
 a:d̄z̄a:d̄ə b̄ʰa:j̄ə ur̄p̄ʰə p̄əppud̄z̄i:ke: v̄iʰe:s̄ə m̄əḡələ

ka:məŋa: rəhətə. o: ʃiḡʰrə d̪a:d̪a: ʃa:fiəbə pʰa:lke:
 puərəʃka:rə ʃə əl̪əkriṭə fi:ṭʰi ʃe: məŋə la:gələ hiəi:.

2

məkʰa:ŋa:kə guŋə budʒʰu:

ʃpərgəhume: d̪uɾləbʰə kəhələ ge:lə ətʃʰi,dʒe: miṭʰila:
 mē: d̪ʰa:ki:kə d̪ʰa:ki: bʰe:təitʃʰə-məkʰa:ŋə .
 məkʰa:ŋəme: uʃəŋa:-ərabə: pʰuṭa:jəbə məfiə:gə
 muʃəkilə. pa:ŋə,ma:tʃʰə a: məudʰəkə va:də
 məkʰa:ŋə:kə tʃərtʃa: miṭʰilā:tʃələ mē: pəbəitə fi:jəbə. i:
 e:ṭuka: viʃe:ʃə pəhətʃa:ŋə tʃʰi:. e:hi:kə ʃe:vəŋə ʃə əŋe:ko:
 pʰəid̪a: fi:i:tʃʰə. mətʃʰua:ra: ʃəmuḍa:jə e:hi:kə
 utpa:dəŋəme: la:gələ rəhətə tʃʰəitʰi.po:kʰəirə a:
 d̪əbəra:me: t̪əija:rə bija: ba:ugə kəjələ
 dʒa:itʃʰə.məkʰa:ŋa: pəudʰəke: ʃe:fi: ʃt̪ʰa:ŋā:t̪əitə kəjə
 ro:pələ dʒa:itʃʰə.məkʰa:ŋa: ʃəgə ʃiḡəfiə:rə pʰələkə
 əŋuʋərt̪i: kʰe:t̪i: kə'ʃəkəitə tʃʰi:.dʒələme: ga:tʃʰə bədʰəitə
 pʰulə kəmələ ʃəŋə a: o:fi:me: 5 d̪ŋəkə va:də ʃə pʰələ
 ŋəmfərə fi:itə dʒa:itʃʰə. e:kə pʰərəme: 15-20 ta:dʰəri
 bija: fi:i:tʃʰə. e:fi pa:kələ kərija: bija:ke: kʰa:jələ
 dʒa:itʃʰə a: a:gime: bʰudʒi mətərəd̪a:ŋa: ʃəŋə bija: pərə
 ka:tʰəkə mərija: ʃə tʃo:tə d̪əitə la:ba: bəŋa:o:lə dʒa:itʃʰə.
 po:kʰəri:me: dʒua:jələ pʰələ dʒe: k̪ā:tə ʃə bʰərələ

rəhəɪtʃʰə, sɪtʃəmbərə-əkʃu:bərə ma:səme: pa:nɪs̃
 s̃əme:tʃəke: ba:fiərə kəjələ dʒa:ɪtʃʰə. gəh̃i:rə pəɪkʰəri s̃ə
 pa:nɪme: dʌbəkunɟā: d̃əɪtʃə ñi:tʃa: kʰərəɾələ dʒa:ɪtʃʰə.
 d̃əmə s̃a:d̃h̃ike: ləgəd̃h̃əkə 2 mi:ñətə pərə puñə:
 o:fi:kɾəmə k̃ē: d̃o:fiərə:bəɪtʃə kəɫh̃iñətʃa: s̃ə dʒəma: kəjələ
 dʒa:ɪtʃʰə. məkʰa:ñəkə dʒəɪtʃək̃əd̃əme: s̃i:rə fi:ɪtʃʰə.
 purəɳi: pa:tʃs̃əñə pəɪgʰə pəɪtʃa: dʒa:fi:me: t̃ərəka:bʰa:gə
 a: d̃ā:təɫkəme: k̃ā:tə rəh̃əɪtʃʰə. ma:ɪtʃə ma:fiə m̃ē:
 plā:t̃igə kəjələ: va:d̃ə dʒula:i:-əgəst̃ə d̃h̃əri e:kə e:kəɾə
 rəkəba:me: ləgəd̃h̃əkə 10 k̃ṽit̃ələ bi:ja: bʰe:t̃əɪtʃʰə. dʒa:fi
 s̃ə ləgəd̃h̃əkə s̃a:t̃ə k̃ṽit̃ələ məkʰa:ñəla:va: t̃əɪja:rə fi:ɪtʃʰə.
 pəuñə: d̃u:s̃əjə t̃a:ka: kilo: b̃ikəɪtʃʰə, mo:lə lə'k̃ē: d̃ək̃sə
 məh̃ila: s̃rəm̃ikə (məla:fi:ñə - g̃ō:d̃h̃i:) pəuñə: p̃ā:t̃ʃə s̃əjə
 t̃a:ka: kilo: məkʰa:ñə bəɪtʃəɪt̃ə tʃʰəɪkə. bʰa:və d̃urgə:
 pu:dʒa: a: ko:dʒəgəra: pa:bəɳəme: kəmə be:s̃i: fi:ɪt̃ə
 rəh̃əɪtʃʰə. məkʰa:ñə 10kilo:kə bo:ra: m̃ē: ra:kʰi bədʒa:rə
 pəɫh̃a:ulə dʒa:i: tʃʰəɪkə.dʒəh̃i:ña: d̃h̃əra:d̃h̃a:məme: 4000
 ləgəd̃h̃əkə dʒi:və dʒəɳt̃u ətʃʰi,t̃əh̃i:ña: dʒələtʃərə rupe:
 t̃i:ñəguñə əd̃h̃ikə dʒi:və dʒəɳt̃u rəh̃əɪtʃʰə. kɪtʃʰu ṽiʃəila:
 s̃ā:pə a: d̃o:s̃əro: p̃rədʒa:t̃i dʒələ mədʒəd̃u:rə le:lə s̃əkəɾə
 utpəɳñə kəɾəɪt̃ə tʃʰəɪkə. t̃a:fi s̃ə s̃u:rək̃sə: rəkʰəɪt̃ə
 s̃a:və d̃h̃a:ñi: bəɾət̃əba:kə fi:ɪt̃ə tʃʰəɪkə. s̃əh̃əɳi:-ñi:s̃a:d̃ə
 le:lə s̃ərəka:ri: po:kʰəɪrə s̃əɪra:t̃ə d̃e:lə dʒa:ɪtʃʰə. ñi:dʒi:
 po:kʰəɪɾja: fiəs̃a:mi: s̃ə s̃e:fi: bərga:d̃a:rə rup̃ē: li:dʒə
 pərə ləɪt̃ə va: m̃əɳəkʰəpə pərə məkʰa:ñəkə kʰe:t̃i: kəɾəɪt̃ə

pa:ulə ge:lə ətʃʱi. məkʰa:n̩a: s̩əgʰəŋə rupe:
 məvɪ:kətʃʱua:,ŋəva:n̩i:,tʰa:dʰi:,d̩i:pə go:d̩həŋəpura
 ,s̩ukʰe:t̩ə,

us̩əra:ra, d̩ʒʰəd̩ʒʰa:rəpura mətʃʱəhətʃʱi.,məŋi:ga:tʃʱi:
 məd̩əbən̩i: a: d̩əribʰəg̩a:me: ut̩pa:d̩əŋə hio:tʃʱə. məhila:
 s̩əfəkt̩i:kəraŋə e:hi d̩ʃa:me: bʰə'rəhələ ətʃʱi. s̩əkʰi:
 bh̩a:ra s̩əst̩ʰa:ke: s̩uməŋə s̩iʰə d̩ʒi: e:hi kə prəs̩əsk̩əraŋə
 mē: a:gu: bəd̩ʰikəjə m̩iʃa:lə bəŋələikə ətʃʱi. məkʰa:n̩əkə
 kʰi:ra bəd̩ʰə prəs̩d̩d̩ʰə tʃʱəikə. məkʰa:n̩ə m̩iŋəra lə a:
 ŋjətʃʱəŋiʃə s̩ə s̩ə bʰəra lə tʃʱəikə. e:hi me: a:jurve:d̩kə
 əus̩əd̩ʰijə guŋə tʃʱəikə. pr̩o:t̩i:ŋə 10prət̩ʃət̩ə,
 ka:rb̩o:ha:ɪd̩re:t̩ə 75 prət̩ʃət̩ə ke:ra ət̩rikt̩ə
 a:jəraŋə,pʰa:sp̩o:rə s̩ə a: ke:ro:t̩i:ŋə s̩e:hio: tʃʱəikə.
 e:hi me: vəʃa: ŋa:məma:t̩rə rəhəŋe: ha:i:vlə d̩ə pre:fəra a:
 məd̩ʰume:hi kə' məri:d̩ʒə le:lə əmrit̩ə s̩əma:n̩ə ətʃʱə.
 məkʰa:n̩ə tʃʱikə s̩ə s̩ə hiəlu:va: a: bi:ja: bʰud̩ʒikəjə
 pərəʃəut̩i:ke: t̩a:gət̩ə le:lə d̩e:lə d̩ʒa:tʃʱə. d̩ʒo:ra lə gə kə
 d̩ərd̩ə a: e:gə d̩ʒi:ma: vəla: hiə hət̩ə me: məkʰa:n̩əkə
 pət̩a: pi:s̩əke: lə gə ula: s̩ə la:bʰə hio:tʃʱə. məkʰa:n̩ə
 a:rg̩e:ŋkə hiə bə lə kə ha:bəjə lə gə lə ətʃʱi. e:ŋi:ək̩s̩i:d̩e:t̩ə
 guŋə s̩ə bʰəra lə məkʰa:n̩ə s̩ə d̩ʒi:raŋə, ət̩ʃa:ra,l̩ju:ko:rija:
 ŋuk̩ra:ŋuk̩ə kə mi:,d̩ā:ra kə d̩ərd̩ə ŋjət̩rəŋə mē:
 əs̩əra d̩a:ra rə hətʃʱə.e:hi me: v̩i:ta:m̩iŋə bi: s̩e:hio: rə hətʃʱə.
 s̩ət̩əŋə gə rə d̩i hə ba:ra s̩t̩ʰa:n̩əkə bə rə ki: po:kʰəi rə me:
 gʰəŋə gə rə məkʰa:n̩əkə pa:t̩ə pə rə s̩əura:-bua:ri:

ma:ʈʰəkə sʊkəʈʰi: sʋətʰə: d̪e:kʰəba:me: a:jələ ,d̪ʒe:
ʈʰəʈəpət̪a:it̪ə d̪ʒələ s̪əma:d̪ʰi n̪əʈʰi lə's̪əkələ rəhəjə.
mækʰa:n̪ə bəŋa:bəjə mē: la:gələ lo:kə kitʰə a:n̪ə
ut̪pa:d̪əkə d̪ʒe:kā: m̪ila:bət̪ə n̪əʈʰi kəʀəit̪ə əʈʰi. ma:ʈʰə
ələgə a: mækʰa:n̪ə ələge: rəkʰəit̪ə jə . t̪ē: p̪urəʂka:rəkə
bʰa:gi: əʈʰi. e:ʈi v̪iʂəjə p̪ərə s̪əhətʃiŋt̪əŋə ʈi:ʒəvə
a:vəʃʃəkə ʈʰəikə. d̪illi: mē: s̪upərə bəd̪ʒa:rəme:
p̪h̄o:kəgərə mækʰa:n̪ə d̪ʒe: bʰe:t̪ət̪ə s̪e: b̪iʈa:rə s̪ə n̪rja:t̪ə
kəjələ d̪ʒa:itʰə. pu:d̪ʒa: le:lə kʰud̪əra:me: ʈət̪əŋi:ʈa:t̪ə
p̪ərə 100 ʈa:ka:me: 200 gra:mə mækʰa:n̪ə kid̪i:p̪h̄e:t̪ələ
bʰe:t̪əitʰə. mækʰa:n̪əkə ut̪pa:d̪ə a:bə ʈəva: d̪ʒəʈa:t̪ə s̪ə
v̪id̪e:ʃə n̪rja:t̪ə kəjələ d̪ʒa:i:ʈʰə. s̪ip̪əulə s̪əhərəʂa: d̪ʒila:
mē: e:ʈi kʰe:t̪i: mē: ut̪ʂa:ʈə s̪ə juva: pi:t̪ʰi: la:gələ əʈʰi.

3

**m̪it̪ʰila: mē: ma:ʈʰə, ro:d̪ʒəga:rəkə: s̪ərvəʂuləbʰə
ʂa:d̪əŋə bʰəjə s̪əkəit̪ə əʈʰi**

m̪it̪ʰila:mē: pa:n̪ə-ma:ʈʰə, m̪əud̪ʰə-mækʰa:n̪ə ke:rə
m̪əʈi:ma:m̪ədit̪ə ʈʰəʈʃa: p̪ərəʂp̪ərə ʈi:it̪e: rəhəit̪ə.
ma:ʈʰə t̪ə d̪əʃa:vət̪a:rəme: s̪ə e:kə ʈʰəikə, t̪ē:
v̪əiʂŋəbəd̪ʒəŋə ʂa:kəʈʰəke:rə əpe:k̪ʂa: ma:ʈʰəs̪ə d̪ure:
rəhəit̪ə əʈʰi. ʈiŋd̪u: s̪əma:d̪ʒə ʈʰut̪əkə: (əʃəut̪ə) p̪ət̪əla:
p̪ərə ma:ʈʰə ba:rəŋe: rəhəit̪ə. 2001 i: mē: ʈəmə

ma:ʈʰə pa:ləŋə ke:rə ŋəvə viʃəjə bu:dʒʰəjə le:lə
 məɦa:ra:ʃʈrəkə rəʈŋa:ɡiri: dʒila:ŋtərgətə a:re:ɡã:və
 (da:po:li:) ge:lə ʈʰələɦũ: kʰa:ʈa:dʒələ a: mi:ʈʰəgərə
 dʒələme: ma:ʈʰəkə ələgə-ələgə prədʒa:ʈkə ŋkəʃʃə
 pa:ləŋə po:ʃəŋə kəjələ dʒa:ɪʈə ʈʰəikə. pra:uŋə ʈa:i:ɡərə
 pərə ɦəmə a:ŋəɖŋə kəɦijə: gəppə kərəbə. e:kʰəŋə ɦəmə
 əpəŋa: mã:ʈpa:ŋ pərə e:kə po:kʰəɦime: ʈʰəɦə ʈərəɦəkə
 ma:ʈʰəkə ʈʰərə po:ʃi ʃəkəɪʈə ʈʰi:, ʈa:ɦi ʃəmvəŋɖʰə mẽ:
 vriɦəɖə ru:pe: ʈʰəɪʈə kərəɪʈə ʈʰi:. mi:ʃi:ʈə ma:ʈʰə
 pa:ləŋə ʈəkəŋi:kəme: rəuɦə, bʰa:kurə (kəʈəla:), ŋəŋi:(
 mriɡələ) de:ʃi:kə ʃəgə-ʃəgə vidə:ʃi: ka:rpə jəʈʰa:-
 ʃiʌərə, ɡra:ʃə a: kəuməŋə e:ke:ʃəgə po:ʃələ dʒa:ɪʈə əʈʰi.
 bʰa:rəʈi:jə me:dʒərəka:rpə ke:rə ʃpa:əŋɖʒə ba:
 ʈʰəbərə: bəʈʈʈa: dʒəkərə pa:ləŋə ma:ʈre: ʈi:ŋə ʈərəɦəkə
 dʒe:ŋa: rə:ɦə bʰa:kurə a: ŋəŋi: ʈa:kə pərəma:ra:ɡətə
 rupe: ɦi:jəʈə əbəɪʈə rəɦəjə, ʃe: a:bə o:ɦikə ʃəgə-ʃəgə
 ʈi:ŋu: ʈərəɦəkə vidə:ʃi: ka:rpə ʃe:ɦi: ɦuəjə ləgələ əʈʰi.
 ʈʰə: ʈərəɦəkə po:ʃələ ge:lə ma:ʈʰəkə rəɦəŋə-ʃəɦəŋə a:
 kʰa:ŋəpi:ŋə ələgə-ələgə pərəʈəme: ɦi:i:ʈʰə. e:kə
 ɖo:ʃəra:kə bʰəkʃəŋə ʈəʈvə ʃəɖa: ʃərvəɖa: priʈʰəke:
 rəɦəɪʈʰə. ma:ʈʰəkə dʒi:ra: kʰəʃa:bəɪ ʃə pu:rvə po:kʰəɦi
 va: dʒəla:ʃəjə ʃə dʒəli:jə pəuɖʰa: dʒe:ŋa:kɪ kuməɦi,
 ke:ʈʰəli:, mələko:ka:, kəmələ pu:rəŋi:pa:ʈə (bʰəɪʈə) a:
 kərəmi: ləʈi:-məkʰa:ŋə a: ʃiɡərəɦa:ra, li:li: ʈʰa:ŋke:
 ŋka:li ʃa:pʰə ra:kʰəkə ɦi:jəʈə. ɦa:i:ɖri:la:, ɖui:bə,

ṅṅgə 400 re:fiu: a: ka:æmənə ka:rpə pa:lənə kəjələ
 dʒa:jə. ma:tʃəkə e:fiṣṣə ṅi:kə bɪddɪɪ a: rO:gə ṣṣə bətʃa:u
 sʋətə: bʰəʃ dʒa:jətə. dʒʰətədʒə bətʰəjə le:lə pu:rəkə
 əhəra:me: ṣəriṣəbəkə kʰəirə, tʃa:urəkə gu:ra: bʰo:rə-
 ṣṣa:dʒʰə dɛ:lə dʒa:jə. dɛ:ɾʰə kilo: pəfi:le: ma:ṣəṣṣə furu
 kərəbətʃə ṣa:lə ləgətə-ləgətə pəunə dṣṣə kilo:dʰəri
 bətʰi:bətʃə a:bi dʒa:u:. dʒi:bə gʰa:ṣə məkəi:ke: pətə:ṣi: a:
 fi:i:dri:la: dɛ:ba:kə ətʃi:. pu:rəkə tʃa:ra:me: mē:tʃi:
 bʰuidʒə kəe: dʒo:kʰəirə li: o:fi mē: 1 prətʃətə e:gr:i:mi:nə
 pʰē:tə kəe: ma:tʃəkə: pəro:ṣu: tʃə bətʰə bərəhətə.
 ṣa:ləbʰəri:me: 1 kigra: pʰəri: bʰə' dʒa:jətə tʃə fikərəma:fi:
 kə' ṅka:li ṣəkətə tʃi:. bədʒa:rə bʰa:ʋə ma:tʃəkə
 dɛ:kʰəkəe: ba: ləgnəme: a:ɾʰətə əjələ: pərə prətʃi e:kətə
 1000 ṣṣə 1500 kigra: utpa:dj:tə ma:tʃə be:tʃə ṣəkətə
 tʃi:. kɪtʃu fikʃitə be:ro:dʒəga:rə juvəkə fiəmərə: ṣṣəge:
 ṣi:fi:ʋərə ṣtʃa:nə (mədʰe:pura:) pəʃume:la:me:
 ma:tʃə pa:lənəkə vi:ʃe:ṣə dʒa:nəkari: le:lən. fiəmətʃə
 tʃo:tə tɛla:bə ṣe:fi: bənɛ:ləhū:, dʒa:fi:me: e:fi
 prədʒa:tʃkə ma:tʃəkə bətʰəba:rə kəmə bʰe:lə, tʃe:
 ba:dəme: tʃa:i: mā:gu:ra a: əme:ri:kənə kəbəi: pa:lənəkə
 ka:dʒə be:ra:be:ri: ṣe:fi: 1990 ke:rə dʒəfəkəme: ke:nɛ:
 tʃələhū:. ṅa:məgərə be:ʃi: ,tʃəu:ṣəgərə kəmə ba:la:
 pəigʰə pO:kʰəri:me: e:fi tɛrəhəkə mā:tʃə pa:lənə kəjə
 a:ɾʃikə bətʰo:təri: kəe: ṣəkətə tʃi:. e:fi ṣṣədərʰə 45-
 dʒipə gʰo:gʰərədʒi:fi: dəkʃinə kʃe:tʃəkə ṣədṣəjə a: dʒi:la:

utpa:dṅṅə s̄amıṭkə s̄əḍəsjə fri:məṭi: m̄əḍḍu: d̄e:vi: s̄ṅ
bʰē:ṭə kəṛəṭə ka:ro:ba:ri: le:lə s̄əṛəka:ri: riṅə muhiṅja:
ko:ṅṅə ṭəṛəhi: bʰə' rəhiələ ṭʰəikə, s̄e: d̄ḍḍəba:kə ṭʰe:ṣṭa:
ke:ləhū:. gʰo:gʰəṛəḍi:fi: prəkʰṑḍə a:ṭma: kəmiṭkə
əḍḍjəkṣə fri: ra:d̄ḍe:ṅḍṛə kuma:rə d̄ḍi: s̄ṅ s̄e:hi: ma:ṭʰə
pa:ləṅṅə ḍḍjə be:ro:d̄ḍəga:rəkə prəṣikṣəṅə s̄ṅv̄əḍḍhəmē:
s̄əmpərkə s̄ṭa:piṭə kəjələ. a:bə d̄ḍəũ ma:ṭʰə pəusəbə
ke:rə jo:kʰə əṭʰi ṭṅ bəṭəka: ṭəbəme: s̄e:hi: po:s̄əṅṅa:jə
ke:rə viḍḍi vikəsṭṭə bʰe:lə hiṅṅə. e:fi ba:bəṭə d̄ḍila:
məṭṣjə, mukʰjə pəḍa: a: ka:rjəpa:ləkə pəḍa:ḍḍika:ri:
məḍḍṭə kəṛəṭa:hi. məṅṅəre:ga: s̄ṅ ṅi:d̄ḍi: bʰu:mi:mē:
po:kʰərikə ṅṛma:ṅə kəṛəbə e:fi s̄əməjəme: s̄a:ṭṭəḍḍə
ḍe:gə bəṭʰa:jəbə hi:jəṭə. məṭṣjə pa:ləṅṅə le:lə bihi:rə
s̄əṛəka:rə'kə əṭṭi piṭʰəṭa: ṭəbəka: kē: 90% riṅəme:
əṅḍḍa:ṅṅə gʰo:s̄əṅṅa: bʰe:ləṅṅə əṭʰi.

4

pa:ṅṅə bəṭe:bə

e:kəṭa: gi:ṭəka:rə kʰa: kəe: məgəhiṅja: pa:ṅṅə jəu pa:hiṅṅə
hiṅṅəməṛə, d̄ḍa:ṅṅə kiē: ləṭə ṭʰi:. d̄ḍa:ṅṅə kiē: lə_ı ṭʰi:,
pra:ṅṅə kiē: lə_ı ṭʰi:... s̄ṅgi:ṭə s̄uṅṅi miṭḍila:me: pa:ṅṅə
ṭʰələṅṅəṣa:ri a: məhiṅṅə ṭe:kəṛə ṅjəmiṭə upəjo:gəḍḍə
mo:ṅṅə s̄əhiḍḍe: pəṭe: əṭʰi. s̄e: ləlṭṭəgəṛə pa:ṅṅə s̄əṛvəṭṭə
ṭʰəukə ṭʰəuṭa:fi:kə pəṣṣələpəṛə s̄əbʰə ṭəṛəhiḍḍə bʰe:ṭi d̄ḍa:ı

dʒa:ɪ tʃʰəɪ, dʒəkəra: məgəhi: pa:nə kəhələ dʒa:ɪ tʃʰə_ɪ . o:
 ətjəntə mu:ljəva:nə a: sʊsʋa:ɖu: kəhələ ge:lə he:nə .
 e:kərə pā:tʃi prəmukʰə prədʒa:tʃkə nɑ:mə tʃʰikə bəgəla:
 məgəhi:, ʃā:tʃi:, dɛ:ʃa:vəri:, kəpuri: a: mi:tʰa:pətʃa: .
 dā:təki: la:gələ tʃʰuttʃa:pa:nə pu:dʒa:ge: dɛ:və pi:tərəkə
 tʃi:təulə dʒa:ɪ tʃʰə. grɦə go:ʃa:i:ke: vʃi:ʃə
 ənuʃtʰa:nəme: dəbələ a: tʃi:pələ mu:ri:bəla: pa:nəkə
 ka:dʒə pətɛ: tʃʰe: ʃɛ: 5 guɳa: be:ʃi:dɑ:məme: bətə
 kətʰiɳɑ:ɪʃə bʰe:təɪ tʃʰə_ɪ kʰa:e:rə (kətʰa:) tʃʰuɳə
 ʃʋa:ri:kə jo:gəʃə bira: ləga:ulə, pa:nəkʰilli: mūhəkə
 ʃʋndəretʃa:-ʃʋgəndʰi a: ʃʋddʰikə ʃəge: ʃri:ga:rə bətʰəbəɪ
 tʃʰə_ɪ . pa:nə tʃi:bakəʃ kʰa:e:lə dʒa:ɪ tʃʰəɪ, dʒə_ɪme:
 ʃo:ɦəɳgərə dʒərdɑ: (təma:ku:lə) əɳe:kə tərəhəkə
 məʃa:la:, ləũgə-ɪla:tʃi:, bʰudʒələ nɑ:rikelə a: mi:tʰa:kə
 le:lə rəʃəɳɑ:-ɦi:ra:mo:tʃi: ʃəũpə əvəʃə dɛ:lə dʒa:ɪ tʃʰə_ɪ .
 tʃe:ɳə_ɪ dʃəɳə biɳu kətʃʰo: pa:nə kʰe:ba:kə
 prətʃələɳə bətʰələ tʃʰə_ɪ . o:nɑ: mi:tʰila:me: ʃe:ɦo: pa:nə
 dʒo:ɾa: kʰili: kəlla:me: dəbe:la:kə ba:də u:pərəʃə
 mi:dʒʰa:e:lə tʃʰu:ɳə dā:təɳe: ləga: kəe: tʃi:təitə
 dɛ:kʰe:me: əbətʃʰə . bʰo:dʒəɳo:pərə:ɳtə pa:nəkə bi:ɾa:
 va: kʰilli: tətʰa: gətʃʰəpa:nəkə tʃʰo:tə kʰili ʃo:bʰa:ka:ri:
 ma:nələ ge:lə əɪ. təmba:ku: (dʒərdɑ:) ke:rə ʃəgə
 ɳjəmɪtə pa:nə kʰa:itə kʰa:itə lo:kə pra:jəhə e:kərə
 vjəʃəɳu bʰəʃ/dʒa:ɪ tʃʰəɪ, dʒe: əbʰja:ʃə biɳu dā:tə kʰəra:bə
 ke:ɳe: a: ro:gə e:və dʃʋgəndʰəkə ka:rəɳē: tʃʰo:tətə ɳɦi

o:nā: pa:nāme: əuṣəḍḍi:jəgunə ʃe:fi: prətʃurə
ma:tʃa:me: rəhəi tʃhə_1 . kətəgərə mola:imə tʃhə:tə
pəigʰə rukʰəgərə a: ʃa:gəpa:təʃəṇə pa:nəkə ʃua:də kətu
kəʃa:jə tʃktə a:orə məḍḍurə fi:itʃhə . pa:nāme:
rəʃa:jəṇkə gunə pa:ulə dʒa:1 tʃhə_1 . ə_ime: va:ʃpəʃi:lə
tʃe:ləkə ətʃriktə əmi:nə: əmlə, ka:rbo:fi:adʃe:tə a: kiʃʃu
vi:tə:mɪnə prətʃurə ma:tʃa:me: rəhie: tʃhəfiə pa:nə
əuṣəḍḍi:jə gunəkə bəkʰa:nə tʃ tʃərəkə ʃəhi:tə:me: kʰu:bə
bʰe:lə ətʃʰi. dʃe:fi:tʃi: kʃe:tʃəme: pa:nəkə pətʃa:ʃə
gʰa:gʰəuṣə pʰəkərə ke:rə upətʃa:rəme: pulʃiʃəkə ru:pē:
ʃa:lə dʒa:1 tʃhəʃə hi:tə:pəde:ʃə ke: ənuʃa:re: bələgəmə
kəpʰə fi:tʃe:bakə le:lə mukʰəʃuddʰi, əpətʃə, ʃā:ʃə
ro:gəkə ṇḍa:nə fi:itʃhə.

5

əuṣəḍḍi:jə gunə məḍḍhəme:

ʃudʰdʃə ʃəhiədʃə məḍḍhuma:tʃʰi: ʃə pra:ptə fi:itʃə ətʃʰi.
miʃʰa:ʃə ʃə bʰərələ məḍḍhə dʃrəʋjə rəhi:tə: e:fi:ke: li:tərə
ma:pəkə ʃə priʃʰəkə kilo:gra:məme: vədʒəṇə kəe:lə
dʒa:1 tʃhə_1 . məḍḍhuma:kʃʰi: pa:ləkə 150 ʃə 500 tʃa:ka:
dʃərə pərə məḍḍhə be:tʃəitʃə ətʃʰi. məḍḍhə ʃe:vəṇə e:ke
ʋjəʃkə lo:kəke: 30 ʃə 50 gra:mə, bətʃʃa: le:lə 10 ʃe: 15

gra:mə a: vrid̪d̪həd̪z̪əŋ̪ə le:lə 20 s̪e: 30 gra:mə əŋ̪u̪f̪s̪a:
 kəe:lə ge:lə ət̪h̪ə . lo:bləd̪ə pre:f̪ərəme: t̪uləs̪i:p̪a:t̪əkə
 e:kə t̪əm̪ət̪h̪ə r̪əf̪əme: d̪u: t̪əm̪ət̪h̪ə məud̪h̪ə
 p̪h̪ē:t̪əkəjə s̪e:v̪əŋ̪ə kərəb̪a:kə fi:ə:t̪ə. fi:ə:vləd̪ə pre:f̪ərə
 (ut̪t̪j̪ə r̪əkt̪ət̪j̪a:p̪ə) ke: məri:d̪z̪ə 4 s̪e: 6 d̪z̪əv̪ā: d̪e:j̪i:
 ləs̪uŋ̪ə t̪h̪o:iləka: fiət̪a:ke: məud̪h̪ə d̪u: t̪əm̪ət̪h̪ə ke:
 s̪g̪ə b̪h̪o:rəkəjə ŋ̪i:t̪əro:d̪z̪ə d̪z̪ələk̪h̪əi k̪h̪a:j̪əs̪g̪ə p̪əfi:le:
 s̪e:v̪əŋ̪ə kərəit̪ə r̪əfiəb̪a:kə t̪j̪a:fi:, e:fi:s̪g̪ə fi:ri:d̪əjə g̪əŋ̪
 v̪jəv̪əst̪h̪it̪ə r̪əfiət̪h̪ə. d̪a:j̪əb̪i:z̪ə (məd̪h̪ume:fiə) me:
 t̪ri:p̪h̪əla: t̪j̪u:ŋ̪ə mə:t̪r̪a: 300 gra:mə, s̪uk̪h̪ələ d̪h̪a:t̪ri,
 ke:f̪ərə 200 gra:mə, 100 gra:mə fiərre: ku:t̪əke: mi:fi:
 kərəit̪ə m̪i:la: liə, e:kə t̪əm̪ət̪j̪ə t̪j̪u:ŋ̪əme: d̪u:
 t̪əm̪ət̪j̪ə məud̪h̪ə p̪h̪ē:t̪əkəjə d̪z̪ələk̪h̪əi ke:la:kə əd̪əfi:
 g̪h̪əŋ̪t̪a: v̪a:d̪ə k̪h̪a:u:. e:fi:s̪g̪ə pe:t̪əkə r̪o:g̪ə k̪əmə fi:it̪ə
 ki:d̪əŋ̪i: k̪s̪əŋ̪i: ŋ̪j̪ə fi:ə:t̪ə. m̪o:t̪a:p̪a: k̪əmə kərəij̪əme:
 jo:g̪a:kə ət̪rikt̪ə ko:ŋ̪o: v̪a:s̪əŋ̪əme: 4 gi:la:s̪ə ŋ̪əfi:ə:
 d̪z̪ələke: (s̪u:s̪umə g̪ərmə p̪a:ŋ̪) k̪ə/ liə, o:ime: d̪u:
 t̪əm̪ət̪h̪ə məud̪h̪ə a: ka:g̪əd̪z̪i: ŋ̪e:bo:kə r̪əs̪ə 20 b̪ū:d̪ə
 ŋ̪i:kə s̪g̪ə m̪i:la:b̪əit̪ə b̪h̪o:rəme: r̪əs̪e: r̪əs̪e: pi:j̪ələ d̪z̪a:e:,
 b̪ət̪j̪ələ ŋ̪əfi:ə:
 ke: k̪əŋ̪e: s̪əre:la:kə b̪a:d̪ə
 i:k̪s̪a:ŋ̪u:s̪a:re: s̪əb̪ə s̪e:v̪əŋ̪ə k̪əri: . e:fi:s̪g̪ə f̪əri:r̪əkə
 k̪əilo:ŋ̪o:ləkə mə:t̪r̪a: g̪h̪ət̪ət̪ə, s̪g̪əfi: ut̪t̪j̪ə r̪əkt̪ət̪j̪a:p̪ə
 s̪e:fi: g̪h̪ət̪ət̪ə ət̪h̪i.
 m̪o:t̪ərə (d̪e:fi:g̪ərə-d̪əf̪əg̪ərə) fi:j̪əba: le:lə e:kə gi:la:s̪ə
 d̪ud̪h̪əme: e:kə p̪əig̪h̪ə t̪h̪o:fi:ra: k̪ə' t̪uk̪əri:-t̪uk̪əri:

kæ:lə əũtə lɪə, hælukə tʰɔ̃dɑ: bʰe:lɑ:səntɑ: dʌ: tʃəmmətʃʰə məudʰə pʰē:təkəjə rɑ:tʰme: sʌtəjə s̃ ədʰɑ: gʰəntɑ: pəhɪle: pi:jələ dʒɑ:l. e:hɪs̃ rəktə əlpətɑ: dʌrə hɔ:ɪtʃʰə . məudʰəmə:tʃʃʰi: pɔ:səbə ke:rə tɑ:tʰəjə: vɪdʰɪvətə dʰɔ̃gə s̃ məudʰəmə:tʃʃʰi:ke: kɑ:tʰəkə bəkʃɑ:me: pɔ:sələ dʒɑ:ɪtʃʰə,e:hɪkə a:dʰətə kē: s̃mədʒʰəɪtə-budʒʰəɪtə e:kəra: a:vəʃkəktɑ: kē: s̃məjɑ:nʌsɑ:rə pʌrɑ: kərəɪtə hɪvəjə ,kəmə kəstə pəhũtʃɑ:bəɪtə ve:sʃi: s̃ be:ʃi: lɑ:bʰə prɑ:ptʌke: a:dʰunʌkə vjəvəsɑ:jɪkə məudʰəmə:tʃʃʰi: pɑ:ləŋə kəhələ dʒɑ:ɪtʃʰə. a:dʰunʌkə vjəvəsɑ:jɪkə məudʰəmə:tʃʃʰi: pɔ:səbə e:kətɑ: lɑ:bʰəprədə vjəvəsɑ:jə tʃʃʰi:. bəhʌtə tərəhəkə məudʰəmə:tʃʃʰi:me: mukʰjətə: nʌmʌ prəkɑ:rə s̃ məudʰə bʰe:təɪtʃʰə.(1)e:pɪsə pʰlo:rjɑ:-i: dʒəgəli: məudʰəmə:tʃʃʰi: hɔ:ɪtʃʰə,dʒe: pɔ:sələ nəhɪ dʒɑ:ɪtʃʰə. i: e:kələ tʃʰəttɑ: bəŋɑ:kəjə svətə:dʒəgəli: dʒe:kā: sɑ:pʰə tərəhē: rəhəɪtə ətʃʰɪ,əi kē: əŋhɑ:rə nɑ:pəsɪnə tʃʰəɪkə. i: nʌkəhɑ: məudʰə dʰətə tʃʰəɪkə. mɑ:nəvə s̃əbʰjətɑ: prəgəɪtʃʰɑ:sɪkə kɑ:ləme: dʒəhɪjɑ: a:gɪkə əvɪskɑ:rə nəhɪ dʰe:kʰəŋe: hɔ:tʰɪ,təhɪjɑ: s̃ o: əmɪtə məudʰəke: tʃɪŋhəɪtə e:hɪkə upəbʰo:gə kərəɪtə a:jələ tʃʰəɪkə. e:hɪkə upəjə:gə kəjə vəlɪstə və rɔ:gəmutʰə rəhətʰɪ. i: məudʰəmə:tʃʃʰi: pɔ:səbə s̃əbʰəvə nəhɪ bʰə' s̃əkələɪkə,kɪjɑ:kə t̃ i: pɑ:lətu nəjə tʃʃʰi:.tʃʰo:təsəŋə e:kələ tʃʰəttɑ: bəŋəbəɪtə o:hɪme: 100-500grɑ:mə nʌtʰurə ʃudʰdə məudʰə dʰətə tʃʰəɪkə.

e:hi:kə kʰo:t̪ɑ: n̪əfi t̪o:t̪əba:kə t̪ʃɑ:fi:,kɪn̪əko: gʰərə
tut̪ət̪ə t̪ʃəikə t̪̃ bədʰə d̪uh̪ükʰə fi:it̪ʃə ʃe: e:kəro:
fi:it̪ʃə. i: vɪbʰɪn̪n̪ə pʰuləpərə bəis̪əkəjə rəs̪ə t̪ʃus̪ət̪ə
pʰəs̪l̪əkə pəid̪ɑ:vɑ:rə bət̪ʰe:bɑ:me: kriʃəkə ke:rə hit̪ə
ki:t̪ə t̪ʃi:. əus̪əd̪ʰi rupəme: i: un̪n̪ət̪ə prəbʰe:d̪ə ət̪ʃi.
(2)e:piʃə d̪o:rəs̪ət̪ɑ:-:ɑ: bʰəu:t̪ɑ: məud̪ʰəmə:t̪ʃi: üt̪ʃəgərə
d̪ʒəgəfi:me: e:kə gɑ:t̪ʃə pərə 5-10 ʃ̃ be:ʃi: t̪ʃət̪ɑ:
ləgəbət̪ə t̪ʃəikə. i:fi: upərə məud̪ʰə a: n̪t̪ʃəla: kʰo:ime:
̃d̪ɑ: bət̪ʃt̪ɑ: rɑ:kʰət̪ə ət̪ʃi. i: bət̪əkɑ: əkɑ:rəkə d̪ʒ̃gəli:
məud̪ʰəmə:t̪ʃi: pəus̪ələ n̪əfi d̪ʒɑ: ʃəkət̪ʃə. e:kə
t̪ʃət̪ɑ:me: 5-10 kɪgrɑ:0məud̪ʰə bʰe:t̪ət̪ə t̪ʃəikə. i:
kʰiɦɑ:ri:ke: pɑ:n̪me: d̪ubike: bɪn̪ɦət̪ə t̪ʃəikə. kəd̪ɑ:t̪ʃit̪ə
kʰo:t̪ɑ: d̪ʒəgɑ:jələ vɑ: t̪ʃərət̪ʃɑ:t̪ʃərə rɑ:fi:me: əkəʃmə:t̪ə
məud̪ʰəmə:t̪ʃi: gʰe:rəjə t̪̃ d̪u:n̪u: fi:t̪ʰə ʃ̃ m̪iɦə
t̪ʃe:ɦərə d̪ʒ̃p̃:ət̪ə pət̪əgərə: pəri rəɦu a: d̪əmə ʃɑ:d̪ɦike:
kəne:kə kɑ:lə ʃ̃ r̪o:kəbɑ:kə t̪ʃe:ʃt̪ɑ: kəjələ:pərə o:
ʃəbə a:pəs̪ə gʰumɪ d̪ʒɑ:it̪ʃə. kəro:ri: lo:kə d̪n̪əme:
bʰəd̪ʒijəbət̪ə ən̪ɦɑ:rə bʰe:lɑ:ʃən̪t̪ɑ: n̪i:t̪ɑ: plɑ:ʃti:
bit̪ʃəbət̪ə b̃:ʃəme: luka: ləgɑ:kəjə d̪ʰəd̪ʰərə:
d̪e:kʰəbət̪ə kəmələ o:d̪ʰi n̪ərs̪ərija: ləgɑ:kəjə məud̪ʰə
d̪ʒubət̪ɑ:e: k̃: n̪kɑ:lət̪ə t̪ʃəikə. n̪t̪ʃɑ: kʰəs̪ələ
məud̪ʰəkə d̪urupəjo:gə ʃe:fi: r̪o:kələ d̪ʒɑ:ijə. mo:t̪ə
bʰɑ:gə n̪t̪ʃɑ: ʃ̃ ̃d̪ɑ: bət̪ʃt̪ɑ: a: ʃət̪əle: upərəkɑ: pɑ:t̪ərə
bʰɑ:gəme: məud̪ʰə rəkʰəi jə. (3) e:piʃə ʃe:re:n̪ɑ:̃id̪ikɑ:-:
i: bʰɑ:rət̪i:jə məud̪ʰəmə:t̪ʃi: ən̪ɦɑ:rəme: rəɦət̪ʃə. 70

ke:rə dʒəfəkəme: kʰa:dʒi: bo:rdə e:ɦikə pa:ləŋə le:lə
dʒəd̪d̪o:dʒəɦəd̪ə kəjələ.e:kə bəkʂa: ʂə ʂa:lə mē: 5
kɪgra:0ʂəɦəd̪ə pra:pt̪i ɦo:it̪ə rəɦəikə.80 ke: dʒəfəkə d̪ʰəri
rugŋə ,əda:-la:ruva: ʂukʰəit̪ə kʰətt̪mə bʰəə/gəiləikə.

(4) e:piʂə me:li:pʰe:ra:-i: i:t̪a:li:jəŋə/. jo:ro:pi:jəŋə
po:ʂua: prəd̪z̪a:t̪i məud̪ʰəma:t̪ʰi: ʂəɦəd̪z̪ə rupē: pa:ləŋə
kəjələ d̪z̪a:it̪ʰə. 1920 i:0mē: bʰe:lə jo:ro:pi:jəŋə
it̪a:li:jəŋə d̪z̪e: 60 ke: dʒəfəkəme: e:t̪əjə bʰa:rətt̪i:jə
məuʂmə vid̪z̪i:ŋə mo:t̪a:bikə a:rəmbʰə bʰe:ləikə.3
kimi:0pərid̪ʰime: i: ʃrəɦikə məud̪ʰəma:t̪ʰi: kɪʂa:ŋəkə
d̪z̪əd̪z̪a:t̪əke: la:bʰə pəɦūt̪ʃa:bəit̪ə t̪ʰəikə. əpəŋa:
bəkʂa:me: rəɦəit̪ə əd̪ʰikə məud̪ʰə ut̪pa:dəŋə kəreit̪ə
ət̪ʰi. e:kə ʂə əd̪ʰikə t̪ʰət̪a: 8 pʰre:mə e:kə bəkʂa:me:
məud̪ʰəma:t̪ʰi: po:ʂələ d̪z̪a:i:t̪ʰə. e:kə bəkʂa:
ʂə20kɪgra:0məud̪ʰə t̪ʰo:ʂəvəd̪z̪əŋə pra:pt̪ə ɦo:it̪ʰə. 5
ba:kʂə ʂə ʃurəɦə kəreit̪ə ʂa:ləbʰəɦime: 15 bəkʂa:
d̪ʰəribrid̪ʰd̪i ɦe:ba:kə ʂəbʰəvət̪ə: 15 kv0məud̪ʰə ʂt̪a:kə
kəjələ d̪z̪a: ʂəkəit̪ʰə. əpəŋə vra:ŋde:də əurəge:ŋi:kə
məud̪ʰə bikri: 150/-a: ko:mbəʂəɦəd̪ə 250/-t̪ətt̪a:
praʂəʂkəreŋəɦəŋi: 500/-t̪a:ka: kɪlo: d̪əva:ı le:lə kɪŋəit̪ə
t̪ʰəikə.mo:mə ʂə ʂe:ɦo: a:məd̪əŋi: məd̪ʰuməkkʰi:
pa:ləŋə ke:ŋəɦa:rə kɪʂa:ŋə ləit̪ə t̪ʰət̪ʰi. t̪ʃa:ri t̪əreɦəkə
a:jə a:ro: pra:pt̪ə ɦo:it̪ʰə,d̪z̪əkəre praʂikʂəŋə ra:d̪z̪əgi:rə
mē: ıd̪o:-d̪z̪ərməŋə t̪əkəŋi:kə əpəŋəbəit̪ə d̪e:lə ge:lə.
ələgə ʂə pʰe:rə pa:t̪ə d̪e:bə. d̪z̪əŋət̪əbə rəɦəla: ʂə

pãtʃa:jətə s̥t̥ari:jə prəfiksəŋə le:ba: mē: əbʰirutʃi
 s̥arva:d̥h̥ikə rupəi bəɽʰət̥ə. kɪs̥a:n̥ə d̥ʒa:gəru:kə ho:t̥h̥i.
 ma:n̥əvə h̥it̥əʃi: ki:t̥əke: mukʰjə bʰo:d̥ʒəŋə
 məud̥h̥əma:t̥ʃi: kɪs̥a:n̥əkə pʰəʃl̥ə pəɽda:va:rə
 3kimi:0pəɽid̥h̥ime: bəɽʰe:ba:kə le:lə məd̥əɽt̥əga:rə
 s̥ɪd̥d̥ə bʰe:lə t̥ʃʰəkə. pa:l̥ətu: məud̥h̥əma:t̥ʃi: əpəŋə
 bəʃe:ra: ləgə s̥̃ d̥əho:d̥ʃə ur̥i pəra:gə a: məud̥h̥ə e:kəɽə
 kəɽjə le:lə s̥əbə d̥ʒəd̥ʒa:t̥ə a: pʰələ-pʰu:lə ga:t̥ʃʰə pəra
 pəh̥ūt̥ʃəɽə ət̥ʃʰi. əpəva:d̥ə mē: a:məkə mo:d̥ʒərə pəra o:
 ŋ̃jə d̥ʒa:ɽə t̥ʃʰəkə.t̥əkəra ka:rəŋə o:t̥əjə pəh̥ile: s̥̃ o:kəra
 v̥əri:n̥ə b̥id̥əŋi: bʰo:məra: a: məd̥h̥ua: ki:t̥ə əd̥da:
 d̥ʒəməuŋe: rəh̥əɽə t̥ʃʰəkə. məud̥h̥əma:t̥ʃi: kē:
 məŋəpəʃɪŋŋə bʰo:d̥ʒəŋə h̥əre:kə ma:s̥əme: ələgə-ələgə
 upələvd̥h̥ə rəh̥əɽʃʰə. ke:ra: a: ke:rəvi: pʰulə s̥a:lo:bʰəri
 ko:s̥a: lət̥əkələ rəh̥əla: s̥̃ prəja:pt̥ə rupə s̥̃ bʰo:d̥ʒəŋə
 bʰe:t̥əɽə t̥ʃʰəkə.

d̥ʒəŋəv̥əri: ma:h̥ə mē:-:

s̥əɽis̥əbə pʰulə , kʰe:s̥a:ri: pʰu:lə, t̥ʃikəŋa:
 pʰulə,t̥əɽəka:rikə pʰu:lə a: a:n̥o: t̥əɽəh̥əkə
 məus̥əmi:pʰulə s̥̃ rəʃə ləɽə jə.

fəɽəv̥əri:-:

a:n̥ə pʰəʃl̥əke: ət̥ɪɽk̥t̥ə s̥əh̥əd̥ʒəŋə muŋəga: məkəi:
 bəɽəʃi:mə s̥̃ prə:pt̥ə ho:i:t̥ʃʰə.

ma:ɽt̥ʃə ma:s̥ə-: lit̥ʃi:mo:d̥ʒd̥ʒərə
 ,d̥ʒəmə,d̥h̥a:t̥ɽi:gə,s̥i:məɽə,d̥ʒəva:i:n̥ə,m̃əgəɽəilə

ṣu: rjə mukhi: a: ɳe: bo:.

əpri:lə-

: kʰe:rəhi:(mũgə), t̪i:lə d̪ʒəgəli: gʰa:sə it̪ja:d̪i ṣ̃ə.

məi: -: kətʰəd̪ʒəmun̪i:, t̪a:rə, d̪ʒəɳe:rə a:d̪i.

d̪ʒu:ɳə -:

gʰurəmi: d̪ʒva:rə upəro:ktə.15d̪ʒu:ɳəkə ba:d̪ə
əkʰa:rə, ṣa:un̪ə bʰa:d̪o: ma:səme: kətʰiɳa:i: rəhət̪ʰə, t̪ē:
t̪ʰa:ra:urə le:lə t̪iɳi:kə gʰo:lə(t̪ʰa:s̪əɳi:)d̪əit̪ə t̪i:ɳə ma:sə
viʃe:sə d̪e:kʰəbʰa:lə kəraɳjə pət̪əit̪ə t̪ʰəikə.t̪ʰədi:
məusəməme: ṣurjəkə ro:ʃəɳi: mē: bək̪s̪a: ba:hərə
ra:kʰələ d̪ʒa:it̪ʰə.ʃe:sə s̪əməjə mē: ba:k̪s̪a: upərə t̪ʰa:hi:
va: t̪ʰəppərə d̪ə'kē: ṣurək̪it̪ə kəjələ d̪ʒa:it̪ʰə.a:s̪iɳə
ma:səme: məud̪ʰəma:t̪ʰi:kə vika:sə hio:it̪ə, məud̪ʰəkə
a:məd̪əɳi: ʃuru: hio:it̪ʰə.t̪ʰa:ra:me: t̪ʰi:rət̪ʰiɳ, bəirəkə
mo:d̪ʒərə ṣ̃ə bʰo:d̪ʒəɳəkə ṣro:t̪ə kʰubə prət̪ʰurə ma:t̪ra:
mē: rəhət̪ʰə.ələgə -ələgə t̪əraḥəkə pʰələkə ṣva:d̪əme:
gəhi:ki: məud̪ʰə kiɳəjə t̪ʰa:hət̪ʰə.e:kət̪a: ɳa:mi: bəɳj̃:
ṣ̃ə məud̪ʰə kiɳəkəjə t̪əkərə d̪ʒa:t̪ʰə le:vo:t̪əri:me: t̪ra:jələ
kəjələ ge:lə t̪ə o:hi:me: ʃudd̪ʰə ʃəhəd̪ə ɳəhi pa:ulə ge:lə
..... mīla:vət̪ə ṣ̃ə ṣa:vədd̪ʰa:ɳə rəhəba:kə t̪ʰa:hi:
məud̪ʰəma:t̪ʰi: pa:ləɳə mē: prəjuktə upəkərəɳə-:
e:kə ṣərvə:k̪səɳə əɳuṣa:re: pri:t̪ʰvi: ṣ̃ə d̪ʒəũ
məud̪ʰəma:t̪ʰi: upəit̪ə d̪ʒa:e: t̪ə məɳukʰəkə umrə
ṣiɳpʰə t̪ʰa:ri ṣa:lə bət̪ʰələ rəhət̪ə.ma:ɳəvə ʃiʃukē:
ṣərvəprət̪ʰəmə məud̪ʰə a: bəkəri:kə d̪ud̪ʰə t̪ʰəta:jələ

dʒa:itʃə. əi əuʂədʰi:jə guŋə ba:lɑ: mədʰuməkʰi:'kə
a:dʰunʃkə vjəvəʂɑ:jikə pɑ:lənəməke: nʌmittə i:
upəkəreŋə o:rje:ŋe: rəhəba:kə fi:ɔtə-:

1-mədʰuma:tʃi: bəkʂɑ:

2-məudʰəma:tʃi: pəri:va:rə-8pʰre:mə məudʰəma:tʃi:.

3-ŋəkɑ:və-mũfiə ləgə dʒɑ:li:dɑ:rə tɔ:pi: ʂəhitə.

4-fi:ɪbʰətʃu:lə-bəkʂɑ: o:dʒɑ:rə

5-məudʰə nʃkɑ:ʂəŋə jəntʃə .

6-22ŋə0tɑ:rə

7-a:dʰɑ:rə tʃəttɑ:

8-ko:mələ brʃ:

9-tʃəttɑ: tʃi:ləŋə tʃuri:-tʃəkku:

10- mətʃtʃəreɔɑ:nʃi: 11-məudʰəkə tʃəttɑ: rɑ:kʰəba:kə
tʃre:

12- məuŋə ʂəgrəfiə ba:ləti:ŋə(ʂti:lə va: nʃfɑ:)

tɑ:mə , e:lju:mi:nʃjəmə a: lo:fiəkʰədi: vətʃəŋəme:
prətʃkrija: fi:itʃə. 13- ətʃriktə upəkəreŋə-:

kə-pərə:gə ʂəgrəfiə jəntʃə-po:le:ŋə tʃre:pə

kʰə-pərəpo:li:ʂə ʂəgrəfiə pʰu:də gre:də dʒɑ:ri:

gə-rɑ:jələ dʒe:li: ʂəgrəfiə jəntʃə

gʰə-məudʰəma:tʃi: dʒəkəviʂə nʃkɑ:ʂəŋə jəntʃə

tʃə-tʃi:nʃi:gho:lə 3ma:fiədʰəri kʰuje:ba:kə ba:ʂəŋə.

tʃə-məudʰə kʰudəra:me: be:tʃəba:kə ʂəbə ʂɑ:ɪdʒəkə
dʒibba:ɑ:rɔ: kitʃə o:dʒɑ:rəkə kɑ:dʒə pəitə ʂəkəitʃə.

100grɑ:mə məudʰəme: 50fiədʒɑ:rə pərəgəkəŋə

rəhəitʃʰə.məudʰə s̃ə d̃uguña: bʰa:və pəra:gəkə
 tʃʰəikə,e:fi s̃ə a:ju bədʰe:ba:me: s̃əhə:jəkə fi:itʃʰə.
 mo:mə dəit̃ə upərə s̃ə muñə d̃ə_1 tʃʰə. 21 d̃uñə d̃həri
 muñələhə: tʃʰətt̃a:me: s̃ə bətʃʃa: bəhəra:it̃ə ətʃʰi. 2280
 s̃ē:gre: . t̃a:pəma:ñə pərə e:kərə d̃zi:vəṅṅə t̃əkərə t̃ələ:
 tʃʰə_1 . tʃʰətt̃a:me: t̃i:ñə t̃ərəhəkə bətʃʃa: d̃zəṅṅəm̃əi tʃʰə_1
 . ñərə məd̃ʒʰo:la: s̃a:it̃zəkə fi:itʃʰə d̃zē: t̃i:ñə d̃uñə
 ẽd̃a:ka:ləme: rəhi 14 d̃uñə əgila: s̃əm̃əjə la:rva: kəhəbət̃ə
 ətʃʰi. 6s̃əpt̃a:hi s̃ə t̃i:ñə ma:s̃ə d̃həri o: bəis̃əke: d̃zi:vəṅṅə
 kʰe:pəit̃ə ətʃʰi . s̃rəm̃ikə əd̃h̃ikə s̃k̃h̃ja:me: rəhē:tʃʰə d̃zē:
 d̃zəṅṅəm̃əka:ləs̃ə 3 d̃uñə d̃həri ẽd̃a:ka:ləme: rəhē:tʃʰə a: 7
 s̃ə 14 d̃uñə d̃həri pjupa:ka:lə me: rəhē:tʃʰə . ra:ñi:kə
 p̃a:k̃h̃i tʃʰo:t̃ə fi:itʃʰə o: s̃əbʰəs̃ə ñəm̃hərə d̃e:k̃h̃a:itʃʰə .
 iho: 3 d̃uñə ẽd̃a:ka:ləme: a: 3 s̃ə 5 d̃uñə d̃həri la:rva: t̃ətt̃a:
 8 s̃ə 16 d̃uñə d̃həri pju:pa: bəṅṅələ rəhē:tʃʰə. ra:ñi:kə
 əd̃h̃ikət̃əm̃ə ume:rə 2 s̃a:ləs̃ə 4 s̃a:lə fi:itʃʰə . ñərə
 ma:t̃re: bʰo:d̃zəṅṅə kərəit̃ə a: ra:ñi:kē: gər̃vəvətt̃i:
 bəṅṅəbət̃ə əpəṅṅe: k̃h̃ətt̃mə bʰəʃ/d̃z̃a:itʃʰə . rəs̃ə pra:gə d̃z̃o:
 ra:ñi: bətʃʃəpəṅṅəme: ka: le:t̃ə t̃ə b̃ā:d̃z̃ə bʰəʃ/d̃z̃a:e:t̃ə.
 ra:ñi: əd̃z̃əst̃rə ẽd̃a: d̃əit̃ə kəhijo: s̃ut̃ət̃əṅṅəjə tʃʰə .
 ra:ñi:me: vife:s̃ə t̃ərəhəkə gəṅd̃h̃ə rəhē:tʃʰə, t̃ə ñərə s̃əbʰə
 a:k̃rəm̃əṅṅə kəjə ra:ñi:ke: ma:ri d̃ə_1 tʃʰə . ra:ñi: t̃əija:rə
 kərəikə le:lə o:kərə vife:s̃ə p̃id̃z̃əra: s̃ə s̃urək̃s̃a: kəe:lə
 d̃z̃a:it̃ə ətʃʰi. ra:ñi: t̃əija:rə kərəṅṅa:i: ñuḥa:jət̃ə d̃z̃əru:ri:
 rəhē:tʃʰə . e:kə ra:ñi: s̃ə d̃o:s̃ərə ra:ñi:kə gəṅd̃h̃ə

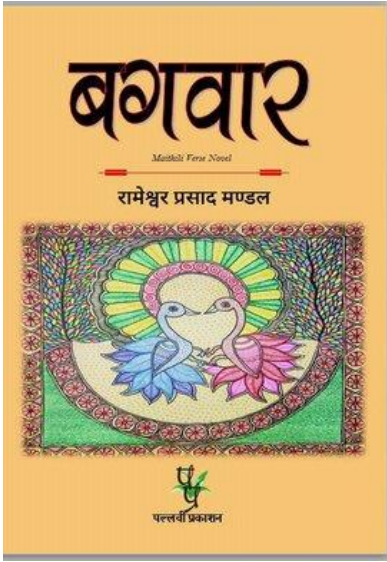
वृषाः नृकृमं अः द्वाः परं प्रित्कं ह्योः त् अत्रि.
 द्वाः नृ राः नृः परं 5-10 नृ वृषाः कर्षाः क
 उद्देः ज्ञं स त् पृत् अत्रि, पृत् अत्रि अकाः ब्रिाः ह्ये केः
 नृ स ह्योः त् अत्रि अः राः नृः केः अदाः देः वाः जोः ग्जं बन्नाः सृजं
 ०ः त् अत्रि केः गिः रत् अत्रि मं द्वाः त् अत्रि .

ज्रमिकं मं अत्रिः स्रं कः द्वां सृजं बः लपं स्रं
 कर्षं अत्रि . द्वाः नृः कि 1-3 द्वां कं उमेः रमेः
 त् अत्रिः कं स्रं अः जं कर्षं जं 14-7 द्वां अत्रिः लाः वं
 ह्योः द्वां कं कः बं त् अत्रि . 8-16 द्वां द्वां त् अत्रि द्वां त् अत्रि
 अत्रिः केः राः जं अत्रिः अः राः नृः केः अः द्वां वं राः जं
 द्वाः लिः कं जः बं त् अत्रि . 17-20 द्वां त् अत्रि मं पं अत्रिः
 कर्षं त् अत्रि . पाः कं मं अत्रिः स्रं कर्षं, नृ जं कः
 त् अत्रिः स्रं ह्योः बं अत्रि लं अत्रि . त् अत्रि त् अत्रिः केः
 द्वां अत्रि कर्षं त् अत्रि . 21 म द्वां गं त् अत्रि कं त् अत्रिः
 पं अत्रिः उः नृ कर्षं अत्रि . कं त् अत्रिः (लं अत्रिः बं अत्रिः) रं अत्रिः
 रं अत्रिः त् अत्रि लं कं बः द्वां लं कं पं अत्रि रं अत्रि अत्रिः
 कर्षं मं लाः गि द्वां त् अत्रि . द्वाः नृः द्वाः नृः ०ः कं अः जं
 बं अत्रि द्वां त् अत्रि, ०ः 3 कि. मीः. कं अत्रि त् अत्रिः बं अत्रि स्रं
 पं अत्रि रं अत्रि अत्रि . उमेः रं अत्रि द्वां ज्रमिकं
 मं अत्रिः कं अत्रिः द्वां बं अत्रि स्रं केः त् अत्रि बं अत्रिः मं
 स्रं अत्रिः बं अत्रि त् अत्रि कं द्वाः कं अत्रि कं, कं नृ
 द्वां अत्रिः मं ह्योः द्वां अत्रि अत्रिः उः पं अत्रि . 10-16 द्वां कं
 अत्रिः मं मं अत्रिः अत्रिः वं अत्रि केः स्रं अत्रि ह्योः त् अत्रि,
 त् अत्रि कं बः द्वां अत्रिः अत्रि द्वां अत्रि . पं अत्रिः

məud^həma:tʃi: s̃ d̃z̃e: əŋe:kə p^ha:jəd̃a: fi:itʃ^h,
t̃əfi:me: s̃əb^həs̃ ve:s̃i: muljəva:nə d̃əka ṽiʃə t̃^hi:kə. e:kə
bək̃s̃a: s̃ s̃a:lə b^həŋme: 3.6 gra:. b^he:t̃əitʃ^h d̃z̃e:
s̃p̃əŋəb^ha:və ke: s̃əma:nə b̃ikəi tʃ^hə_I . o:ña:
s̃a:d̃^ha:rəŋət̃əh̃ p̃a:ləkə məud^hə 150 a: ko:mbə f̃əh̃əd̃ə
250 s̃ 500 t̃a:ka: k̃igra:. d̃əra s̃ ut̃p̃a:d̃əŋə s̃g̃əfi
mo:mə a: mo:mə miṭ^ha:jə p̃əb̃əit̃ə tʃ^həit̃^hə. ̃id̃o:
d̃z̃ərməŋə vid̃^hi a: up̃ək̃əŋə s̃ k̃iʃa:ñəkə fi:t̃ə uññət̃ə
fiuə d̃z̃a: r̃əh̃ələ ətʃ^hi . b̃iʃa:rə ra:d̃z̃jə ke:rə 38 d̃z̃i:la:me:
5-5 t̃a: p̃rəʃik̃s̃əŋə d̃a:t̃a: t̃əiʃa:rə b^he:lə d̃z̃e: e:fi
ba:re:me: ṽiʃt̃a:rə s̃ fiərə p̃əṭ̃j̃a:j̃ət̃əme: d̃z̃a:g̃əru:k̃ət̃a:
b̃əṭ̃^ha:e:t̃ə. məud^həkə miṭ^ha:s̃ə s̃əb^hə p̃əŋva:rə kə
p̃əh̃iṭ̃j̃a:e:b̃ə, r̃o:g̃əmuṭ̃t̃ə b̃əŋa:e:b̃ə fiəmərə əb^hiʃt̃ə
b^həṽiʃj̃əme: r̃əh̃əṭ̃ə.

6

r̃əg̃əp̃urəme: d̃z̃əgu:kə p̃əŋja:s̃ə : e:kə ṽiʃle:s̃əŋə

məɪtʰɪli: ʃə̃ hɪndi:me: ʃuprəsɪddʰə ʃa:ɦitʃəkɑ:rə
gədʒe:ndrə tʰɑ:kurə dʒi:kə po:tʰi:" dʒəgədjɪ:ʃə prəʃɑ:də
mǎdələ e:kə vɑ:jo:grɑ:pʰi: ɑ: ʃa:ɦitʃə əkɑ:dəmi: dʒɑ:rɑ:
purəʃkrɪtə məɪtʰɪli: upənʃɑ:ʃə"pǎgu:" dʒɑ:ɦikə
rətʃəɳɑ:kɑ:rə dʒəgədjɪ:ʃə prəʃɑ:də mǎdələ dʒi:kə
po:tʰi:ke: prəkɑ:ʃɪtə kərəbɑ:me: ɑ:gu: e:lɑ:ɦə ʃri:
rɑ:me:ʃvərə bɑ:bu:. hɪɳəkə pəɦɪtʃɑ:ɳə kəvɪ -kətʰɑ:kɑ:rə
ru:pē: bʰe:lə tʰəɳɦɪ. bəʃuɑ:ri: ɦɑ:i:ʃku:lə ʃə̃
ʃe:vɑ:ɳvɪttə prədʰɑ:ɳɑ:dʰjɑ:pəkə, əɳvɑ:dəkə o:
ʃa:ɦitʃə ʃe:vi: ʃri: rɑ:me:ʃvərə prəʃɑ:də mǎdələ vɪrətʃɪtə
'bəgəvɑ:rə' upənʃɑ:ʃkə prəvǎddʰə kɑ:vjəme: e:kə
dʒu:gəmə gɑ:mə 'rǎgəpurə' ke:rə vɪʃe:ʃə tʃəɳtʃɑ: kəjələ
ge:lə tʰəɳkə. mɪtʰɪlɑ:tʃələ'kə grɑ:mi:ɳə dʒi:vəɳə

bəḍələrtə pərvē:ʃəkə tʃɪtʃəṇə ətʃʃəjə sʊndʒərə rupē: bʰe:lə
ətʃɪ. əpəṇə ga:məkə prətʃ dʒəgu:dʒi: e:kə sʌ:dʰa:rəṇə
lo:kə rəhərtə kərməʃi:lə tʃʰəṭʰi. vərnɪtə ka:vjəke: mukʰjə
pa:tʃə dʒəgu:kə a:rəmbʰikə dʒi:vəṇə bʰi:təgʰərame:
ma:jə- ba:bu:kə e:ke:dɪṇə mri:tʃuʃə kəʃtəprəḍə
budʒʰa:rtʃʰə tʃə dʒu: be:tə:ke: e:ke:fi mərəba: pərə vija:fiə
ʃə prəʃəṇṇəṭa: bʰərələ tʃʰəi. əi mərtʰili: po:tʰi:me: pəhile
pa:tʰə ʃə ətʃmə pa:tʰəḍʰəri dʒəgu:kə pa:riva:rikə
fiəla:təkə' utʃa:rə - tʃəṭʰa:və ke:rə dʒi:vətə kətʃjə pəro:sələ
ge:lə tʃʰəi. dʒe:tʰə be:tə: a: pʰe:rə e:kə be:tʃi: dʒəṇməkə
ba:də fiṇəkərə pətʃi:kə pəirə bʰəa:rəi:bʰəe:lə rəhəjə.
ra:me:ʃvərə prəʃa:də dʒi: ka:vjəke: pā:tʃme: ʃəvdə
tʃəjəṇə ḍe:kʰələ dʒa:e:-:

ro:ʃəṇi: ḍe:ləṇə dʒəūa: bətʃtʃa:

dʒʰu:tə ṇə_ɪ fiəmə bəḍʒe: tʃʰi: ʃəʃtʃa:

lo:kə kəhələkə i: ki: bʰe:lə?

bʰəgəva:ṇə'kə i: ədʒəgu:tə kʰe:lə

ba:lə- bətʃtʃa: tʃe:ʃtəgərə - tʃʰəʃtəgərə bʰe:la:səṇṭa: təkərə
ṇi:kə pərəvəriʃəkə ʃəgə utʃmə ʃikʃa: dʒja:bərtə əpəṇə:
ʃvəjə tʃʰuri: ka:rəkʰa:ṇa: - gula:tʰi:me: ka:rjərəṭə
rəhərtʃʰə. tətʃka:li:ṇə pɪtʃərələ ʃəma:dʒəme: ba:ləkə
ʃikʃa: tʃə rəhəjə mudʒa: ba:lika: ʃikʃa:'kə gʰo:rə əbʰa:və
rəhəikə . jətʃa:-:

be:tə:kə le:lə kiṭa:bə kələmə kʰəri:ḍəi tʃʰi:

be:tʃi:kə fi:tʰəme: kri:kə tʃʰiṭa:-kʰurəpi: dʰərəbəi tʃʰi:

be:ta: fiksa: kē: dī:pə dʒərabəi tʃi:
 be:ti: fiksa: kē: kri: dī:pə mudʒəbəi tʃi:?
 s̄əməjə tʃəkɾə e:hiṅṅə gʰuməit̄ə tʃiəi dʒe: əpəṅə
 s̄upərəvə:īdʒəri: n̄o:kəri: a: put̄ɾə ve:dəprəka:ʃə,d̄e:və a:
 n̄le:ʃəkə n̄əukəri: d̄həri tʃui:t̄ə dʒa:i: tʃiəi. be:ti:
 tʃəḍḍa:kə vija:hiə fiksit̄ə vərə s̄ṅ s̄əməjə s̄ṅ kəra:ō:lə dʒa:i:
 tʃiəi,mudḍa: d̄hija:put̄a: n̄əhi s̄əməjə pərə hio:i: tʃiəin̄ə.
 dʒi:vika: le:lə ma:tʃiə pa:ləṅṅə dʒe: kərit̄ə jə , t̄ṅ
 ga:me:kə lo:kə ra:t̄kē: t̄o:ri: kə/ ləit̄ə tʃiəi. pət̄t̄ə
 lo:kəṅṅ məhi: gʰus̄əkʰo:rə tʃiəi, ut̄it̄ə n̄i:ra:kəṅṅə n̄əhi
 hio:i: tʃiəin̄ə. s̄ṅgi: rəgh̄u m̄əḍələ əpəṅə: lək̄smi:pa:t̄ɾə
 rəhiəit̄ə hiṅṅəko: d̄həṅṅə ərəḍʒəikə ʃəla:hiə d̄əit̄ə rəhiṅṅ. o:
 s̄ṅt̄a:n̄ə kē: əks̄ərabo:d̄hə n̄əhi kəre:n̄e: ' buḥa:ri:me:
 be:ta: pu:t̄əufiə d̄həri vrid̄d̄hā:ʃrəmə mē: pəhiūt̄je:n̄e:
 rəhiṅṅ. t̄a:hi prəs̄ṅgə mit̄ɾə ḍu:n̄u: pra:n̄i: kē: dʒəgu:
 ga:mə a:n̄əit̄ə jə. pət̄a: ihi: t̄ləit̄ə tʃiəikə kəka: pʰus̄əṅṅi:
 mərət̄əkə be:ta: n̄i:ʃe:və:dʒə bʰə' ve:ʃja: s̄ṅ vija:hiə kə/
 le:n̄e: tʃiəi. pət̄t̄hələt̄o:rə me:hiṅṅət̄əke: bəle: dʒəgu:
 t̄əṛəkā:ri: kʰe:t̄i: pʰələ - pʰələhiəri: s̄ṅ n̄i:kə ərḍʒəṅṅə kəjələ.
 ʃəma:dʒəme: əbʰa:vəṁḍə lo:kəke: ʃəḍəit̄ə məḍəit̄ə
 pəhiūt̄je:və:me: pa:tʃiə n̄əhi rəhiəit̄ə , kəṅṅkəbe:ta:me:
 lo:t̄əṅṅəke: pət̄həjəme: ʃəhiəjo:gə ke:n̄e: rəhiəit̄i. ʃe:
 lo:t̄əṅṅə ḍa:ro:ga: bəṅṅ ge:lə tʃiəi a: t̄i:ri: ka:rəkʰa:n̄a:
 ləgə bo:ra:kə tʃiəli: ləga:bəit̄ə dʒəgu:kə be:hio:ʃi: s̄əməjə
 əkəʃma:t̄ a:bi t̄e:mpu:pərə la:d̄həit̄ə hio:ʃpit̄ələ mē:

əpənə rəktə dərtə dʒija:bərtə də:kʰələ ge:ləikə fiən, a:ro:
 ma:nəvətə:kə pəritʃəjə dərtə kərdʒa: ʃe:fiə: utə:ri mənə
 fiəlukə kəʃ də:tənə. əpənə: ga:mə a:bi dʒəfiənə o:
 be:tə: pu:təufiə ʃəbə ʃə upe:kʃitə fiə:itə ətʃi, tʃə fiuba:
 kərərtə ʃa:ɡə - ʃəbdʒi: 'kə ba:gəba:ni: a: ba:nəki kərərtə
 ʃudriʰə fiə:i:tə ge:lə tʃi. ʃətənə:kē: məfiə:dʒənə
 rəgələ:lə pā:tʃə fiədʒa:rə təkə: də:ləkəikə mudə:
 təge:də: e:kə la:kʰə təkə:ke: kəjələ:pərə pətʃitʃi:me:
 dʒəgu:kə kəʰənəke: kijə: pətʃə mo:dʒərə nəfi kə:ləkə.
 ʃətənə:ke: təkə: dərtə məfiə:dʒənəkə tʃəpe:tə ʃə
 fiətə:ləkə. ga:məme: əpənə: nə:me: mədʒə vidjə:ləjə
 kʰo:ləitə ʃa:kʃərətə: bədhə:bə:me: a:gu: rəfiələ:
 dʒəgu:kə pətʃi: rə:ʃəni: be:rə:mə pərtə tʃiətʃi:nə ʃe:
 əbətəbə ʃtʃitʃi bənərtə tʃi. bi:di:ə: be:tə: ni:le:ʃə
 mə:tʃe: pā:tʃə la:kʰə təkə: o:rija:unə ke:ləkə ʃe:ʃə a:tʃə
 la:kʰə le: əpənə məkə:nə bənfiəkə dʒiəri rə:kʰi ʃəmutʃitʃə
 ilə:dʒə kərə:bərtə tʃi. nū:rə:ʃə pəritʃitʃime: tʃi:
 kə:rəkʰa:nə: ʃə e:kə tʃitʃi: əbərtə tʃi, dʒə:fi le:lə
 kə:gətə pəttərə tərjə:rə kəjə dū:nū: dəmpətʃi gula:tʃi:
 nəgərə pəfiūtʃə ,o:təjə bədhələ pē:ʃənə mədʒə ke:rə
 ʃə:ləfiə la:kʰə təkə: pə:bərtə ətʃi. ga:mə əjələ:pərə
 vimukʰə bʰe:lə be:tə: pu:təufiə ʃəbə ʃə ʃəufiə:rdə
 nʃitʃuki: fiə:i: tʃi. mə:jəkə əndəruni: məmətə:ke:
 dʒəgu: dʒəgə:bərtə də:kʰe:lə:fiə ətʃi. ga:məme: əpənə:
 a: pətʃi:ke: nə:me: fiə:ʃpətələ bənə:lə:fiə. be:tʃi: təkə:fi

fi:spitələ s̃ə s̃va:st̃h̃jə la:b̃hə pa:bi gərb̃həvət̃i: fi:i:
 t̃h̃əth̃ñə. b̃fiarə kə' prəs̃idd̃hə t̃h̃əit̃hə pa:bənĩkə
 a:ra:d̃h̃əna: s̃əməjə g̃h̃a:t̃əpərə e:kə 18 ṽərs̃i:jə məjət̃uərə-
 bəpət̃uərə k̃h̃ət̃əri: ña:məkə t̃h̃əuri: ət̃je:t̃ə b̃h̃ə/ k̃h̃əs̃i
 pət̃əit̃ə t̃h̃əi,d̃ā:t̃i: ləg̃əit̃ə t̃h̃əi. t̃əkəra: fi:spitələ a:ñələ
 d̃z̃a:i:t̃h̃ə,ñi:le:jə rəkt̃əda:ñə d̃əit̃ə d̃z̃i:ṽəñəda:ñə d̃əit̃ə
 t̃h̃əi.o:kəre: s̃ə ṽiva:h̃ə s̃e:fi: a:d̃ərf̃ə pu:rvəkə fi:i:t̃h̃ə.
 d̃u:ñu: pra:ñi: s̃əpərṽa:rə vit̃j̃a:rə kərit̃ə e:kə
 d̃h̃ərməfa:la: b̃əna:jə o:fiime: s̃əda:ṽrət̃ə b̃ā:t̃əikə ka:d̃z̃ə
 juru: kəjələ. d̃urəus̃əkə prət̃j̃a:rə s̃uñu kət̃e:ko:
 ñurd̃h̃əñə, b̃h̃ikh̃a:ri:,ba:ba:d̃z̃i:kə a:ba:d̃z̃a:hi: fiuəjə
 ləg̃ələikə. e:kə e:ga:rəh̃ə b̃ərk̃h̃əkə t̃h̃əura:ke: p̃ā:t̃ime:
 t̃h̃a:t̃h̃ə g̃ərəd̃əim̃e: pərə la:ləm̃əss̃a: d̃e:k̃h̃i t̃h̃iñfi ge:lə s̃e:
 o: rəh̃əjə fi:rəba:kə be:t̃a:, d̃z̃e: ñe:ña: m̃ē: fi:ra: ge:lə
 t̃h̃ələikə. pət̃h̃ua:jələ ṽət̃j̃it̃ə s̃əma:d̃z̃əkə ka:ṽjə d̃h̃a:ra:
 k̃ē: rəsj̃i:kə d̃z̃əñə d̃a:fiat̃ərd̃z̃ə, fr̃əṽəñə kuma:rə t̃ərd̃z̃ə a:
 ra:d̃h̃e:j̃ja:mə t̃ərd̃z̃ə pərə ga:bi s̃ik̃s̃a: d̃z̃a:g̃əru:kət̃a: k̃ə/
 s̃ək̃əit̃h̃ə.

ra:me:sṽərə ba:bu: d̃va:ra: m̃əno: ṽi:le:s̃əna:t̃m̃əkə
 d̃ṽənd̃əke: j̃ət̃h̃a:s̃əb̃h̃əṽə s̃əj̃əmə ṽive:kə o: o:t̃j̃it̃j̃əkə
 prət̃rək̃s̃əñə kəjələ ge:lə fĩñ, əi t̃ərəh̃əkə s̃ə d̃z̃əg̃ət̃a:
 fĩmə gu:lo:me: s̃e:fi: s̃ub̃h̃a:s̃ə t̃f̃ənd̃r̃ə ja:d̃əṽə d̃z̃i:kə
 up̃əñja:s̃əme: pe:j̃ələh̃ĩ ət̃h̃i. k̃is̃a:ñə d̃z̃i:ṽəñəkə
 m̃əfiat̃a: rət̃j̃əba:kə p̃ərəmp̃ərə: ur̃ja: b̃h̃a:s̃a:kə
 k̃ət̃h̃a:ka:rə p̃h̃əki:rə mo:fĩñə s̃e:ña:p̃ət̃ukə " t̃h̃əma:t̃ə

a:thə gũde:" (1887 i:0) š̃ə ju:ru: ho:i:thə. pre:mə tʃəde
ke: go:da:ŋə,ləlitəkə prithvi:putrə a: ja:tri: dʒi:kə
bələtʃəŋəma: o: pa:ro: upəŋja:səme: šə:ho: kiŋa:ŋə -
mədʒədu:rəkə š̃əghəŋə šə:məti: vjəvəstʃa: ke:rə
viru:ddhə bhē:lə ətʃi. e:hi tərəhē: kəhələ dʒa: šəkəitʃə
əpəŋe: pəriya:rə šəma:ŋə šəmpu:ŋə ga:mə-
šəma:dʒəkē: e:kə pəriya:rə ma:ŋəitə dʒəgu: šəphələ
ba:gəva:rə (rəkʰəba:rə) bəŋu ge:lə tʃəitʃə. əi tərəhəkə
va:stʃəvikə ga:mə šəŋəuti:,tʃika:pətti: mē: kəjələ ge:lə
əvəda:ŋəkə šəhē:dʒē: mo:ŋə pəri dʒa:i:thə. pəlləvi:
prəka:ŋə ŋərməli: š̃ə šədjəprəka:ŋitə e:hi məitʃili:
šə:hitʃə po:thi:kə da:mə 350 ta:ka: a: kulə priŋtʃə š̃ə.107
tʃəikə,dʒē: pa:thəkəke: pədhəikə prəti vjə:šə əbhəitʃi
dʒəga:bəitə jə.

əpəŋə

m̃ətvjə editorial.staff.videhə@gmail.com **pəŋə**

pəthə:u.

2.4.la:ləde:və ka:məŋə-a:rihikə vjəpəŋŋəŋə:/ m̃əšə'kə
da:ŋə

la:ləḍe:və ka:məṭə- a:rtʰikə vipənnəṭa:/ mūṣə'kə
ḍa:nə

1

a:rtʰikə vipənnəṭa:

विष्वे बहुरिके नदुजैरे त्थैः बहुरेत्त परे. बेपरिके
दुरिष्टिजेः प्रतुस्पेर्द्धाः मेः अगुः बहुरि दजेःबाःके द्धेःहो
त्थै. बहुरेत्तवाःसिः पेगिहो लोःकके नदुजैरे त्थैमने द्धलि
- पित्थैरले सःमाःदुजे परे. बहुरेत्त अः नेःपाले बोःदरे
केःरे दुःगोःगबेनिः बदुजैःरमेः ऐःकैताः द्धुःरमिके
उदुजैःहिसने न्णवे पुःदुजाः पेद्धैत्तु'के केःनेः रैहोजे.
प्रतुजाःरे सुनु एपेने जोःगदःने उपेत्तुत्तु सै बनेःबैत्त
पेत्तुःजैले सःमाःदुजेके लोःककेः दुःलुःसःमेः सैदु
वेत्त सःवित्तिः वेत्त पुःदुजेने मेःहोःत्तवे देःकैरे लेः
एपेने काःदुजे सै त्थुत्तुमाःरि लेःमेःहिः सैपेःरुवाःरे
ऐःलिःहो. अःबे वेत्तुजे अः सैवेने 'के देःकैःहैत्तु ऐत्तु पित्थैःरेलोः
सःमाःदुजेके लोःके केःरेत्तु जे. न्णवे पेर्द्धाःनेमेः पुःरुःसै

pəʃa:ləkə. ʃe:tʰədʒi: əpənə dʒe:tʰə be:tɑ:kē: be:tʃi, tʃi
 tɑ:kɑ: ʃi vəʃtʃrəkə kɑ:rɔ:bɑ:rə bədʒɑ:rəme: kəe:nɛ:
 rəhətʃi. ʃe: mūʃə hɪnəkɑ: vəʃtʃrɑ:ləjəme: rɑ:tʃke:
 upədʃvə mətʃɑ:bəikə. o: muʃəkɑ:ri:me: dʒi:bəitʃ
 nɔ:rəmuʃə bədʒʰe:nɛ: tʃʰələ:fiə. ʃe: be:pɑ:rəme: gʰətɑ:-
 nɔpʰɑ:kə guŋədqʰunə kəreitʃ dʒu:təkə gədʒijɑ:me:
 mūʃəkɑ:ri: udʒʰəilə dʰəri mūʃəbɑ:kə gərədɔ:nɛ:
 dʰe:lənɪ. tɑ:fi əʃəirəme: məhijɑ: pɑ:i: bʰi:kʰəme:
 mɑ:gəbɑ:kə jɑ:tʃəŋɑ: kəjələ. bɪlɑ:ʃədʒi: nɪʃtʰurə bʰəʃ
 mūʃəkē: o:kəra: dʃfə dʒumɑ:kəjə pʰe:kəitʃ kəhələnɪ -
 le:fiə! ləpəkikē: mūʃə dʰəri le:ləkə a:rtʃə məhijɑ: a: o:tʃəjə
 ʃi pərə:e:lə tʃəli dɛ:ləkə. bɑ:təme: e:kətɑ: bɪlɑ:ri pɔ:ʃəjə
 bɑ:lɑ: ʃəkʰəgərə fri:məʃtʃə lo:kə dɛ:kʰɑ:jələ. o: mūʃəkə
 kɪtʃʰə dʰəuɑ: dɔitʃə kiŋə le:ləkə a: bɪləutɑ:ke: o:gɑ:ri
 dɛ:ləkə. tɑ:fi kəitʃɑ: ʃi məhijɑ: əpənə dʒətʰərə:gnɪ ʃɑ:tʃə
 nɔjə kəʃ/kʰudɔrɑ: be:pɑ:rə a:rəbʰə ke:ləkə. 30 ʃɑ:ləme:
 o: ʃudɪtʰə fiɔ:i:tʃə pəigʰə be:pɑ:ri: bənɪ ge:ləikə. dʰənə
 ʃəmpəttɪ ʃi e:tɛ:kə nɛ: ʃuvjəvəʃtʃitʃə bʰe:lɑ:fiə dʒe:
 mɪtʃɪlɑ: dɛ:ʃəkə ʃəbəʃi dʰənɪkə lo:kəme: dʒɑ:nələ
 pəhətʃɑ:nələ ge:lɑ:. a:bə məhijɑ: dʒi:ke: a:tʃmədʒiɑ:nə
 rɑ:tʃukə nɪnɪjɑ: utɑ: dɛ:nɛ: tʃʰələikə. ʃe: udəgnɪtɑ:me:
 o: pudʒi: ko:nə tʃərəfiē: gʰumɑ:e:tʃ! ləgədʰəkə 15
 lɑ:kʰəme: 24 kəre:təkə ʃo:nɑ:kə mūʃə ki:nəkē:
 upəhɑ:rə ru:pē: bɪlɑ:ʃə dʒi:ke: bʰē:tʃə kəjələnɪ. vɪlɑ:ʃə

d̥zi:kə ʃe:ʂə tʃa:ru: be:t̥a: e:fiəŋə ud̥a:rə fi:riḍəjəke: vjəkt̥
kē: ətʃərəḍʒə ḍ̥riṣ̥t̥i:je: e:kət̥əkə ŋ̥ɦĩ:rət̥ə rəɦi ge:lə.

əpəŋə

m̥t̥əvjə editorial.staff.videhə̃@gmail.com **pərə**

pət̥h̥a:u.

2.5. **ṅṛmāla: kārṇa- aṅṅi jikḥa: (kḥe:pā-25)**

ṅṛmāla: kārṇa (1960-), jikṣa: - e.mā. e.:, ṅṛāhārā-
kḥāra:dṛāpura, dārābhāṅga:, śa:śura- go:ṛḥja:ri:
(bālāha:), vārṭṭama:ṅṅa ṅṅva:śā- rā:tjī:, dṛā:rākḥāṅḍa.
dṛā:rākḥāḍḍa śārāka:rā māhila: e:vā ba:lā vika:śā
śa:ma:dṛāikā śurākṣa: vibḥa:gāme: ba:lā vika:śā
pārjō:dṛāṅṅa: pādā:dḥika:ri: pādāśā śe:va:ṅṅurittu
upāra:ṅṅa śpātṭṭrā le:kḥāṅḍa.

aṅṅi jikḥa: (bḥa:gā- 25)

*(mu:b hṛṅḍi:- śvārgi:jā dṛāṅḍrā kuma:rā kārṇa,
māṅḍrāli: aṅṅva:dā- ṅṅmāla: kārṇa)*

kātḥa: akḥāṅḍa dḥārī:

urvaḥjī: vva:hi śā pāhine: du: ta: jāṅṅā ra:dṛā: puru:rāva:
ke: śp:dṛā: rākḥāṅḍa tḥāṅḍi,dṛākāra: o: ra:dṛā: kē:

a:d̄z̄i:vāṇṇa pa:lāṇṇa kārāba:kā prāṭṭibaddhāṭṭa: d̄ṛiṭṭa
 t̄ṭhāṭṭi,d̄z̄ā:hi d̄ṇṇa ra:d̄z̄ā: e:ko:ṭa: j̄aṭṭa kē: pu:ra:
 kārāba: me: aṣṣap̄hālā rāhāṭṭa:hi, urvāj̄i: o:hi: ṣṣamāj̄a me:
 va:pāṣṣa ṣṣvārgā t̄ṭhāṭṭi d̄z̄e:ṭi:hi,ra:d̄z̄ā: puru:rāva: ṣṣi:ka:ra
 kārāṭṭa t̄ṭhāṭṭi d̄ṇṇu: j̄aṭṭa !

a:bā a:gu:

a:i gāḍḍhārvā ri:ṭṭi ke: aṇṇuṣṣā:ra ra:d̄z̄ā: puru:rāva: a:
 urvāj̄i: ke: vīva:hi ṣṣāṣṣka:ra ṣṣampāṇṇa b̄hās ge:lā
 t̄ṭhālā,e:hi vīva:hi ke: aṣṣāṣṣā pāra e:kāṭṭa: vīfa:lā
 ṣṣama:ro:hi ke: a:jo:d̄z̄āṇṇa b̄hās rāhālā t̄ṭhālā.

b̄hū:māḍḍālā ke: ṣṣābā ra:d̄z̄ā: ke: a:māṭṭiṭṭa kējālā ge:lā
 t̄ṭhālā. e:hi mē: kulā guru vāj̄iṣṭhā ke: māhāṭṭvāpu:ṇṇa
 b̄hū:mīka: t̄ṭhālāṇṇu. kie:kā ṭṭas ra:d̄z̄ā: puru:rāva: a:
 urvāj̄i: ke: vīva:hi ṣṣāṣṣka:ra hiṇṇake: d̄vā:ra: ṣṣampāṇṇa
 kāra:o:lā ge:lā t̄ṭhālā,ṭa:hi kā:raṇṇa ṣṣābāṣṣā pāhiṇṇe: o:
 vāra-vāḍḍhū: kē: a:j̄i:rva:d̄ḍa d̄e:ṇṇe: t̄ṭhāla:hi. ṭṭākāra ba:d̄ḍa
 prāk̄h̄ja:ṭṭa riṣṭi lo:kāṇṇu d̄ḍap̄ṭṭi kē: a:j̄i:rva:d̄ḍa d̄e:māj̄a
 lāgāla:hi. e:kāra pāṣṭiṭṭa:ṭṭa a:māṭṭiṭṭa ra:d̄z̄ā: gāṇṇa e:vā
 gāṇṇama:ṇṇj̄a aṭṭiṭṭi gāṇṇa ra:d̄z̄ā: puru:rāva: a: urvāj̄i: ke:
 vīb̄hiṇṇa upāhi:ra d̄ḍiṭṭa aṣṣpāṇṇa j̄ub̄hāka:māṇṇa: vj̄akṭṭa
 ke:lāṇṇu .

prād̄z̄ā: d̄z̄āṇṇa mē: prāṣṣāṇṇaṭṭa:kā lāhāra vj̄a:ṭṭa b̄hē:lā
 t̄ṭhālā. b̄hāla: o: ṣṣāb̄hā prāṣṣāṇṇa kie:kā ṇṇāhi hi:ṭṭaṭṭi!
 ṣṣvārgā ke: j̄re:ṣṭhā aṣṣāra: urvāj̄i: ṣṣp̄e:ṭiṭṭa: ṣṣāṣṣ ra:d̄z̄ā:

ꣳꣳs uiva:fiæ ke: a:græfiæ kæræjæ le:læ prithvi: pæræ a:bi
ge:li:fiæ. bhæla: e:hi suævæꣳæ ke: ra:dʒa: kie:kæ næhi
ꣳvi:ka:ræ kærætæhi ! o: kie:kæ thõ:kæræbitæhi urvæsi: ke:
prænjæ nṁve:dæñæ!ra:dʒa: e:kæra: kie:kæ nækæ:ritæhi ?
o:næhiunæ: ꣳũdæjæmæji: æpsæra: ke: prænjæ nṁve:dæñæ
ke: thõ:kæra ma:ræla: ꣳꣳs ra:dʒa: pa:pæ ke: bhæ:gi:
bænütæhi! tæ:hi ka:ræñæ ra:dʒa: hiunækæ prænjæ nṁve:dæñæ
ꣳvi:ka:ræ ke:læthi.hiunækæra dʒo:ti: dṁnyja: me: ædṁiti:jæ
ætṁi.i: ꣳma:tʃa:ræ kæræ-sro:tæ ꣳꣳs bhū:mædælæ pæræ
tʃa:ru: dṁfa: me: pæꣳæri ge:læ. dʒe: ꣳbhæ sṁnætṁhi o:
pæhiṁe: a:stjæjætjækitæ bhæs dʒa:tṁhi pʰe:ræ præꣳænnæta:
vja:ptæ bhæs dʒa:nṁhi hiunækæ: ꣳæbhækæ mukhæmæñdælæ
pæræ.

ra:dʒa: puru:ræva: a: urvæsi: dṁny:kæ dʒo:ti: dṁnyja:
me: ædṁiti:jæ ætṁi. a:i dṁhæri kæhijo: e:fiæñæ næhi bhæ:læ
tʃhælæ,dʒe: æpsæra: ꣳvæjæ bhū:pætṁ dṁꣳæ a:kærꣳitæ bhæ:læ
fiæ:tṁi:fiæ. ꣳbhævætæhæ bhæviꣳjæ mē: kæhijo: pʰe:ræ e:fiæñæ
ꣳdʒo:gæ punæhæ næhi hi:jætæ - i: ꣳæbhækæ vitʃa:ræ
tʃhælæ!a:i prithvi:kæ ꣳo:dʒhæ: dʒhuki ꣳværgæ præna:mæ
kærætæ ætṁi - i: præjæꣳætæhæ ꣳværgæ pæræ prithvi:kæ
vidʒæjækæ præma:ñæ tʃhælæ.

dʒæte:kæ lo:kæ tæte:kæ tæreñækæ ba:tæ sṁnæba: mē: æbæitæ
tʃhælæ . ꣳæbhækæ æpæñæ-æpæñæ buddṁhi ænyꣳa:ræ æpæñæ-
æpæñæ vitʃa:ræ tʃhælæ. mudā: e:hi uiva:fiæ ꣳꣳs præꣳænnæ
ꣳbhæ ke:o: tʃhæ:la:fiæ. ki: ra:dʒæ kærætʃa:ri:,ki: prædʒa:

džāṇṇa, riṣi munṇu, vidvātā džāṇṇa aṭṭhava: aṇṇa ra:džā: gaṇṇa
ṣābā kjo: aṭṭāṭā prāṣaṇṇa bhājā puru:rāva: a: urvāji:
dunṇu:kā džo:ṭi: ke: dunṇa: me: aḍvṛi:ṭi: jā kāhi rāhālā
tṛāḷāṭṭi .

puru:rāva: kē: gḥāmāḍā ṭās kāṇṇko: tṛu:biṇo: ṇāhi ge:lā
tṛāḷāṇṇu.pāhiṇṇe: džākā: tṛo:tā-pāigḥā ṣābāhākā prāṭi
ṣa:ma:ṇṇa vjāvāha:rā tṛāḷāṇṇu,ṣvājā utṛi kās abhājāṭṭāṇṇa:
kās ṣābāhākā ṣva:gāṭā ke:lāṭṭi .e:hi avāṣāṣā pāṣā ṇāvā
vāṣṭrā, ṣo:ṇā:, tṛa:ṇi:,rāṭṭā a: hi:ra: a: aṇṇe:ko:
bhāhumu:lṇā rāṭṭā abhā:gāṭā ṣāgā prādžā:džāṇṇa ke:
māḍṇā upāha:rā ṣvāru:pā vṛāṣṭā kā:lā ge:lā tṛāḷā. i:
ṣābhā ṣa:māgri: bhāhumu:lṇā rāṭṭā, vāṣṭrā, aṇṇā upāha:rā
me: bā:ṭālā džā:ṭā tṛāḷā,kā:rāṇṇa hiṇṇāka: lo:kāṇṇko
ra:džā me: ke:o: ṇṛdḥāṇṇa vārgā ke: ṇāhi tṛāḷā džākāra:
ḍā:ṇṇa ḍe:lā džā:ṭā. džē: ṣābā e:kāra: prā:ṭā kārāṭā
tṛāḷā,o: e:hi ṣābhā vāṣṭu ke: ra:džā:kā prāṭi pre:mākā
kā:rāṇṇē: upāha:rā mā:ṇāṭā,mā:ṭrā frāddḥā: ṣāṣ ṣpi:ka:rā
kārāṭā tṛāḷā. ra:džā: ke: ḍvā:ra: riṣi lo:kāṇṇu kē: ḍā:ṇṇa
ḍe:lā ge:lā,hiṇṇāka aḍvāṇṇa gurukulā a: a:frāmākā
ṣāṭṭā:lāṇṇa hi:ṭu .

ṣāḍṇālā vṛā:hi māṇḍāpā e:kḥāṇṇāhiṇṇi ra:džā:kā vṛā:hi
ṣāma:ro:hiākā bhāvāṭā: a: ra:džākā ṣāmriddḥi ga:ṭḥā:kā
bhākā:ṇṇa kās rāhālā tṛāḷā. aṣvāṣā a: vābhāvākā jāṣā
pāṭā:ka: e:kḥāṇṇāhiṇṇi bhāhumu:lṇā rāṭṭā hi:ra: a: ṣo:ṇā:kā
bhāḷā aḍvḥuṭā vṛā:hi māṇḍāpā ke: ru:pā me:

p^həɾəp^həɾa:ɪtə tʃ^hələ. vəɪb^həvəfə:li: rɑ:dʒjə ke: rɑ:dʒjə
 ko:ʃə vɪfɑ:lə ʃɑ:gərə ʃəma:nə tʃ^hələ,dʒɑ:fi s̄s e:kə lo:tɑ:
 dʒələ n̄ka:lələ dʒɑ:e lək^hənə b^həla: o:fi ʃɑ:gərə ke:
 dʒələ mē: ko:nə kəmi: fi:jətə? jəfiə kɑ:rənə tʃ^hələ dʒe:
 rɑ:dʒjəkə ko:ʃə s̄ kətē:kə d^hənə-rət̄nə dɑ:nə kəjələ ge:lə
 tʃ^hələ,tə_ɪjo: ʃəmudrəs̄ n̄ka:lələ ge:lə pa:n̄kə e:kə
 lo:tɑ: ʃənə b^hərələ rəfiələ - o: ko:ʃə .rɑ:dʒjə ut̄səvəkə
 b^həvjə a:jo:dʒənəme: a:mə lo:kəkə prəve:ʃə ʃe:fi:
 n̄tʃitə tʃ^hələ . ʃəbə prədʒɑ:dʒənə ʃəmmilitə b^he:lə
 tʃ^hələt̄^hɪ e:fi ʃəma:ro:fiə mē: .

dē:ʃə dē:ʃɑ:tərə ke: rɑ:dʒɑ:-rɑ:dʒəkuma:rə a: ʃɑ:mət̄kə
 ət̄riktə rɑ:dʒjə ke: ʃɑ:ma:njə dʒənətɑ: lo:kən̄ əpənə
 rɑ:dʒɑ: ke: vɪvɑ:fiə s̄s̄kɑ:rə ke: əvəʃərə pərə b^hərəpu:rə
 mən̄o:r̄ədʒənə pra:ptə kəjələn̄fi . i: vɪvɑ:fi:ts̄əvə
 p̄ədr̄fiə d̄nə t̄kə tʃələitə rəfiələ. e:kərə pəʃtʃɑ:tə
 a:m̄t̄ritə lo:kə ʃəbə e:kə-e:kə kəs vɪdɑ: fi:məjə
 ləgəla:fiə.p̄ədr̄fiə d̄nə ke: bɑ:də ʃəbə pa:fiunə tʃəlɪ
 ge:lɑ:fiə. vɪdɑ: kɑ:lə mē: ʃəbə pa:fiunə ke: d^hən̄jəvɑ:də
 d̄əitə rɑ:dʒɑ: puru:rəvɑ: ke: t̄rəp^hə s̄s vɪdɑ:i: dē:lə
 ge:lə. ʃəbə kijə: prəʃən̄nə tʃ^hələ,ʃəmrɑ:tə puru:rəvɑ: ke:
 prət̄ kəkəro: ko:n̄o: d̄urb^hɑ:vən̄ɑ: n̄əfi tʃ^hələ, ʃəbə kijə:
 ʃəmrɑ:tə puru:rəvɑ: a: urvəʃi: ke: firid̄əjə s̄s a:ʃi:rɑ:də
 d̄əs kəs vɪdɑ: b^həs ge:lə tʃ^hələ:fiə. a:mə dʒənətɑ: ʃəs ləs
 kəs rɑ:dʒjə ət̄t̄^hɪ t̄kə ʃəbə rɑ:dʒɑ: ke: dē:lə ge:lə
 ʃəmma:nə ʃə gədgədgə b^həs ge:lə tʃ^hələ:fiə .

=====*****=====

s̄aub^ha: ḡjə- f̄ajja: !a: s̄e: h̄o: s̄amra: t̄ə pu ru: r̄əva: ke: !
 e: k̄ərə s̄ad̄z̄a: v̄ə t̄ə ke: v̄ə r̄ə n̄ə k̄ə r̄ə b̄ə k̄ə t̄^h i n̄ə k̄a: d̄z̄ə ə t̄^h i !
 v̄i va: h̄ə b^h ə v̄ə n̄ə ke: n̄i r̄ma: n̄ə ke: s̄ā ḡə- s̄ā ḡə s̄aub^ha: ḡjə
 k̄ək̄s̄ə ke: n̄i r̄ma: n̄ə a: s̄ad̄z̄a: b̄ə j̄ə ke: k̄ə r̄ t̄ ə v̄ j̄ ə- b^h a: r̄ə
 s̄p̄ə j̄ ə v̄ i v̄ ə k̄ ə r̄ m̄a: ke: d̄p̄a: r̄a: l̄e: l̄ə ḡe: l̄ə. k̄ək̄s̄ə ke:
 n̄i r̄ma: n̄ə ke: k̄a: d̄z̄ə o: s̄p̄ə j̄ ə ə p̄ə n̄ ə h̄ i s̄ ə m̄ ə k̄ s̄ ə pu: r̄a:
 k̄ə r̄ ə ul̄ ə n̄ i . ə t̄ ə h̄ ə e: h̄ i me: k̄o: n̄o: t̄ ə r̄ ə h̄ ə k̄ ə t̄ r̄ u t̄ i
 r̄ ə h̄ ə b̄ a: k̄ ə k̄ o: n̄ o: s̄ā b^h a: v̄ ə n̄ a: n̄ ə h̄ i t̄^h ə l̄ ə. k̄ək̄s̄ə ke: p^h ə r̄ f̄ ə
 p̄ ə r̄ ə r̄ ĩ ḡ ə- b̄ i r̄ ĩ ḡ ə k̄ ə p^h u: l̄ ə e: h̄ ə n̄ ə s̄ ad̄ z̄ a: o: l̄ ə ḡ e: l̄ ə t̄^h ə l̄ ə
 d̄ z̄ e: k̄ ə r̄ ə t̄ u l̄ ə n̄ a: ə s̄ ā b^h ə v̄ ə ə t̄^h i. o: h̄ i me: r̄ ə t̄ i a: m̄ ə d̄ ə n̄ ə
 ke: r̄ ə v̄ i b^h i n̄ n̄ ə m̄ u d̄ r̄ a: m̄ ē: t̄ i t̄ i r̄ i t̄ ə k̄ ə e: l̄ ə ḡ e: l̄ ə
 t̄^h ə l̄ ə. v̄ i f̄ a: l̄ ə v̄ i s̄ t̄ i r̄ i t̄ ə p̄ ə r̄ j̄ ə k̄ ə ke: ə p̄ ə n̄ a: m̄ ē: e: k̄ ə a: o: r̄ ə
 b̄ e: s̄ i: ə d̄ p̄ i t̄ i: j̄ ə v̄ i f̄ i s̄ t̄ ə t̄^h ə l̄ ə s̄ ə u n̄ d̄ ə r̄ j̄ ə. e: k̄ ə r̄ ə a: d̄^h a: r̄ ə a:
 s̄ ə t̄ ə h̄ ə p̄ ə r̄ ə ə l̄ ə ḡ ə- ə l̄ ə ḡ ə m̄ u d̄ r̄ a: me: k̄ a: m̄ ə d̄ e: v̄ ə a: r̄ ə t̄ i
 ke: s̄ ad̄ z̄ i: v̄ ə t̄ i t̄ i r̄ ə n̄ ə k̄ ə e: l̄ ə ḡ e: l̄ ə t̄^h ə l̄ ə. l̄ a: ḡ ə i t̄ ə t̄^h ə l̄ ə
 d̄ z̄ e: n̄ a: o: v̄ i f̄ e: s̄ ə s̄ ə u b^h a: ḡ j̄ ə- k̄ ə k̄ s̄ ə r̄ ə t̄ i- p̄ ə t̄ i k̄ a: m̄ ə d̄ e: v̄ ə
 ke: t̄^h ə l̄ ə. r̄ ə t̄ i- k̄ a: m̄ ə d̄ e: v̄ ə ke: t̄ i t̄ i r̄ ə o: h̄ i s̄ ā pu: r̄ n̄ ə k̄ ə k̄ s̄ ə
 m̄ ē: v̄ i b^h i n̄ n̄ ə m̄ u d̄ r̄ a: m̄ ē: t̄ i t̄ i r̄ i t̄ ə k̄ ə e: l̄ ə ḡ e: l̄ ə t̄^h ə l̄ ə.
 k̄ək̄s̄ə ke: d̄e: b̄a: l̄ə p̄ərə p̄ərj̄ə t̄ə v̄i b^h i n̄ n̄ ə m̄ u d̄ r̄ a: m̄ ē:
 r̄ ə t̄ i- k̄ a: m̄ ə d̄ e: v̄ ə t̄ i t̄ i r̄ i t̄ ə t̄^h ə l̄ a: h̄ ə. k̄ək̄s̄ə ke: p^h ə r̄ f̄ ə p̄ ə r̄ ə
 t̄^h ə l̄ ə ə d̄ p̄ i t̄ i: j̄ ə pu s̄ p̄ ə, b̄ ə h̄ u mu: l̄ j̄ ə r̄ ĩ ḡ ə- b̄ i r̄ ĩ ḡ ə k̄ ə
 m̄ o: t̄ i., m̄ a: n̄ i k̄ ə a: k̄ ə t̄ e: k̄ o: r̄ ĩ ḡ ə s̄ ə s̄ r̄ ĩ ḡ ə l̄ ə s̄ p̄ ə r̄ n̄ ə d̄ z̄ ə r̄ ə l̄ ə

ka:li:nə! o:hi kəkʃə me: puru:rəva: a: urvəʃi: ke:
ʃəubʰa:gjə-ʃəjja: e:te:kə nɪ:kə dʒəkā: ʃuʃəddʒiddʒiɽə a:
e:fi:e:nə bəhumu:ljə tʃʰələ dʒe:kərə ʃa:ma:njə dʒənə
kəlpəna: təkə nəhi kəs ʃəkəɽə tʃʰələ.e:fi:e:nə ʃəubʰa:gjə-
kəkʃə ʃəmbʰəvətə:ɪndʒə kē: ʃe:ɦio: nəhi bʰe:ɽi ʃəkələ
ɦio:jətənhɪ .

mudə: a:bə e:kʰənu o:hi kəkʃə me: kijo: nəhi
tʃʰələ.e:te:kə bəhumu:ljə ru:pə ʃəs ʃəddʒa:o:lə kəkʃə
e:kʰəno: e:kədəmə ɾiktə tʃʰələ.ra:dʒa: puru:rəva: ɦiriɽəjə
me: ənəgnətə əʃkʰjə ʃpəpnə ləs kəs o:hi kəkʃə me:
prəve:ʃə ke:lənu,mudə: ju:njə ʃəubʰa:gjə-ʃəjja: kē:
de:kʰi o: a:ʃtʃəɽətʃəkɪtə bʰəs ge:la:ɦə,tɪ:və gətɪ ʃəs o:
dɔ:ʃərə kəkʃə me: prəve:ʃə ke:lənu dʒe: o:hi kəkʃə ʃəs
ʃələgnə tʃʰələ . mudə: a:ʃtʃəɽə!o:təɦu urvəʃi: nəhi
tʃʰəli:ɦə ! ke:ɦəne ʃəubʰa:gjə-ra:ɽi ətʃi:dʒa:ɦi me:
vədʒu ənupeʃtʰɪtə tʃʰətʰi! ra:dʒa: puru:rəva:
ʃo:tʃələtʰi!kro:dʰə miʃritə a:ʃtʃəɽəkə re:kʰa: ɦunəkərə
mukʰəmāɽələ pərə ʃpəʃtə ru:pə ʃəs pəɾiləkʃɪtə bʰəs
rəɦələ tʃʰələnu .duhūkʰi: ɦiriɽəjə ʃəs ra:dʒa: ləgəɦi me:
ra:kʰələ ʃpəpnə a:ʃəne pərə bəɦi ge:la:ɦə.e:kəɦi kʃəne
me: ɦunəkə ʃəbʰətə: ʃukʰə-ʃpəpnə pərə vədʒərəpa:tə bʰəs
ge:lənu.pəɽjəkə pərə ʃəs e:kə-e:kətə: puʃpə utʰa: kəs o:
ɦəʃtə kəmələ ʃəs rəgəɽəjə ləgəla:ɦə. vəɦə puʃpə ʃəbʰə ke:
məʃəli məʃəli kəs nəʃtə kərəjə ləgəla:ɦə. o: ətjətə kʰinɽə
ɦiriɽəjə bʰəs ge:lə tʃʰələ:ɦə.

kijo: e:kə dʒəŋə tʃʰələ dʒe: ra:dʒa:kə e:fi əvəstʰa: s̃s̃
fiərsitə bʰəs rəfiələ tʃʰələ. o: tʃʰəli:fiə urvəʃi: mud̃a:
ra:dʒa: ke: e:kərə le:ʃə ma:tʃə dʒina:ŋə ŋəfi bʰe:lə
tʃʰələŋ. o: urvəʃi: ke: ŋəfi pa:i:bə e:kəḍəmə əs̃əfiədʒə
ət̃jət̃ə d̃u:kʰi: bʰe:lə tʃʰəla:fiə .

fiəʰa:t̃ məḍʰurə fiəʃi: va:t̃a:vəŋə me: gūḍʒa:jəma:ŋə
bʰəs ge:lə.əḍʰi:rə bʰəs kəs ra:dʒa:kə mūkʰə s̃s̃ a:va:dʒə
ŋkələlə,dʒe: va:st̃əvə me: fiŋəka fiŋidəjəkə a:fi:va:ŋə
tʃʰələŋfiə -

"fiə: urvəʃi: prijət̃əme: əfi: kət̃ə' tʃʰi: a:fi: fiəməra:
s̃məksə prəgət̃ə fiə:u!a:u:fi: gʰrət̃a: kəru: ! a:bə fiəməra
ḍʰəi:ʃəkə e:t̃e:kə pəri:kəŋə dʒu:ŋ kəru:."

kəŋə bʰəri me: dʒʰərəŋa: s̃s̃ bəfiət̃ə dʒələ ʃro:t̃ə dʒəkā:
idʒo:t̃əkə pʰəvva:ra: o:fi kəkə me: dʒʰəmaki ge:lə.o:fi
prəka:ʃə s̃s̃ pu:ra: kəkə prəka:ʃit̃ə bʰəs ge:lə.puŋəh̃
o: t̃i:və prəka:ʃə pʰəʃə pərə e:kət̃a: ŋʃt̃it̃ə gʰe:ra: me:
ʃi:mīt̃ə bʰəs ge:lə tʃʰələ .

kəŋə bʰərə mē: o: t̃i:və prəka:ʃə e:kə əḍʰbut̃ə s̃əḍḍəjə
məji: juvət̃i: ke: ru:pə mē: pərvət̃it̃ə bʰəs ge:lə!o:fiə
urvəʃi: urvəʃi: ke: ke:fiəŋə əḍʰbut̃ə ru:pə tʃʰələikə!
o:ŋa: t̃əs o: s̃vəj̃ə s̃a:k̃s̃a:t̃ əḍʰbut̃ə s̃əḍḍəjəkə ḍe:vi:
tʃʰəli:fiə.brəfiəma: s̃e:fiə fiŋəka: bəra:bərə s̃əḍḍəjəkə
s̃riḍʒəŋə kərəba: me: əs̃mərt̃ə tʃʰəla:fiə . mud̃a:
e:kʰəŋ vva:fiə pəriḍʰa:ŋə mē: s̃us̃əḍʒḍit̃ə ŋəvə kəŋja:
ke: ru:pə mē: urvəʃi: ke: s̃əḍḍəjə ke: vəŋəŋə ət̃jət̃ə

kəṭh̄n̄ə tʃʰələ ! rəktə vən̄ə ke: dʒəgəməgə kərəṭə
re:ʃəmi: kəntʃuki: d̄h̄a:rən̄ə kəe:lə,ən̄əmo:lə ʃəũd̄ərjə
prəʃa:d̄h̄ən̄ə ʃ̄s ʃuʃədʒdʒit̄ə a: əmu:l̄jə a:b̄h̄u:ʃən̄ə ʃ̄
əḷəkriṭə urvəʃi:kə ru:pə la:vən̄jə puru:rəva: ke: ro:mə-
ro:mə kē: h̄əʃə ʃ̄ b̄h̄əri d̄e:ləkə.

uv̄a:h̄ə pəri d̄h̄a:n̄ə mē: ʃuʃədʒdʒit̄ə urvəʃi: ke: d̄v̄jə
ʃəũd̄ərjə ʃ̄s prəb̄h̄a:viṭə vimugd̄h̄ə ra:dʒa: ke: h̄ri d̄əjə
ka:mə-ʃ̄t̄əpt̄ə b̄h̄əs ge:lə.h̄iun̄əkə ʃ̄pu:r̄n̄ə ʃəri:rə mē:
e:kəgo:t̄ə məd̄h̄urə ʃən̄ə məd̄ə b̄h̄əri ge:lənu. o: ka:mə
ʃ̄t̄əpt̄ə b̄h̄əs ge:lə:h̄ə,məd̄ə b̄h̄ərələ ʃ̄h̄iərən̄ə ʃ̄ h̄iun̄əkə
d̄e:h̄əʃ̄gə a:t̄ma: t̄əkə b̄h̄əri ge:lə tʃʰələnu .
ka:mō:t̄t̄e:dʒən̄a: ʃ̄s h̄iun̄əkə əd̄h̄ərə k̄a:pi
uṭʰələ,muk̄h̄əm̄əḍələ pərə pəʃi:n̄a:kə mo:t̄i: t̄əm̄əki
ge:lənu . ra:dʒa: məjəpa:n̄ə kəe:lə d̄h̄utt̄ə a:d̄əmi: dʒək̄a:
un̄mətt̄ə b̄h̄əs ge:ləṭ̄h̄i . ka:mə kri:t̄a: ke: le:lə o: vjəgrə
b̄h̄əs ge:lə tʃʰələ:h̄ə.

o: urvəʃi:kə ā:k̄h̄i me: d̄h̄ja:n̄ə ʃ̄ d̄e:k̄h̄ələṭ̄h̄i . h̄iərəni: ʃən̄ə
t̄jət̄jələ pəiḡh̄ə dʒ̄hi:lə ʃən̄ə ā:k̄h̄i ʃ̄s urvəʃi: əpələkə
h̄iun̄əke: d̄e:k̄h̄i rəh̄ələ tʃʰələṭ̄h̄i.bu:dʒ̄h̄i pəṭələn̄h̄i dʒe:n̄a:
pəiḡh̄ə dʒ̄hi:lə mē: puru:rəva:kə ʃ̄pu:r̄n̄ə ʃəri:rə a:t̄ma:
ʃ̄h̄iṭə du:bi ge:lə tʃʰələ.

kitʃ̄u kʃən̄əkə ba:d̄ə urvəʃi:kə məd̄h̄urə ʃpərə ləh̄əri:
kəkʃə mē: gū:dʒ̄i uṭʰələ -

"d̄h̄ərijə ra:k̄h̄u: prijə. e:t̄e:kə əd̄h̄i:rə dʒu:nu h̄o:u "

"kijəikə,əh̄ā: h̄əm̄ərə: kri:kə ja:t̄n̄a: d̄e:b̄əjə t̄j̄a:h̄iṭə

တၢ်ပိၤ ပၤပိၤ ?" ဂၢၢ်သိၣ်ကၤ ပၤပိၤမၤ-ပိၤပိၤလၢတၢ်: နှီၣ်နကၤ
ပိၤပိၤလၢတၢ်: ပၤပိၤနၤ နှီၣ်န ပၤပိၤနၤ နှီၣ်န နှီၣ်န နှီၣ်န နှီၣ်န .

"ပၤပိၤ နှီၣ်န အ: နှီၣ်န: သုၣ်န: ဂၢၢ်တၢ်: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န:
သုၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န:
နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န:
နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န:
နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န:" -

ပၤပိၤနၤ: ကၤလၢကၤလၢ: နှီၣ်န နှီၣ်န: နှီၣ်န .

ကၤကၤနၤနၤ

ပၤပိၤနၤ

မၤနၤနၤနၤ editorial.staff.videheã@gmail.com ပၤပိၤနၤ

ပၤပိၤနၤ: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န: နှီၣ်န:

2.6. नण्डो विलासो राज-मासको

नण्डो विलासो राज

मासको

pu:ra: vifvə ko:ro:ṇa: be:ma:ri:ṣṣ̃ əkra:ṇt̃ə t̃ʰələ. lo:kə
t̃ʰa:hi kriṣṇə, t̃ʰa:hi kriṣṇə kəʃ rəhələ t̃ʰələ:. kəṭa:kə go:t̃a:
əpəṇa: ge:təme: t̃a:la: ləga: kəʃ rəkʰəi t̃ʰələ:. kiʃo:
kṇəkə: o:it̃ʰa:mə ṇəhi d̃ʒa:e: t̃ʰa:hi t̃ʰələ:. d̃ʒ̃̃ kṇəkə:
o:it̃ʰa:mə kiʃo: pa:huṇə-pərəkə pəhiūt̃ʰi d̃ʒa:i
t̃ʰe:ləkʰṇə t̃ʰ̃̃ gʰərəbəija: o:i pa:huṇək̃ē: j̃əka:kə
ṇəḍʒ̃̃irəṣṣ̃̃ d̃e:kʰəi t̃ʰələ:. ke: kəhələkə i: pa:huṇə

ko:ro:ṇa: va:jəraṣṣaṣṣ̃ t̃e: ṇe: ṣṣ̃krām̃iṭṭ̃a ət̃ṇ̃i.

ḍu: gəd̃z̃a ka: ḍu:ri: a: ma:ṣk̃a h̃ai d̃z̃aru:ri:k̃a ṇa:ra:
ləg̃aṭṭ̃a t̃ṇ̃al̃a. ṣṣ̃ar̃aka:r̃ak̃a t̃ṇ̃ar̃ap̃h̃aṣṣ̃ m̃aṭ̃k̃ig̃a k̃ar̃aul̃a
d̃z̃a:ṭṭ̃a t̃ṇ̃al̃a d̃z̃e: b̃ṇ̃a: a:ṽəj̃j̃ək̃əṭṭ̃a: g̃h̃ar̃ə ṣṣ̃e: ba:h̃ar̃ə
m̃aṭṭ̃a ṇ̃ḍ̃k̃əl̃ije: . əg̃ar̃ə ṇ̃ḍ̃k̃əl̃əṇ̃a: d̃z̃aru:ri: h̃ai t̃ṭ̃o: ma:ṣk̃a
ləg̃a:k̃ar̃ə ṇ̃ḍ̃k̃əl̃ie: əur̃ə ḍu: gəd̃z̃a ka: ḍu:ri: b̃əṇ̃a:je:
r̃ək̃h̃ije: .

k̃ar̃o:ṇe: ka:l̃əme: h̃əm̃ə e:k̃a ḍ̃ṇ̃ṇ̃a ṇ̃ḍ̃m̃əl̃i: d̃z̃a:ṭṭ̃a r̃əh̃i: .
ṇ̃ḍ̃m̃əl̃i: ba:d̃z̃a:r̃əṣṣ̃ ut̃ṭ̃ar̃ə-p̃əṣṭ̃ṭ̃im̃ə e:k̃əṭṭ̃a: t̃ṭ̃i:ṇ̃ə
m̃uḥ̃ā:ṇ̃i: ət̃ṇ̃i d̃z̃e:k̃ar̃a: be:ri:j̃ar̃ə t̃ṭ̃əuk̃ə k̃əh̃əl̃ə d̃z̃a:ṭṭ̃a
ət̃ṇ̃i. a:ṣṣ̃̃ l̃əg̃əg̃h̃ək̃ə t̃ṭ̃a:li:ṣṣ̃ b̃ər̃ək̃h̃ə p̃əh̃iṇ̃e: o:ṭ̃ṭ̃a:m̃ə
be:ri:j̃ar̃ə t̃ṇ̃al̃ə, ko:ṇ̃o: b̃h̃i: ga:ṭ̃i:k̃ē: o:t̃ṭ̃e: ru:k̃əṣ̃ p̃ər̃ṭ̃i
t̃ṇ̃e:l̃ə_1, t̃ṭ̃e: be:ri:j̃ar̃ə t̃ṭ̃əuk̃ə ṇ̃a:ō: p̃ər̃ṭ̃i ge:l̃ə.

h̃əm̃ə d̃z̃ək̃h̃əṇ̃ə be:ri:j̃ar̃ə t̃ṭ̃əuk̃əp̃ər̃ə p̃əh̃iṭ̃ṭ̃əl̃əṭ̃i t̃ṭ̃
e:k̃əṭṭ̃a: uñṇ̃i:ṣṣ̃-bi:ṣṣ̃ b̃ər̃k̃h̃ək̃ə l̃ər̃ək̃a:k̃ē: ṣ̃ṭ̃pa:hi: ḍ̃əṭṭ̃a:ṣṣ̃
ma:r̃əṭṭ̃a r̃əh̃əe: . b̃əg̃əl̃əme: e:k̃əṭṭ̃a: ku:r̃ṣ̃i:p̃ər̃ə ḍ̃ər̃o:ga:
ṣṣ̃a:h̃əib̃ə b̃əiṣṣ̃əl̃ə t̃ṇ̃al̃a: a: h̃uṇ̃əka: b̃əg̃əl̃əme: ma:ṇ̃e:
ḍ̃ər̃o:ga: ṣṣ̃a:h̃əib̃ək̃ə b̃əg̃əl̃əme: ḍu:ṭ̃a: ṣ̃ṭ̃pa:hi: ṣṣ̃e:h̃o:
b̃əiṣṣ̃əl̃ə t̃ṇ̃al̃a: .

ḍ̃ər̃o:ga: ṣṣ̃a:h̃əib̃ə b̃əd̃z̃əla:- "ma:ri:je: ṣṣ̃a:le: ko: əur̃ə
ma:ri:je: . əp̃əṇ̃a: b̃h̃i: m̃ər̃e:ga: əur̃ə ḍu:ṣṣ̃ar̃e: ko: b̃h̃i:
ma:re:ga: ."

h̃əm̃ə h̃im̃m̃əṭṭ̃a k̃ar̃i k̃əṣ̃ ḍ̃ər̃o:ga: ṣṣ̃a:h̃əib̃ə l̃əg̃ə ge:l̃əṭ̃i a:
h̃uṇ̃əka:ṣṣ̃̃ puṭ̃ṭ̃əl̃iṇ̃ə-

"ṣṣ̃ar̃ə, əi l̃ər̃ək̃a:k̃ē: ṣ̃ṭ̃pa:hi: k̃i:e:k̃ə ma:r̃əi t̃ṇ̃al̃a: ."

तृपेरं दूरोगाः साःहोबं बंदुलाः-

"देःकःताः नःहिः हो साःलाः बिनाः माःशुकेः काः गःहःमःताः हो. एपःनाः बःहिः मःरेःगाः अुरं दुःशःरेः कोः बःहिः माःरेःगाः. इतःनाः मःईकिंगं कःरःबाःतेः हीं किं बिनाः माःशुकेः पःहोनेः गःहःरेः सेः मःतः नुःकःलिजेः, दुः गःदःतः काः दुःरिः बःनाःजेः रःकःहिजेः, मःगःरेः नुः गःदःहिः कोः अःकेः नःहिः अःताः हो."

दुःरेः दूरोगाः साःहोबं कःहोतः रःहोतः माःरिजेः, साःलेः कोः अुरं माःरिजेः, ०ः कःहुदः माःशुकेः नःहिः पःहोनेः रःहोतः. अः बःगःलेः बःसःलेः दुःनुः सःपाःहिःकः माःशुकेः मःहोमेः नःहिः लःगःलेः तःहोलेः. दुःनुः सःपाःहिःकः माःशुकेः हुःनाःकाः सःबःकः दुःरिःमेः लःगःलेः तःहोलेः. होमं दूरोगाः साःहोबं कःहोलेः-

"सुरं, एपःनेः तः दःबःलेः लेःजःरःबःलाः माःशुकेः पःहोनेः तःहो, किःनेः."

तृपेरं दूरोगाः साःहोबं होमःराः नुःतःतःसाः उःपःरेः दुःरिः देःकःलाः अः दुःरेःबिःसाः माःशुकेः नुःकाःलिः पःहोरेः लेःलाः.

एपःने

मःतःवःजे editorial.staff.videhe@gmail.com **पःरे**

पःताः.

ga:mə uttımələ:lə b^ha:ɪkə tʃ^həɪnə a: tʃ^hɦɪnɪ: ɦuɪnəkə:s̃
 ɦətələ əpənɔ: ɡ^hərə t̃ ətʃ^hɪe:, t̃əɪ^ha:mə b^həɪja:ɪ:kə
 s̃əmbənd^hə ke:nɪ: b^he:lə? ..o:nɪ:, ma:t̃ɪkə va: ko:nɔ:
 a:nə s̃əmbənd^həme: s̃e:ɦo: b^həɪja:ɪ: ɦo:ɪt̃e: ətʃ^hɪ, t̃ə_ɪs̃
 b^hɪn^hə uttımələ:lə b^ha:ɪkə s̃əgə əppənə b^həɪja:ɪ: ətʃ^hɪ.
 nɔ:kəɪ:kə d̃z̃i:vənə rəɦəne: bəɦutə d̃nə d^həɪ d̃nɪ:
 go:re: e:kət̃^ha:mə rəɦəbo: kəe:lə tʃ^hɪ: a: be:vəɦa:ɪkə
 d̃z̃i:vənəme: e:kəru:pət̃a: s̃e:ɦo: ətʃ^hɪe: d̃z̃ə_ɪs̃
 d̃z̃i:vənəkə əne:ko: mərməs̃t̃^hələ d̃nɪ:kə go:re:kə
 e:kəɪgə:ɦe: ətʃ^hɪ. ɦ̃, əɪ^ha:mə s̃əma:d̃z̃ə va: pəɦva:rəkə
 bi:t̃ə d̃z̃e: b^həɪja:ɪ:kə s̃əmbənd^hə ətʃ^hɪ o: e:kət̃a:
 ṽəɦəgət̃ə ətʃ^hɪ a: d̃o:s̃ərə s̃əmbənd^həgət̃ə ətʃ^hɪ.

o:ɦuɪnɪ: d̃e:k^hɪt̃e: tʃ^hɪ: d̃z̃e: əpənɪ: s̃əbəɦəkə bi:t̃ə
 d̃z̃e:t̃e:kə s̃əmbənd^hə ətʃ^hɪ o: s̃i:t̃^hɪ:nɪma: ətʃ^hɪ, ṽəɦəgət̃ə
 b^həɪja:ɪ:kə s̃əmbənd^həme: s̃e:ɦo: t̃^ho:t̃ə-bəɦutə ma:ñe:
 umrəkə t̃ələɪt̃ə s̃i:t̃^hɪ:nɪma: ətʃ^hɪe:, mud̃a: s̃e:
 s̃əma:d̃z̃əgət̃ə b^həɪja:ɪ:me: ñəɦɪ ətʃ^hɪ. pəɦva:rəme:
 b^həɪja:-bəua:kə t̃ələɪnə ətʃ^hɪ, mud̃a: s̃əma:d̃z̃əme: o:
 b^ha:e:-b^həɪja:ɪ:kə ru:pəme: bəd̃əɪlə d̃z̃a:re:, d̃z̃e:
 e:kəru:pət̃a:kə ra:s̃t̃a: s̃e:ɦo: pəkət̃əɪbɪt̃e: ətʃ^hɪ. k^ha:e:rə
 d̃z̃e: ətʃ^hɪ o: d̃z̃a:ñəɪt̃^hə pəɦva:rə-s̃əma:d̃z̃əkə lo:kə.
 əpənɪ: t̃ə əppənə d̃z̃ɪñəgi: ətʃ^hɪ. əpənɪ: d̃e:ɦəme: o:ɦənə
 bɪma:ɪ:re: ñe: b^həɪ/d̃z̃a:e: d̃z̃e: s̃əd̃ɪka:lə mənə ṽja:kule:
 bəñələ rəɦəe:. t̃ə_ɪle: əpəñe: ñe: vɪt̃j̃a:rəbo: kəɪbə a:
 t̃e:kəɪ ñɪməɪd̃z̃əno: kəɪbə.

o:ʈʰa:ɳə bi:ʈʰa: ʂɪrəma:pərə dʒəhā:ɳə: muɽi: dɛ:ləũ kɪ
 uttɪmələ:lə bʰa:ɪkə be:ʈi:-bɪa:ɦəkə pərə:ʃa:ɳi: dʰəkə-dɛ:
 mənəme: kʰəʂlə. o:ɳa:, bɪa:ɦəkə ʂəbʰə be:vəʂtʰa:
 dɛ:kʰɪ mənə ma:ɳu ge:lə əʈʰɪ dʒe: uttɪmələ:lə bʰa:jə
 dʒi:vəɳəkə əɳtɪmə be:ɽa: ɳi:kə dʒəkā: pa:rə kəʂ rəɦəla:
 əʈʰɪ. a:dʒukə dʒe: pəɳve:ʃə bəɳu ge:lə əʈʰɪ a: bəɳjō:
 rəɦələ əʈʰɪ tɔ_ɪme: ɳəɦijē: dʒa:e:bə ɳi:kə, mudɔ:
 ba:gʰa: tɔ i:ɦo: əʈʰie: dʒe: dʒə bɪa:ɦəkə ka:dʒəkē:
 vəɦiʂka:rə kərəbə tɔkʰəɳə be:ɽa:-be:ʈi:kə bɪa:ɦə ke:ɳa:
 ɦəe:tɔ. a: dʒə bɪa:ɦə ɳə_ɪ ɦəe:tɔ tɔ pəɳva:rə bəɳu
 ʂəma:dʒə ʈʰa:ɽʰə ke:ɳa: ɦəe:tɔ?

be:ʈi: bɪa:ɦəkə ʂəbʰə prəkɪja: uttɪmələ:lə bʰa:jə dʒi:ɦə
 kʰo:lɪ kəʂ ke:ɳə: ʈʰəɽʰə. a:ɳə ga:məkə a:ɳə dʒa:tɪkə
 ba:tɔ ɳə_ɪ kəɦəi ʈʰi: dʒe: dʒa:be: bərə dɪa:ɳɪ ɳə_ɪ
 ləgəɽa: ɽa:be: dʒə kɪjo: bərə:tɔ dɔrəbədʒdʒa:pərə e:bo:
 kərəɽa: tɔ ɦuɳəka: bəɳja:tɪ:kə mo:dʒərə ɳə_ɪ ɦe:təɳə,
 tɔe: ʈʰa:ɦə-pa:ɳəkə ko:ɳə gəpə dʒe: kɪjo: kuʂəlo:-
 kʂe:mə putʰəɳɦa:rə ɳə_ɪ ɦo:ɪ ʈʰəɳə. tɔ_ɪʂə vɪpəri:tɔ
 uttɪmələ:lə bʰa:jə əɽʰa:mə dɛ:kʰələjəɳə. bərə-bəɳja:tɪ:
 ra:tɪkə dɔʂə bədʒe:kə ba:dɔ pəɦūtʃəɽa:, mudɔ: kʰe:ɳa:ɪ-
 pi:ɳa:ɪ dɔʂə bədʒe: dɪɳə:ʂə ʃuɳu: bʰəʂ/ge:lə ʈʰələ.

əppəɳə ʂəməjəkə əɽa:ve:ʃə kərəɽə ʂa:tɔ bədʒe:
 ʂā:dʒəme: uttɪmələ:lə bʰa:jə əɽʰa:mə pəɦūtʃə ā:gəɳə-
 ʂə-dɔrəbədʒdʒa: dʰəɳɪ gʰuɳɪ-pʰɪrə kəʂ ʂəbʰə kɪʈʰu
 dɛ:kʰɪ mənə a:ʃvəʂtə bʰə_ɪje: ge:lə dʒe: uttɪmələ:lə

b^ha:jə s̥p^hələ be:vəst̪^ha: ke:n̪e: t̪^həit̪^hə. s̥b^hə kit̪^hu
d̪e:k^hi-s̪un̪ ut̪m̪əla:lə b^ha:jək̪ē: kəhələjəiŋə- "b^ha:jə,
fiəmə n̪ə_1 ru:kəbə. s̥b^hə kit̪^hu d̪e:k^hi-s̪un̪ le:ləũ, a:bə
d̪ze:ba:kə a:d̪e:jə d̪̪ə."

əpən̪e: i: s̪o:t̪i ba:d̪zələ rəhi: d̪ze: ut̪m̪əla:lə b^ha:jə
əppən̪ə ka:d̪zəme: t̪e:d̪zi: ən̪ət̪a:, d̪zə_1s̪̃ ka:d̪zə a:gu:
muhiē: s̪əs̪ərit̪ə b̪ə^hət̪əiŋə. d̪zəhiŋa: əpən̪e: b̪əd̪zələũ
t̪əhiŋa: ut̪m̪əla:lə b^ha:jə k^ha:i-pi:b̪əikə d̪zəgəh̪əpərə
fiəmərə: pəhiūt̪ja: kəə/kəhi d̪e:ləiŋə-

"b^ho:d̪zən̪ə ke:la:ba:d̪ə əhiā: t̪əli d̪zə:e:bə."

ga:ti:-s̪əva:ri: b̪ə^hən̪e:, e:t̪e: t̪̃ b^hə_1je: ge:lə ət̪^hi d̪ze:
n̪əm̪əh̪əro: ra:t̪ t̪^ho:t̪ə b^həə/ ge:lə ət̪^hi a: t̪^ho:t̪o: d̪n̪ə
n̪əm̪əh̪əro b^həə/ge:lə ət̪^hi, ma:n̪e: ka:d̪zə k̪əṛəikə s̪əm̪əjə
be:s̪i: b^he:n̪e: b̪ə^hi ge:lə ət̪^hi. b̪əd̪zələũ-

"ut̪m̪ə b^ha:jə, g^həṛəd̪e:k^hi: b̪ā:ki: rəhələ."

ut̪m̪əla:lə b^ha:jə b̪əd̪zələ:-

"b̪ə^həb̪ə^hiŋā:."

s̪n̪e:ma:kə ri:lə d̪zək̪ā: əppən̪ə vit̪ja:rəkə ri:lə s̪e:hio:
a:gu: muhiē: b̪ə^hələ. a:gu: b̪ə^hit̪e: ut̪m̪əla:lə b^ha:ikə
pā:t̪̃ b̪ə^hək̪ə p̪əre:ja:n̪i: mo:n̪ə p̪ə^hi ge:lə.

kəh̪ən̪fiar̪o: a: b̪əd̪zən̪fiar̪o: kəhiṭe: t̪^həit̪^hə a: b̪əd̪z̪iṭe:
t̪^həit̪^hə d̪ze: be:t̪a:-be:t̪i:kə biā:fiə e:kə n̪iṭ̪iṭ̪e
s̪i:ma:p̪ərə hi:li. mud̪a: t̪ja:hiələ:kə pət̪^ha:t̪jo: ka:n̪hi:
miləb̪əime:, ma:n̪e: b̪əṛə-kəŋja:kə d̪z̪o:t̪ə miləb̪əime:
b̪ə^hək̪ə-b̪əṛək̪ə gud̪z̪əirə d̪z̪a:ie:, t̪ək̪ən̪ə n̪iṭ̪iṭ̪e

ṣi:ma:kə n̄j̄t̄j̄t̄ə ṣi:ma:n̄ə ke:n̄a: rəh̄ət̄ə. kʰa:e:rə d̄ʒe:
rəh̄əe:, əiʰa:mə ut̄t̄m̄əla:lə bʰa:ɪkə t̄ʃət̄ʃə kərəi t̄ʃi:.

a:n̄ə guṇə ut̄t̄m̄əla:lə bʰa:jəme: d̄ʒe: h̄o:n̄u mud̄a:
be:t̄a:-be:t̄i:kē: pət̄ʰəb̄əikə guṇə h̄uṇ̄əka:me: ṣəbʰə
d̄ṇe:ṣ̄ə əṇ̄əka: əpe:k̄ṣa: be:ṣi: t̄ʃ̄əṇ̄h̄e:. d̄ʒə_1ṣ̄ə t̄i:n̄u:
be:t̄ijo: a: d̄ṇu: be:t̄o:kē: e:kə ṣi:ma: d̄h̄əi pəh̄ūt̄ʃa:je:
t̄ʃukələ t̄ʃ̄əiʰə. əiʰa:mə ṣi:ma:kə ma:n̄e: e:kə kʰəṇ̄d̄əkə
ṣi:ma:, o:n̄a: d̄ʒəiʰa:mə ma:n̄e: d̄ʒə_1 d̄e:f̄əme:
be:ro:d̄ʒəga:ri:kə bo:d̄ʒə rəh̄ət̄ə t̄əiʰa:mə pət̄ʰa:ɪkə
d̄iɡri:kə ko:n̄o: mo:lə ṇ̄əh̄ijē: rəh̄əe:, ṣe: əpəṇ̄o: əiʰa:mə
ət̄ʃ̄ie:. d̄e:kʰəbe: kərəi t̄ʃi: v̄əid̄ʒ̄na:n̄ukə b̄əṇ̄əib̄əla:
re:ləbe: ṣ̄e:f̄əṇ̄əme: t̄ikət̄ə ka:t̄əi t̄ʃ̄əiʰə. d̄ʒə_1ṣ̄ə
ut̄t̄m̄əla:lə bʰa:jə p̄ā:t̄ʃo: ṣ̄əṇ̄t̄a:n̄əkē: e:kə ṣi:ma:n̄əpərə
pəh̄ūt̄ʃe:la: pət̄ʃ̄a:t̄ijo:, ka:d̄ʒəkə əbʰa:v̄əme: ṇ̄o:kəri:
ṇ̄ə_1 bʰe:n̄e:, p̄əre:f̄a:n̄ə t̄ʃ̄əiʰe:. o:n̄a:, əpəṇ̄a: ṇ̄i:kə
ṇ̄o:kəri: rəh̄əṇ̄e: ut̄t̄m̄əla:lə bʰa:jəkē: ṇ̄i:kə p̄e:f̄əṇ̄əkə
a:f̄a: t̄ʃ̄əṇ̄h̄e:, mud̄a: upəbʰo:kt̄a: ṣ̄əməjə bʰe:n̄e: ṣəbʰə
v̄əṣ̄t̄ukə pu:r̄t̄i ṇ̄əh̄ijē: kə/pa:bi rəh̄əla: ət̄ʃ̄i.

əppəṇ̄ə pəh̄ilə a: d̄o:ṣ̄ərə be:t̄i:kə b̄i:a:h̄əme: t̄e:n̄a: bʰə/ə/
kə/ ut̄t̄m̄əla:lə bʰa:jə p̄əre:f̄a:n̄ə ṇ̄ə_1 bʰe:la:, t̄e:
p̄əre:f̄a:ṇ̄i:kə o: guṇə ṇ̄əh̄i bʰe:t̄ələṇ̄ə d̄ʒe: t̄e:ṣ̄ərə
be:t̄i:kə b̄i:a:h̄əme: bʰe:t̄ələṇ̄ə ət̄ʃ̄i. ut̄t̄m̄əla:lə bʰa:ɪkə
əppəṇ̄ə d̄ʒe:t̄e:kə ṣu:t̄rə t̄ʃ̄e:ləṇ̄ə, t̄ə_1 ṣəbʰə ṣu:t̄rəkə
upəjo:gə əppəṇ̄ə be:t̄i:kə b̄i:a:h̄əme: ke:la:h̄ə, mud̄a:
əṇ̄əṭ̄h̄ija: ṣ̄ā:pəkə ka:t̄ələ bi:kʰə d̄ʒəkā: d̄ʒe: d̄ʒəṇ̄əla:h̄a:

mãt̥rãš̥ñã n̥ã_1 ut̥rãrãie: t̥h̥h̥iŋã: b̥h̥ã_1je: ge:lã t̥h̥e:lãiŋã.
 kãh̥ãbã d̥z̥e: ẽnãt̥h̥iã: š̥ã:pã a: d̥z̥ãŋãlã:fiã: mãt̥rã ki:
 b̥h̥e:lã? ẽnãt̥h̥iã: š̥ã:pã b̥h̥e:lã, n̥ãvã-n̥ãvã le:nã-d̥e:nãkã
 t̥jãlãiŋã a: š̥ãb̥h̥ã š̥ã:pãkã mãt̥rã ẽlãgã-ẽlãgã ẽt̥h̥i, d̥z̥ã_1š̥ñã
 e:kã mãt̥rã d̥o:š̥ãrã š̥ã:pãkã bi:k̥h̥ãk̥ẽ: n̥ãhi ut̥ã:irã
 pãbãie:, t̥h̥h̥iŋã: š̥ãma:d̥z̥ãme: ẽnãt̥h̥iã: š̥ã:pãkã prãve:řã
 b̥h̥e:ije: ge:lã ẽt̥h̥i d̥z̥ã_1š̥ñã mãn̥ukk̥h̥ãkã ko:n̥o:
 pãh̥ãt̥jã:n̥e: n̥e: rãh̥ãlã ẽt̥h̥i. š̥ãb̥h̥ãr̥ãgã: k̥h̥e:lã t̥jãlije:
 rãh̥ãlã ẽt̥h̥i. ke:t̥ãu ko:n̥o: gã:mã g̥h̥e:rãlã ẽt̥h̥i d̥z̥ã_1š̥ñã o:1
 gã:mãme: lo:kã ẽppãŋã be:tã:-be:t̥i:kã biã:fiã n̥ãhi kãrã
 t̥h̥ãit̥h̥ã, t̥ã d̥o:š̥ãrã d̥u:š̥ã ku:lã-mu:lã š̥e:fiõ: ẽppãŋã a:ũ
 bãŋã: g̥h̥e:rãŋãhi ẽt̥h̥i. mudã: mãn̥ukk̥h̥o: t̥ã mãn̥ukk̥h̥ã
 t̥h̥i:, d̥z̥e: ẽppãŋã pu:mã š̥vãt̥ãt̥ãt̥ã: upãjo:gã kãrãt̥ã
 d̥z̥ã:t̥ã-k̥š̥e:t̥ãš̥ñã lã/ kã/ ku:lã-mu:lãkã a:ũk̥ẽ: t̥o:ũ
 vãrã:fiãkã š̥ãmbãŋãd̥h̥ã š̥e:fiõ: bãŋãbãt̥e: t̥h̥ãit̥h̥ã. k̥h̥ã:e:rã
 i: t̥ã b̥h̥e:lã gã:mã-š̥ãma:d̥z̥ãkã li:lã:, mudã: ut̥t̥mãlã:lã
 b̥h̥ã:ikã li:lã: d̥o:š̥ãrã r̥ãgãkã t̥h̥ãiŋã, š̥ãma:d̥z̥ãkã
 mãd̥h̥jãmã vãrgãme:, ẽt̥h̥ã:mã vãrgã a: š̥t̥ãrã d̥uŋũ: ẽt̥h̥i,
 ut̥t̥mãlã:lã b̥h̥ã:ikã d̥z̥ãŋãmã b̥h̥e:lã t̥h̥ãiŋã. š̥ãma:d̥z̥ãme:
 š̥t̥ãrãkã e:kã t̥jãlãiŋã d̥h̥ãŋõ:kã ẽt̥h̥i a: d̥o:š̥ãrã t̥jãlãiŋã
 d̥z̥ã:t̥jõ:kã ẽt̥h̥i. d̥z̥ãh̥iŋã: d̥h̥ãŋi:kã, bãh̥ut̥ã d̥h̥ãŋkã,
 t̥h̥h̥i:š̥ñã be:š̥i: d̥h̥ãŋkã a: t̥h̥h̥i:š̥ñã be:š̥i: d̥h̥ãŋkãkã š̥i:ma:
 ẽt̥h̥i, t̥h̥h̥iŋã: gãri:bãkã bi:t̥jã š̥e:fiõ: ẽt̥h̥i. gãri:bã, bãh̥ut̥ã
 gãri:bã, t̥h̥h̥i:š̥ñã be:š̥i: gãri:bã a: t̥h̥h̥i:š̥ñã be:š̥i: gãri:bã
 š̥e:fiõ: ẽt̥h̥ie:. t̥h̥h̥iŋã: řik̥šã:kã mãd̥ãme: š̥e:fiõ: ẽt̥h̥ie: a:

d̪ɔ̃a:ɬkə məd̪əme: ʃe:ɦo: əɬɦie:.

ʃəma:d̪ɔ̃əkə məd̪ɦjəmə vərgəkə pəɦva:rə o:ɦəŋə əɬɦie:
d̪ɔ̃e: d̪ɦəŋəkə d̪ɔ̃e:ɬe: kʰəgəɬa: ɦe:ba: ɬɦa:ɦi:, ʃe:ɦo: əɬɦi
a: d̪ɦi:vəŋəkə krəma:ŋuʃa:rə d̪ɔ̃e: ʃikʃa:kə ʃt̪ərə ɦe:ba:
ɬɦa:ɦi: ʃe:ɦo: əɬɦie:. d̪ɔ̃əɦiŋa: d̪ɦəŋəkə ru:pəme:
utt̪məla:lə bʰa:jə ɬɦəɦt̪ə ɬəɦiŋa: ʃikʃo: a: d̪ɔ̃a:ɬjo:kə
ru:pəme: ɬɦəɦt̪ie:. pəŋərəɦə-bi:ʃə la:kʰə ru:pəɦa: be:ɬi:
ɦia:ɦəme: kʰəɦt̪ə kərəɦkə vɦɬɦa:rə ke:ŋəɦi ɬɦəɦt̪ə, mud̪a:
e:ɦe:ŋə vərgəkə pəɦva:rəme: ʃikʃa:kē: pa:ɬɦu: pərəŋe:
ləɬka:-ləɬki:kə d̪ɔ̃o:ɬəme: bʰa:ɦi: kʰa:d̪ɦi ʃe:ɦo: bəŋɦjē:
ge:lə əɬɦi. o:ŋa:, əkʰəŋə ɬəkə d̪ɔ̃e: əpəŋa: ʃəma:d̪ɔ̃əme:
e:ɦe:ŋə ɬɦələŋə rəɦələ əɬɦi d̪ɔ̃e: be:ʃɦjo: pəɦələ-ɦkʰələ
ləɬka:kə ɦia:ɦə ʃa:d̪ɦa:rəŋo: pəɦələ-ɦkʰələ va: ŋəɦɦjō:
pəɦələ-ɦkʰələ ləɬki:kə ʃəgə bʰə_ɦje: rəɦələ əɬɦi. o:ŋa:,
ɬəɦu:me: vɦʃp̪o:ɬəkə ʃt̪ɦt̪u bəŋəŋe: məɬt̪əva:ɦəkē:
ɦi:kʰə ut̪a:rəbə kəɦɦŋə bʰə_ɦje: ge:lə ɬɦəɦŋə.

d̪ɔ̃əɦɦja:ʃə ut̪məla:lə bʰa:jə ŋo:kəɦi:ʃə ʃe:va: ŋuɦɦt̪ə
bʰe:la: ɬəɦɦja:ʃə bʰē:ɬə-gʰā:ɬə ɦəe:bə kəɦɦjē: ge:lə əɬɦi.
ʃəməjə ɬɦələ d̪ɔ̃əkʰəŋə ʃā:d̪ɔ̃ə-bʰo:rə e:ka:d̪ɦə gʰəŋɦa:
e:kəɦɦa:mə bəɦʃə əppəŋə-əppəŋə d̪ɦi:vəŋəkə ʃəgə d̪e:ɦə-
d̪uŋɦjā:kə gəpə-ʃəppə ʃe:ɦo: kərəɦ ɬɦe:ləũ, ɬəɦɦa:mə
ma:ʃəkə-ma:ʃə bʰē:ɬə ŋə_ɦi ɦio:ɦi ɬɦəɦt̪ə. ɬɦəə ma:ʃə
pu:rəvə d̪ɔ̃e: bʰē:ɬə bʰe:lə ɬɦələ: a: o:ɦi d̪uŋə d̪ɔ̃e: ɦuŋəkə
ru:pə d̪e:kʰələjəŋə ɬə ɦiʃəva:ʃe: ŋe: bʰe:lə d̪ɔ̃e:
utt̪məla:le: bʰa:jə ɬɦəɦt̪ə. e:kə ɬə o:ɦuŋa: ɦuŋəkərə

ʃəri:rəkə r̥ɔgə pi:rəʃja:mə tʃʰəɳɦie:, mudɖa: t̥o:ɦu:me:
be:ʈi: bɪa:ɦəkə tʃɪɳt̥a:kə r̥ɔgə a:ro: ka:ri:-dʒʰa:mərə
bəɳa: d̥e:ɳe: tʃʰe:ləɳə. t̥əiʃʒ̥gə ʃukʰələ m̥ũɦə rəɦəɳe:
tʃʰe:ɦəro:kə ru:pə a: məɳo: məɳə bʰə_ɳje: ge:lə
tʃʰe:ləɳə.

əɳt̥mə bʰē:tə d̥ɳə, ma:ɳe: tʃʰəə ma:ʃə pu:rvə dʒe:
utt̥məla:lə bʰa:jə bʰē:tə bʰe:la: a: putʃʰəɳe: rəɦəɳə-
bʰa:jə, kəɳja:d̥a:ɳəkə ki: ʃt̥ɦɪt̥ ətʃʰi? t̥əpərə, e:kə t̥ə
ʃo:ga:e:lə-pi:t̥a:e:lə məɳə ut̥tməla:lə bʰa:ɪkə bʰə_ɳje:
ge:lə tʃʰe:ləɳə, ba:dʒ̥ələ tʃʰəla:- əkʰəɳə kiʃʰu ɳe:..!

məɳəkə t̥ut̥a:ɳə e:ɦe:ɳə ɦo:ɪt̥e: ətʃʰi dʒe: t̥ut̥ɪkəʃ o:ɪ
ʃi:ma:pərə lət̥əɪkə dʒa:ɪe: dʒe:t̥əe: gɪ:ɳəbi:t̥ə re:kʰa:
əvəʃt̥ɦɪt̥ə ətʃʰi. o:ɪt̥a:mə lo:kə o:ɦɪɳa: lət̥əɪkə dʒa:ɪe:
dʒəɦɪɳa: məɦa:bʰa:rət̥əkə əɳe:ko: ja:d̥d̥ɦa:kē: ərdʒuɳə
dʒe: gərəd̥əɳə pəkəɪt̥ə pʰe:kələɳə a: o: dʒa: kəʃ dʒe:
lət̥əkəla: dʒe:t̥əe:ʃə ɳe: ke:kəro: ɳt̥t̥ʃ̥a: ut̥ərələ ɦo:ɪe:
a:ɳe: u:pərə ge:lə ɦo:ɪe:, t̥e:ɦəɳe: ʃi:ma:pərə
utt̥məla:lə bʰa:ɪkə məɳə, budʒ̥ɦɪ pərələ dʒe:ɳa: ləʃəɪkə
ge:lə tʃʰəɳə. t̥əe: biʃt̥ʃe:me: kʰəɦa:ɪkəʃ/putʃʰələjəɳə-
"bʰa:jə, e:ɳa: dʒ̥ə pərəva:rəʃə m̥ũɦə mo:t̥əbə t̥ə rəɦəbə
ke:t̥əe:..?"

dʒe:ɦəɳe: əd̥ɦje:t̥a: t̥e:ɦəɳe: d̥ɦja:t̥a: ut̥tməla:lə bʰa:jə
ʃəbʰə d̥ɳə rəɦəla: d̥a:t̥fəɳkə bʰa:vəme: bədʒ̥əla:-
"dʒ̥idʒ̥ɦa:ʃu bʰa:jə! ki: kəɦəbə, kiʃʰu kəɦəɳe: kiʃʰu ɳe:
bəɳəɪe:..!"

bədzələu-

"şə: ki: b^ha:jə?"

ələka:rikə səli:me: uttıməla:lə b^ha:jə bədzələ:-

"pəruva:rəkə ra:gə tʃuʔəne: lo:kəkē: vira:gə ho:ie: a: vira:gəşşə dzək^həne ənu:ra:gə ho:ie: tək^həne ne: ənu:ra:gəşşə dnujā:kə prətu ra:gə əbəie: tək^həne əhi: kəhu: dzə: dzə_1 pəruva:rəşşə va: a:ne: vəştukə ra:gəşşə vira:gə ho:ie: tşə o:kəra: ki: kərəbəi?"

əpəne: tşə şa:d^ha:rəne bi:.e:. pa:şə ke:ne: tʃi:. təhu:me: tʃu:ra:-dəhi:-tʃinū: pət^hikəə, ma:ne: b^he:lə şa:iklədzə:, lədzəkə a: mət^hili: pət^hələ tʃi:, tşə: uttıməla:lə b^ha:rikə vitfa:rəkē: nəhi pəkəitə mühətʃo:fiəne kərəitə bədzələu-

"b^ha:jə, a:bə ne: o: də:vi: rəfiələ a: ne: o: kəra:fiə, tşə: tʃo:ru: o:ı şəb^həkē:. kənja:də:nəkə ki: şt^hitʃə tʃi?"

ka:ri: g^hətə-g^hətə:şşə bo:dzəilə me:g^həme: e:ka:e:kə dzəfiə: ke:təu p^ha:tə e:ne: şurdzəkə prəka:jə prəka:fiə ho:ie: tşəfiə: uttıməla:lə b^ha:rikə tşə:fiəra:pərə idzə:tə tʃitəkələne. dzə_1şşə kəlija:e:lə p^hu:ləkə ko:t^hi: dzəkā: e:ka:e:kə uttıməla:lə b^ha:rikə müfiəkə şurək^hi:kə rəgə utərəe: ləgələne. bədzələ:- "b^ha:jə, vitʃitə bənəreph^hə:şəme: pətı ge:lə tʃi:. ra:vənəkə dəreba:rəme: dzəfiə: fiənuma:nəkē: ph^hə:şə ləga: a:nələ ge:lə rəfiəne tşəfiə: ləgəie: əpənə: şşəgə b^həə/ ge:lə tʃi:!"

putʃələjəne-

"श्रे: ki: bhā:jə?"

uttimāla:lə bhā:jə bādṛāla:-

"əppəṇṇə dṛē: dṛā:ṭṭkə śama:dṛā əṭṭi tṛ_ime: əpəṇṇa: ga:məme: ṭṭə əpəṇṇe:ṭa: a: a:ṇṇə ga:mə bhəṭṭə e:fi:ṇṇə əṭṭi dṛā_1 ga:məme: hāmāra: be:ṭi: e:ṭe:kə pəṭṭhəl-likṭhəl ṇṇhi əṭṭi, ṭṭṭhā:mə əhi: kəṭṭu: dṛē: hāmmərə be:ṭi: e:kə ṇṇambərə bhē:lə ki: ṇṇhi?"

uttimāla:lə bhā:ikə ḍaməgərə vitṭā:rə śuṇṇ ke:ṇṇa: kəṭṭiṇṇə dṛē: əkṭhəṇṇə ṭṭkə əhā:kə ru:a:bə kəmə ṇṇhi bhē:lə əṭṭi, bādṛāḷū-

"e:kāra: ke: ka:ṭṭṭ."

hāmmərə vitṭā:rə śuṇṇ uttimāla:lə bhā:jəkē: dṛē:ṇṇa: śṭhə bhē:ṭələṇṇə ṭṭṭiṇṇa: bādṛāla:-

"e:kəṭṭhā:mə ləṭṭakā:kə bhā:dṛā ləgṭe:, ka:dṛəkə vitṭā:rəkē: a:gu: bəṭṭhē:lū. ḍe:kṭṭe: ṭṭi: dṛē: ḍəṭṭərə ləṭṭakā:kə mā:gə ḍəṭṭərə ləṭṭakā:kə pəṭṭa:rəme: ke:fi:ṇṇə bhəṭṭ rəṭṭhəl əṭṭi. śikṭəkə-kṭi:ṇṇi:kə ṭṭə vitṭā:rə ṭṭo:ṭu:, vē:ṭṭā:re:kē: ḍəṭṭmāṭi: kəmə ṭṭṭiṇṇə a: bhəṭṭṭi: śəbə ḍṇṇə ro:ga:e:le: rəṭṭi ṭṭṭiṇṇə."

hāmərə vitṭā:rəkə prəbhā:vəṭṭ a:ki əppəṇṇə məṇṇəkə utṭā:ṭhəṭṭ, śe: uttimāla:lə bhā:jə əpəṇṇe: dṛāṇṇṭā:, mudā: məṇṇiua:e:lə məṇṇe: bādṛāla:-

"bhā:jə, e:kəṭṭhā:mə ləṭṭakā:kə śu:ṭhā:rə bhē:ṭəl. e:kəṭṭa: śṭgi:kə śṭgə o:ṭṭhā:mə ge:lū."

kəṭṭi uttimāla:lə bhā:jə e:kā:e:kə o:ṭṭhəṭṭ ṭṭṭiṭṭiṭṭi:

ga:ri: dʒəkā: dʒe: pe:tro:lə va: di:dʒələ sətʰəne: ru:kikəʃ
tʰəməikə dʒa:ie: tʰhina: ru:ki ge:lə. bədʒələũ- "bʰa:jə!
əkʰəneʃ həməhũ: nʉtʃe:ne: tʃi:, tʃe: ko:nɔ: vitʃa:rəkē:
ra:kʰu: nʉhi."

həmmərə ba:tʃə sunʉte: hi:ba: kərəitʃə utʉmələ:lə bʰa:jə
bədʒələ:-

"bʰa:jə, sʌma:dʒə nʉrələdʒə bʰəʃ ge:lə ətʃi, e:kə dʉsʃə
kənjə:kē: dʌ:nə sʌru:pə ma:nəie: a: dʉ:sʃərə dʉsʃə
kənjə:kē: mənʉkkʰəkə ʃre:ni:sʃə nʉtʃtʃa: utʉ:ri dʉ:ne:
ətʃi!"

utʉmələ:lə bʰa:ikə vitʃa:rə ni:kə dʒəkō nʉ_I budʒʰələũ,
tʃe: putʃʰələjəneʃ-

"sʃe: ke:nʌ: bʰa:jə?"

kʰisʃja:e:lə bila:te dʒəkō dʰurə-kʰurə nʉ:teitʃə
utʉmələ:lə bʰa:jə bədʒələ:-

"kəhi: dʒe: dʒə_I be:ti:kē: ma:ta:-pi:ta: dʒənu:məʃʃə
dʒəva:nə hi: tʃəkə pa:li-po:sʃikəʃ dʌ:nə kərəie:,
tʃitʰa:mə lo:kəkə mənə e:tʃbo: nʉ_I ma:nəie: dʒe: ki
bʰəri-bʰəri dʉnə nʉitʃkəta:kə rətʃə ləgəbəie:. tʃe:hi:nə
ləgəunʉhi:rəkə nʉitʃkəta: ke:tʃe: ətʃi."

bədʒələũ-

"sʃe: ki: bʰa:jə?"

utʉmələ:lə bʰa:jə bədʒələ:-

"nʉitʃkəta:kə sʌmbəndʰəme: əkʰəneʃ e:tʃbe: kəhəbə
dʒe: nʉitʃkəta: dʒi:vənəkə əmu:lʃə rətʃə tʃi:. kəhijo:

दोःसरेरं दुनं अःगुःकं त्तिर्त्ति कंरंभं द्दुः न्तिर्त्तिकाः किः
त्तिः."

उत्तमलाःलं भ्वाःरिं वित्तिःरं सुनुं एपंणः मंणं माःनुं
गेःलं द्दुः अकंणं कंन्याःदुःनं सणं विसंजंपरे वित्तिःरं
कं रंरिंलं हिःनं, त्तिर्त्तिकां दोःसरे वित्तिःरंकं भुःमिः
त्तिं न्तिर्त्तिः एत्तिः. बंत्तिःलं-

"अकंणं त्तिःःः दुनुंत्तिःःः कं गंपं-संप्पं, त्तिर्त्तिकाः
त्तिर्त्तिकां त्तिः त्तिं किंः एपंणः मंत्तिःःः हिःत्तिं द्दुः
गंपंकेः अःगुः बंत्तिःःः."

उत्तमलाःलं भ्वाःजं बंत्तिःःः-

"दुंत्तिर्त्तिकां दुनुंः संमंःगं बंत्तिः कं बंत्तिः-बिःःः
त्तिर्त्तिकां उत्तिःःः किं बंत्तिः बंत्तिः सुहिःरंदुः मुहिः कं
दुःःलं, अंत्तिं एत्तिःःः कुत्तुमंत्तिः न्तिः कंरंभं. एपंणः त्तिं
त्तिःःः रंरिंलं मुदुः संत्तिः पुत्तिः दुःःलं, किः न्तिः
कंरंभं? त्तिःःः ०ः बंत्तिःःः, बंत्तिः कंःःः त्तिःःः. मंणं त्तिं
त्तिःःः गंरंमंः गेःलं द्दुः मुहिःःः पंत्तिः त्तिःःः
लंगंःबिः, मुदुः त्तिःःः-त्तिःःः उत्तिःःः/वित्तिःःः भ्वाः/गेःलं."

न्तिःःः अःगंमंणं भ्वाः/ गेःलं, त्तिःःः वित्तिःःः
वित्तिःःःः न्तिःःःः अःःः. ०ःः, संमंःदुःःः
वित्तिःःः त्तिं एःकंरं न्तिः कंरंभं द्दुः त्तिःःःःःः
पंरंःकंःःः त्तिः, मुदुः एःकं मंत्तिःःः दोःसरे
मंत्तिःःः बिःःः किंत्तिः-किंत्तिः सुहिःःः
वित्तिःःः भ्वाःःः द्दुःःः, त्तिः वित्तिःःःः अःबिं गेःलं
रंरिः. एःकंःः मंत्तिःःः उत्तिःः, अः उत्तमलाःलं भ्वाःजं
गंत्तिःः लंःभ्वा भ्वाः/ रंरिःः एत्तिः. पंत्तिःः दुनं हुंत्तिःःःः

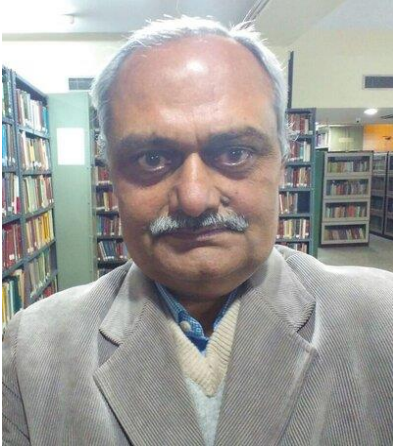
၁၇၈:၁၁ သံသယ:၁၁. တံပိ:တံ ၀: ခပပနာ နှစ်၁ က:သံသ,
၁၁:၁၁: ဝါ:၁၁ က:သံသ နှစ်၁:၁၁ ၁၁:၁၁: ၁၁:၁၁: ၁၁:၁၁:
တံ ကိတံ သ:၁၁၁ ဝါ:၁၁: ၁၁:၁၁ က:၁၁: သံသ: ၁:သံသ ကံသံသ:
ဝါ:၁၁-၁၁:၁၁ ပါ၁:၁၁ ဝါ:၁၁ ၁၁:၁၁ ၁၁:၁၁ ၁၁:၁၁
၁၁:၁၁ ၁၁:၁၁၁ ၁၁:၁၁: ၁၁:၁၁ ၁၁:၁၁. ၁၁:၁၁ တံ၁၁ ကံသံသ:
ပါ၁:၁၁:၁၁ ၁၁:၁၁: ၁၁:၁၁ ၁၁:၁၁:၁၁:၁၁: သံသ: ၁၁:၁၁:
ဝါ:၁၁:၁၁, သံသ:၁၁ ဝါ:၁၁ ၁၁:၁၁:၁၁:၁၁:၁၁:၁၁:၁၁:
၁၁:၁၁:.

တံပိ:တံ တံ:၁၁ ဝါ:၁၁ ၁၁:၁၁: ဝါ:၁၁/တံ၁၁ တံ၁၁. တံ:၁၁
ကိ၁:၁၁: ၁၁:၁၁:၁၁:၁၁: ၁၁:၁၁:၁၁:၁၁:၁၁:၁၁: တံ:၁၁:၁၁
၁၁:၁၁ ၁၁:၁၁: ကံ၁၁:၁၁ ဝါ:၁၁ ၁၁:၁၁ ၁၁:၁၁ ၁၁:၁၁:၁၁:
၁၁:၁၁:၁၁.

၁၁:၁၁

၁၁:၁၁ editorial.staff.videha@gmail.com ၁၁:၁၁
၁၁:၁၁:၁၁.

2.8. rəbi:ndrə nɑ:ra:jəŋə mɪsrə-bədəlɪ rəhələ ətʃɪ
ʂəbʰəkɪtʃu (upənjɑ:ʂə) - dʱɑ:ra:vɑ:fɪkə

rəbi:ndrə nɑ:ra:jəŋə mɪsrə

bədəlɪ rəhələ ətʃɪ ʂəbʰəkɪtʃu (upənjɑ:ʂə)-
dʱɑ:ra:vɑ:fɪkə

k^həŋdə 21-25

bəḍəli rəhələ ətʃⁿi səb^həkɪtʃⁿu

21

ṣṣḍi:pəkə ṣṣge: bəḍəma:ṣṣsəb^hə o:kərə ga:mə
ṣṣriɑ: pəhũtʃələ. ʃik^ha: o:fi: ga:məkə tʃⁿəli.
ŋe:ŋəpəŋe:me: o:kərə ma:tɑ:-pɪtɑ:kə dɛ:fiã:tə b^həe:
ge:lə rəhəikə . o:kərə pa:ləŋə-po:ṣəŋə
pɪtɑ:məfiə ke:lək^hŋə. mudɑ: o:fi: kɪtʃⁿu ṣɑ:ləkə ba:də
e:fi dʊŋɑ:kē: tʃⁿo:ɾi ge:la:fiə . o:fi ṣəməjəme: ʃik^ha:kə
bəe:ṣə e:ga:rəfiə vəṣṣə rəhələ fi:ə:tə. o: ga:me:kə miɖilə
ɪṣəkʊ:ləme: pət^hi rəhələ tʃⁿəli .

təkərəba:də ʃik^ha:kə pa:ləŋə-po:ṣəŋə e:kətɑ:
ṣəməsja: b^həe: ge:lə. a:k^hiɾə o:kərə ma:ma: əpəŋɑ: ləgə
a:ŋ lə:lək^hŋə . o:e:fiə o:kərə a:gu:kə pət^ha:ikə vjəvəṣt^ha:
ke:ləŋ . ŋe:tɑ:dʒi:kə o:kərə ma:ma:kə o:fiɾhɑ:mə
a:vɑ:gəməŋə fi:itə rəhəitə tʃⁿələŋ . fiuŋəkərə d^hja:ŋə
ʃik^ha:pərə pətələŋ . o:fi ṣəməjəme: o: bi:.e:.pa:ṣə kəe:
tʃukələ tʃⁿəli . a:bə o:kərə ma:ma:kə ɪtʃⁿa: rəhəŋ dʒe:
biɑ:fiə kərəba: d^həikə dʒɑ:fiṣṣ o: e:fi dʒimme:ba:ri:ṣṣ

muktə fi:ʈʰi . ʈa:hi: dʱʃa:me: o: prəja:ʃə kəe: rəʃələ
ʈʰələ:fiə . e:kə dʱnə ne:ʈa:dʒi:kə fiunəka:ʃə bʰē:ʈə
bʰe:lənu . gəppə-ʃəppəkə krəməme: o: o:kərə bʱa:fiəkə
ʈʰəʈʰə ke:lənu . ne:ʈa:dʒi: kəʃələkʰinə-

"əkʰənə e:kərə bʱa:fiəkə ko:nə dʰərəpʰəri: ʈʰəikə
. fiəmə e:kəra: ʃəktʰpurəməme: ʃərəka:ri: nəkəri: ləga:
dʰe:bəikə . əfiā: e:kəra: le:ne: ʃəktʰpurəmə a:u.
nəkəri: bʰəe: ge:la:kə ba:də dʰəfi:dʒo: nəfi la:gəʈə a:
ni:kə ʈʰa:mə bʱa:fiə: bʰəe: dʒe:ʈəikə ."

"ba:ʈə ʈə əfiā: bəʃiʈə ni:kə kəʃi rəʃələ ʈʰi: .
mudə: ʃəktʰpurəməme: fiəməʃəbʰə rəʃəbə
kəʈəe: ʃəgəme: ʃikʰa: ʃe:fiə: rəʃəʈi. o:ʈəe: ʈə fiəmərə:
ko:nə: dʒo:ga:rə nəfi əʈʰi ."

"əfiā: ʈəkərə ʈʰiʈa: ʈʰo:ʈi dʱə . fiəmə ʃəbʰəʈa:
o:ri:nə kərəba: dʰe:bə . bəʃə əfiā: əpənə ka:rjəkrəmə dʱu:
dʱnə pəʃiʈə: ʃu:ʈiʈə kəe: dʰe:bə ."

"fiəmərə ka:rjəkrəməkə ko:nə ʈʰəikə? dʒəfiə:
kəʃəbə ʈəfiə: biʈa: bʰəe: dʒa:e:bə . fiəməʃi ʈə bəʃələ-
bəʃələ bərəba:də fiə:ʈə rəʃəʈə ʈʰi: . e:fi: bəʃənne:
kəni:kə gʰumio: le:bə ."

ne:ʈa:dʒi: ba:ʈəpərə viʃva:ʃə kəe: ʃikʰa: əpənə
ma:ma:kə ʃəgə fiunəkərə dʰe:ra:pərə ʃəktʰpurəmə

pəhūtʃəlɪ . dʒe: ba:tə tʃʰəɪkə nɛ:tɑ:dʒi: dɔ:səre: dɪnə
 bʰe:nɛ: ʃɪkʰa:kē: e:kətɑ: ɪʃəkʊ:ləme: ʃɪkʃɪkɑ:kə kɑ:dʒə
 dɪɑ: dɛ:ləkʰɪnə. dɛ:rɑ:kə vjəvəʃtʃʰɑ: ʃɛ:fɪo: ɪʃəkʊ:lɛ:
 pəɪʃəɾəme: bʰəe: ge:ləɪkə . o:fɪtʰɑ:mə kəɪkətɑ: məfɪlɑ:
 ʃɪkʃəkɑ:ʃəbʰə pəhɪnɛ:ʃə rəhəɪtə tʃʰəlɪ . tʃɛ: ʃɪkʰa:kē: o:tʃe:
 dʒəldʒi:e: mo:nə lɑ:gɪ ge:ləɪkə . ʃəbʰə kɪtʃʰu ənʊkʊ:lə
 dɛ:kʰɪ o:kəɾə mɑ:mɑ: nɪtʃɪtə mo:nəʃə əpənə gɑ:mə
 ləuɪ ge:lɑ:fɪə . kɪtʃʰudɪnəkə bɑ:də dʒəkʰənə nɛ:tɑ:dʒi:
 gɑ:məme: o:kəɾɑ: bʰe:tələkʰɪnə tʃɛ fɪnəkəɾə bəhɪtə
 ʃpɑ:gətə ke:ləɪtʰɪ . dəʃə a:dəmi:kə ʃɑ:mənɛ:me:
 fɪnəkəɾə guŋəgɑ:nə ke:ləɪtʰɪ . gɑ:mə-gʰəɾəme:
 dɛ:kʰɑ:uʃə lɑ:gɪ ge:lə . kəɪkəgo:tɛ: əpənə
 bətʃɪɑ:ʃəbʰəkē: nɛ:tɑ:dʒi:kē: ʃəhəjo:gəʃə ʃəktɪpʊrəmə
 pətʰɑ: dɛ:ləɪtʰɪ . ʃəbʰə nɛ:tɑ:dʒi:kə dʒəjəgɑ:nə kəɾəɪtə
 vɑ:pəʃə bʰe:lə rəhəɪtʰɪ . mudɑ: o: ʃəbʰə ki: dʒɑ:nɛ:
 ge:ləɪtʰɪ dʒe: nɛ:tɑ:dʒi:kə əʃəlɪtə ki: ətʃʰɪ ?

ʃədjɪ:pə nɛ:tɑ:dʒi:kə bəhɪtə pʊrɑ:nə
 vɪʃvɑ:ʃəpɑ:tʃə tʃʰələ . krəməʃəhə nɛ:tɑ:dʒi: o:kəɾə
 dɪrʊpəjo:gə bəɪʰəbəɪtə ge:lɑ:fɪə . o: i: bɑ:tə nəfɪ
 bu:dʒʰəe: ʃɛ: bɑ:tə nəfɪ tʃʰəɪkə . ʃəbʰə kɪtʃʰu budʒʰəɪtə
 tʃʰələ . mudɑ: fɪnəkəɾə tʃəkɾəvjʊ:fɪəme: tɛ:nɑ: kəe:
 o:dʒʰəɾɑ: ge:lə tʃʰələ dʒe: o:fɪʃə nɪkələbə a:bə əʃəbʰəvə
 ləgəɪtə tʃʰələɪkə . nɛ:tɑ:dʒi:kə ləgəpɑ:ʃəme: dʒətɛ:kə
 ultɑ:-pultɑ: kɑ:dʒə fɪo:ɪtə tʃʰələ təkəɾə bʰɑ:rə o:kəɾe:
 kəpɑ:rəpəɾə dɛe: dɛ:lə ge:lə tʃʰələ . kɪtʃʰu a:o:rə

go:te:səb^hə s̄e:fi:o: n̄e:ṭa:d̄zi:kə s̄ōge: e:fi:ṇa:
 o:d̄ṭh̄ara:e:lə ṭ^hələ . mud̄a: s̄əb^həkə ka:rjək̄s̄e:ṭrə
 p^hara:kə-p^hara:kə ṭ^hələikə . iṣ̄aku:ləkə ṭ^ha:ṭra:va:s̄ame:
 rəhi rəh̄ələ məh̄ila: lo:kəṇṇkə d̄e:k^hə-re:k^hə d̄z̄imma:
 s̄ōd̄i:pe:kə ṭ^hələikə . i: ba:ṭə s̄əb^hə kəkəro: kiṭ^hu pəṭa:
 ṇəhi ṭ^hələikə .

s̄əb^hə kiṭ^hu j̄ā:ṭpuṇə ru:pəs̄ō ṭ^həl̄i rəh̄ələ ṭ^hələ a:
 s̄a:ṭə ṭ^həl̄iṭe: rəh̄iṭə . mud̄a: s̄ōd̄z̄o:gə e:fi:ṇə b^he:ləikə
 d̄z̄e: e:kə ra:ṭṭ̄ j̄ik^ha: viḍro:fiə kəe: d̄e:ləkəikə? kəṭəbo:
 n̄e:ṭa:d̄zi: bud̄ṭ^he:lək^hiṇə mud̄a: o: ṭəṣ̄ə s̄ō məṣ̄ə ṇəhi
 b^he:ləikə . n̄e:ṭa:d̄zi: bəh̄iṭə ṭəməṣ̄a:e:lə rəh̄iṭ^hi. mud̄a:
 s̄a:məṇe:me: kiṭ^hu ṇəhi bəd̄z̄ələṭ^hi. s̄ōd̄i:pəkē: bəd̄z̄a:
 kəe: kəh̄iṭək^hiṇə-

"e:kəra: ṭ^ha:ṭra:va:s̄ə pəh̄iṭṭ̄a: d̄əh̄əkə ."

s̄ōd̄i:pə j̄ik^ha: s̄ōge: b̄iḍa: b^he:lə . j̄ik^ha:kē: iē:fiə
 məuka: b^he:ṭələikə . o: s̄əb^həṭa: ba:ṭə s̄ōd̄i:pəkē: kəhi
 d̄e:ləkəikə . s̄ōd̄i:pə la:k^he: d̄əra:e:lə ṭ^hələ,n̄e:ṭa:d̄zi:kə
 ṭ^hək̄rəvj̄uh̄əme: p^hṣ̄ələ ṭ^hələ,mud̄a: kəṭəṇṇu-n̄e:kəṭəṇṇu
 o:kəra:me: məṇṇuṣ̄j̄əṭa: b̄ā:ṭṭ̄ələ ṭ^hələikə . o: j̄ik^ha:kə
 kəṣ̄ṭə d̄e:k^hi bəh̄iṭə d̄uk^hi: b^həe: ge:lə ṭ^hələ . ṭək̄ərə
 ba:d̄ə b̄iṇa: viḷb̄əkē: j̄ik^ha:kə s̄ōge: b^ha:gələ a: b^ha:gələ:
 ṭ^həl̄i ge:lə .

ne:ta:dzi:ka petha:ola baddama:sa sabha o:kara
petho:ra karaita rathala. a:khirā sādhi:pa pakarai:re: ge:la .
sādhi:pa o:kara:sabhaka sāge: apāna ga:mā pāhūtjāla .
mudā: jikha: ga:māme: nāhi tjalāika . o: ga:māsā
kakhāna a: katāe: tjalī ge:li se: sādhi:po:kē: nāhi
bu:dzhāla rathāika . a:bā tsa baddama:sa:sabha o:kara:pāra
sabhatā: tā:māsa nūka:lāe: la:gāla . hālla: sunū kāe:
gāuva:sabha dzhāma: bhāe: ge:la . tja:ru:ka:ta lo:kaka
kārāma:nā la:gi ge:la . baddama:sa:sabha apāna:kē:
ghe:ra:ita de:khi re:hā-le:,o:e:hā-le: bhā:gāla .

22

ga:mā pāhūtjāo: kāe: jikha: be:tjanā rathāe: .
ne:ta:dzi: a: o:kara sāgi:sabhaka ānjā:jāpu:na
ujavāha:rasā o:kara sāuse: de:hāme: a:gi la:gi ge:la
rathāika .

"hāmā a:bā i: sabha nāhi sāhābā . ānjā:ji:sabhakē:
dāda dā: kāe: rathābā . sāmā:dzhāka sāmāne:me:
e:kārasabhaka sāhi: ru:pa a:nū kāe: rathābā."

vā:rāba:ra re:hā sākalpa o:kara mo:nāme: utthāita
rathāla . o: tthā:nā: ge:li . apāna: bhāri bhāhuta prajā:sa

ke:ləkə dʒe: pra:tʰəmiki: d̪ərdʒə kərə:bi: . mudɑ:
 tʰa:ne:dɑ:rə t̪əʂə ʃ̌ məʂə n̪əhi bʰe:ləikə . o: un̪əte:
 t̪ərəhə-t̪ərəhəkə ba:t̪əʂəbʰə ba:dʒəe: la:gələ . ʃikʰa:kə
 ʂa:məne:me: tʰa:ne:dɑ:rə kəikəbe:rə mō:tʰəpərə hia:tʰə
 pʰe:rəit̪ə rəhələ . muʂki: d̪əit̪ə rəhələ . tʰa:ne:dɑ:rəkē:
 u:pərəʂ̌ ʃikʰa:kə ba:re:me: gupt̪ə ʂ̌de:ʃə
 ne:tɑ:dʒi: pətʰəba: de:ne: rəhətʰi. ka:rəṇə hiṇəkərə
 mo:n̪ə ť̪ əd̪əkələ tʰələṇṇie: . d̪əro:ga:kə tʰa:li de:kʰi
 o:kərə:pərə ʃikʰa: t̪əte:kə dʒo:rəʂ̌ hiurəkələkəikə dʒe:
 tʰa:ne:dɑ:rəkē: dʒe:n̪a: ləkəba: ma:ri de:ləkəikə. t̪əkərə
 ba:d̪ə ʃikʰa: kurs̪i:pərəʂ̌ u:tʰəit̪ə ətʰi,a: tʰa:n̪a:ʂ̌ biḍɑ:
 bʰəe: dʒa:it̪ə ətʰi . dʒa:it̪ə-dʒa:it̪ə bədʒəit̪ə dʒa:it̪ə ətʰi-

"t̪ū:ʂ̌əbʰə ra:vəṇəkə ru:pə tʰi . ʂ̌əbʰəkə ʂ̌əhi:
 ila:dʒə hie:t̪əukə. o: ʂ̌əməjə a:bə ləgi:tʰə ətʰi
 ." tʰa:ne:dɑ:rə dʒa:be: hi:ʂ̌əme: əbit̪əe:, kitʰu
 kərit̪əe:, t̪a:be: ť̪ ʃikʰa: tʰa:n̪a:ʂ̌ n̪kəli ge:lə tʰəli .

tʰa:n̪a:ʂ̌ biḍɑ: bʰəe: ʃikʰa: ʂo:dʒʰe: ti:ʂ̌əṇə
 pəhiūtʰəli . o:t̪əe: vidʒəjəpurəməkə t̪re:n̪ə la:gələ tʰələ .
 dʒe:n̪a:-t̪e:n̪a: t̪ikət̪əkə dʒo:ga:rə ke:ləkə a:
 t̪re:n̪əʂ̌ vidʒəjəpurəmə biḍɑ: bʰəe: ge:li . ra:dʒəd̪h̪a:n̪i:
 vidʒəjəpurəmə dʒe: it̪h̪i:ʂ̌əkə kət̪e:ko: pəriṇvət̪əṇəkə
 gəva:hiə rəhələ ətʰi,ʃikʰa:kə dʒi:vəṇəkə kra:n̪t̪kə
 gəba:hiə bəṇəe: dʒa: rəhələ tʰələ . ke:o: ʂo:tʰi: n̪əhi
 ʂ̌əkələ hi:e:t̪ə dʒe: ʃikʰa: e:hiṇə ru:pə d̪h̪e:

le:tu, s̄ak̄sa:t̄a d̄ur̄ga: d̄z̄ak̄ā: ra:k̄s̄ās̄am̄āḍ̄ali:k̄a viṇ̄a:f̄ak̄a
he:tu kriṭ̄ās̄k̄alp̄a b̄h̄ae: d̄z̄a:e:t̄a. d̄o:s̄ar̄aḍ̄iṇ̄a b̄h̄e:ṇ̄e: o:
viḍ̄z̄aj̄apur̄am̄a ti:s̄ṇ̄ak̄a ple:t̄ap̄h̄a:ṇ̄m̄a ṇ̄āb̄ar̄a a:t̄h̄ap̄ar̄a
p̄ah̄ūt̄j̄āl̄i . t̄re:ṇ̄a t̄h̄a:t̄h̄a h̄io:t̄h̄i ja:t̄ri:s̄āb̄h̄a ap̄aṇ̄a-ap̄aṇ̄a
s̄ama:ṇ̄as̄āb̄h̄ak̄a s̄āge: ut̄ar̄i r̄ah̄al̄a t̄h̄al̄a. kuli:s̄āb̄h̄a
ja:t̄ri:s̄āb̄h̄ak̄a s̄ama:ṇ̄ak̄ē: ut̄h̄a:-ut̄h̄a: k̄ae: ja:t̄ri:s̄āb̄h̄ak̄a
s̄āge: a:gu: b̄at̄h̄i r̄ah̄al̄a t̄h̄al̄a . mud̄a: j̄ik̄h̄a: d̄z̄as̄a-ke:-
t̄as̄a t̄h̄a:t̄h̄i t̄h̄al̄i. o:k̄ara: bud̄z̄h̄e:be: ṇ̄ah̄i k̄ar̄aik̄a d̄z̄e:
ke:m̄ah̄ar̄a d̄z̄a:e:? ki: k̄ar̄ae:?

t̄h̄o:t̄e: ka:l̄a o:hiṇ̄a: b̄aiṣ̄al̄a r̄ah̄i ge:li .
l̄agi:t̄j̄e:me: t̄j̄a:hiak̄a d̄o:ka:ṇ̄as̄ā t̄j̄a:hi ki:ṇ̄al̄ak̄a . t̄j̄a:hi
pi:bi r̄ah̄al̄a t̄h̄al̄a ki: o:k̄ara: m̄ah̄ila: s̄ah̄a:j̄at̄a:
ke:ṇ̄ḍ̄r̄ak̄a p̄h̄o:ṇ̄a ṇ̄āb̄ar̄ap̄ar̄a d̄h̄ja:ṇ̄a ge:l̄aik̄a . o: o:hi
ṇ̄āb̄ar̄ap̄ar̄a p̄h̄o:ṇ̄a k̄ar̄ait̄a at̄h̄i . d̄o:s̄ar̄a d̄us̄as̄ā t̄ur̄at̄a
e:k̄at̄a: m̄ah̄ila: b̄ad̄z̄ait̄a at̄h̄i-

"h̄im̄a m̄ah̄ila: s̄ah̄a:j̄at̄a: ke:ṇ̄ḍ̄r̄as̄ā ba:d̄z̄i r̄ah̄al̄a
t̄h̄i: ."

"h̄im̄ar̄a ṇ̄a:m̄a j̄ik̄h̄a: at̄h̄i . h̄im̄a ak̄h̄aṇ̄ah̄i
t̄re:ṇ̄as̄ā viḍ̄z̄aj̄apur̄am̄a p̄ah̄ūt̄j̄āl̄ah̄i at̄h̄i . h̄im̄a b̄ah̄it̄a
p̄ar̄e:s̄a:ṇ̄i:me: t̄h̄i: . h̄im̄ara: ah̄ā:s̄āb̄h̄ak̄a m̄ad̄at̄i
t̄j̄a:hi:."

"h̄im̄as̄āb̄h̄a ah̄ā:k̄a ki: m̄ad̄at̄i k̄ae: s̄ak̄ar̄it̄a
t̄h̄i:? ki: p̄ar̄e:s̄a:ṇ̄i: at̄h̄i? ah̄ā: s̄āge: ke: t̄h̄at̄h̄i? "

"hāmā aṣṣagāri a:e:lā tṣi: . hāmāra pāre:ṣā:nṣi:
bāhūtā gābhī:rā a:tṣi a: p^ho:nāpārā hāmā ṣābhāta: bā:tā
nāhi kāhi ṣākāitā tṣi: . hāmāra: e:hiṭhā:mākā kītṣu
dā:nākā:ri: nāhi a:tṣi . tṣē: kākārō: hāmāra: mādātṣikā
hē:tū pāt^ha:u ."

"āhā: ak^hānā kātāe: tṣi:?"

"hāmā vidāṣjāpūrāmā tṣi:ṣānākā ple:tāp^ha:rmā
nābhārā a:t^hāpārā bāiṣālā tṣi:."

"tṣi:kā tṣhāikā . āhā: o:tāhi rāhu: . hāmāṣābhā a:bi
rāhālā tṣi:."

tṣhō:tābe: kā:lāme: tṣi:nā-tṣi:riṭa: māhila:ṣābhā
pulīṣākā ṣāge: ṣik^ha: lāgā ple:tāp^ha:rmā nābhārā a:t^hāpārā
pāhūtṣi dā:ā:tā tṣhāt^hi . o: ṣābhā ṣik^ha:kē: āpānā
pāritāṣjāpātā dē:k^hābātā tṣhāt^hi . o:kāra: ṣāge:
tṣālābā:kā a:grāhā kārātā tṣhāt^hi . ṣik^ha:
hūnākā:lo:kānūkā ṣāge: bīdā: bhāe: dā:ā:tā tṣhāt^hi . dāṣṣā
mānātākā bā:dā o: ṣābhā māhila: ṣāhā:jāta: ke:nṣṣākā
kā:riā:lājā pāhūtṣi dā:ā:tā tṣhāt^hi . o: ṣābhā ṣik^ha:kē:
pāṣānūnā kārābā:kā bhāriṣākā pāriā:ṣā kārātā tṣhāt^hi.
hūnākā: dāṣālāk^hāi kārābātā tṣhāt^hi, tṣi:hā-pā:nā
kārābātā tṣhāt^hi . bāhūtā dūnākā bā:dā ṣik^ha:kē: lā:gi
rāhālā tṣhālānū dā: o: mānūkk^hākā bi:tāme: a:bi ge:lā
tṣhāt^hi , ṣuk^hi: tṣhāt^hi . ṣik^ha:kē: a:ṣvāṣtā dē:k^hi māhila:

ṣṛāḥa:jāṭa: ke:ṇḍrākā ṣṛājāṣṛe:vākāṣṣāb^hā bāhutaḥ k^huṣṣā
hīo:itṭaḥ t^hṛāṭ^hi . o: ṣāb^hā śik^ha:kē: āpāṇṇā śikā:itṭaḥ lik^hiṭṭame:
ḍe:ba:kā a:grāhā kārāitṭaḥ t^hṛāṭ^hi dṛā:hiṣṣā o:hiṣṣā puliṣṣā
kā:rāba:ī kāe: ṣākāṭa . śik^ha: hiṇṇākārāṣṣāb^hākā ba:ṭa
ma:ṇṇā āpāṇṇā śikā:itṭaḥ lik^hiṭṭaḥ t^hṛāṭ^hi .

o: ṣāb^hā śik^ha:kā śikā:itṭaḥ pāt^hiē: rāhāḥā t^hṛāli:hiā ki:
puliṣṣā a:jukṭā gāṣṭi:pārā g^humāitṭa-p^hiṣṣāitṭa o:ṭāe: pāhūṭṭi
dṛā:itṭaḥ t^hṛāṭ^hi . śik^ha:kē: ḍe:k^hi o: put^hāitṭaḥ t^hṛāṭ^hi-

"i: ke: t^hṛāṭ^hi?"

"i: a:īe: t^hre:ṇṇāṣṣā vidṛājāpūrāmā āe:li:hiā āṭ^hi .
hāmāra:ṣāb^hākē: p^ho:ṇṇāṣṣā hiṇṇākā:ṣṣā gāppā b^he:lā t^hṛāḥā
. ṭākārāba:ḍā ṭi:ṣṣāṇṇā pāhūṭṭi hiṇṇākā: e:ṭāe: le:ṇṇe:
āe:liṇṇā āṭ^hi ."

"o: mudā: ba:ṭāki: t^hṛāikā? hiṇṇākārā pāre:ṣā:ṇṇi:
ki: t^hṛāṇṇā ?"

māhila: ṣṛājāṣṛe:vi:ṣāb^hā e:kāḍḍo:ṣārā ḍiṣṣā
ḍe:k^hāe: lāgāitṭaḥ t^hṛāṭ^hi . p^he:rā śik^ha:kā lik^hāḥā a:ve:ḍāṇṇā
pāt^hā hiṇṇākārā hiā:ṭ^hāme: rā:k^hi ḍāitṭaḥ t^hṛāṭ^hi . puliṣṣā
a:jukṭā māhīo:ḍājā śik^ha:kā a:ve:ḍāṇṇā pāt^hāe: lāgāitṭaḥ
t^hṛāṭ^hi .

o:hi a:ve:ḍāṇṇāme: śik^ha: lik^hāṇṇe: t^hṛāṭ^hi-

"hāmārā ma:ṭā:-pīṭā:kā bhāhūtākāme: bāe:sāmē:
 dē:fiā:nṭā bhāe: ge:lā rāhāṇṇ . ṭākārā bā:dḥā hāmārā
 mā:mā: hāmārā pā:lāṇṇ-po:sṇṇ ke:lāṇṇ . hāmā
 mā:mā:gā:me:me: bhāhūtā dṇṇādḥā rāhāṇṇ . o:ṭāhīṣṣ
 pāṭhā:ī ke:lāhī . o:ṭāe: dē:bāṇṇ urphā nē:ṭā:dḥī:kā
 ā:vā:gāmāṇṇ hīo:ṭā ṭhāṇṇ . hīṇṇākārā
 hāmārā mā:mā:kā ṣṣgā ṇī:kā ṣṣbāḍḥā rāhāṇṇ . hāmā
 dḥāḥāṇṇ ṭhē:ṭāgārā bhē:lāhī ṭhā hāmārā mā:mā: hāmārā
 bhā:fiā kārābā:kā prāja:sāmē: lā:grī ge:lāṭhī . hīṇṇākārā
 kāhābā:kā rāhāṇṇ-"bhīṇā: bā:pākā be:ṭī: ṭhīkā . e:fi hīe:ṭu
 e:kārā bhā:fiā ṇī:kāṣṣ ṇī:kā ṭhā:mā kārābā hāmārā
 kāṭṭāḥā ṭhīkā ." ṭā:fi hīe:ṭu dṇṇā-ra:ṭu e:kā ke:nē: rāhāṭhī
 . nē:ṭā:dḥī: lāgā ṣṣe:fiō: o: e:fi bā:ṭākā ṭhāṭhī ke:lāṇṇ dḥē:
 dḥī ko:nō: ṇī:kā vārākā dḥā:ṇṇākā:ri: hīo:ṇṇ ṭhā ṣṣu:ṭhīṭā
 kāṭṭhī . nē:ṭā:dḥī: hīṇṇākā: ṇī:kāṣṣ budḥā: dē:lākāṇṇ
 dḥē: o: hāmārā: ṇṇākā:ri: dḥā: dē:ṭā dḥā:fiṣṣ ā:gu:
 bhāhūtā ṇī:kā rāhāṭṭā . bhā:fiāme: ṭhā māḍṭu hīe:be: kāṭṭā
 . hāmārā mā:mā: bhāhūtā ṣṣo:dḥā ā:dḥāmi: ṭhāṇṇā:fiā .
 phē:ṭā hīṇṇākārā nē:ṭā:dḥī:ṣṣ bhāhūtā ṇī:kā ṣṣbāḍḥā
 rāhāṇṇ . hīṇṇākā: pārā bhāhūtā vīṣvā:ṣṣā rāhāṇṇ . o:
 nē:ṭā:dḥī:kā bā:ṭāme: ā:bī kāe: ṭī:ṇṇādṇṇākā bā:dḥā
 hāmārā: le:nē: hīṇṇākārā ṣṣaktipurāmā ṣṣṭhīṭā dē:ra:pārā
 pāhūtḥī ge:lā:fiā . dḥē: bā:ṭā ṭhāṇṇā,kā,nē:ṭā:dḥī: hāmārā:
 dḥo:ṣṣāre: dṇṇā e:kāṭā: iṣṣākū:lāme: ṇṇākā:ri: dḥā:ra:
 dē:lākā . hāmārā rāhābā:kā hīe:ṭu o:fi: iṣṣākū:lākā

a:va:same: o:na:na kae: de:laka . sabha kitu anuku:la
de:khi hamara ma:ma: bahuta prasanna bhe:la:ha .
ne:ta:dzi:ke: ha:rdika dhanjaba:da de:lanu a: funakara
a:dina: lae: ga:ma va:pasa bida: bhae: ge:la:ha . takara
ba:da hamara ana ka:dame: la:gi ge:lahi . jurume: ta
bahuta ni:ka la:gala . isaku:leme: karkata:
jikshika:sabhasa do:sti: bhae: ge:la . samaja bahuta
ni:kasa kate: la:gala . o:hi:sabha:me: sa kitugo:te:ka
ne:ta:dzi:ka sagha bahuta itaraga sabdha rahi:ka . o:
sabhaha hamara: ne:ta:dzi:ka basara:me: lae: dza:e:
la:gala . o:na: jurume: ta sabhakit u thi:ka-tha:ka
budha:ta rahi:la . mudra: ba:dame: ne:ta:dzi:
krama:gha ana asali: ru:pa de:khabhae: la:gala .

sadha:gas e:kadna hamasabha bahuta ra:tu dha:
ne:ta:dzi:ka o:hitama itaki ge:la rahi: . bhe:laka i: dze:
phagua:ka samaja rahi:ka . ne:ta:dzi:ka o:hitama
taraha-taraha a:jo:dina rahi:ka . isaku:lasa lagabhaga
sabhata: sta:pa a:e:la rahi:ka . ba:hara:sa bahuta ra:sa
lo:kasabha a:e:la rahi:ka . na:ri: nika:tanaka sabha
a:framava:si: se:ho: no:tal ge:la rahi:ti . ma:ne:
ne:ta:dzi:ka o:te:ka a_ila-ph_ila de:ra: se:ho: to:ta pa:
ge:la rahi:ka . bagalaka bagala: kha:li: rahi:ka . bahuta
ra:sa lo:kasabha o:mahara: to:la:ha . o:hi: bagala:me:
e:kata: e:ka:ta stha:na se:ho: baha:ol ge:la to:la .
ra:time: bhodina:ka samajame: hamara ana

s̄gi:s̄ab^hakā s̄ge: d̄z̄ak^han̄a o:t̄ae: b^ho:d̄z̄an̄akā fie:tu
 p̄ah̄iūt̄jal̄ah̄iū t̄ō kit̄u^hugo:te: h̄am̄ara:s̄ab^hakē: o:hi e:kā:t̄
 kāk̄s̄a d̄s̄a le:ne: t̄jal̄i ge:l̄a . ba:hiar̄s̄ō t̄ō o:t̄ae: kit̄u^h
 ḡat̄ab̄at̄a n̄ahi bud̄z̄^ha:ikā. mud̄a: d̄z̄ō d̄z̄ō b^hi:t̄ar̄a
 p̄as̄at̄a ge:l̄ah̄iū,t̄ō t̄ō o:hi^ha:m̄akā aṣ̄ali: ru:p̄a
 bud̄z̄^hab̄a:me: a:b̄ae: la:ḡal̄a . t̄ak^han̄a t̄ō o:t̄ae:s̄ō
 b^ha:ḡab̄a:kā pr̄aj̄at̄n̄ame: la:gi ge:l̄ah̄iū . mud̄a:
 a:o:r̄a kāk̄ar̄o: ko:n̄o: pr̄aka:r̄akā t̄j̄iṭ̄a: n̄ahi d̄e:k^hiak̄a .
 h̄am̄a ap̄an̄a s̄gi:s̄ab^hakē: k̄ah̄abo: ke:liak̄a-

"h̄am̄a e:hi^ha:m̄as̄ō d̄z̄a:e: t̄ja:hiat̄a t̄j̄i: ."

"s̄e: kie:kā? e:hi^han̄a n̄i:kā a:jo:d̄z̄an̄a t̄j̄o:ti k̄ae:
 d̄e:ra:me: ki: k̄ar̄ab̄a? p^he:r̄a h̄am̄ah̄us̄ab^ha t̄ō t̄j̄i:hi: ."

h̄am̄ara: mo:n̄ame: k^hat̄aka: t̄ō b^he:l̄a . mud̄a: i:
 n̄ahi bud̄z̄^ha:e: d̄z̄e: h̄am̄ar̄a s̄gi:s̄ab^ha s̄e:hi:
 ne:te:d̄z̄i:kā d̄s̄as̄ō ka:d̄z̄ō k̄ae: r̄ah̄al̄a at̄j̄i . mud̄a:
 aṣ̄ali^hat̄ame: ba:t̄a s̄ae:hi r̄ah̄iak̄a . d̄u:p̄ah̄ar̄a ra:t̄me:
 d̄z̄e:n̄a:-te:n̄a: aṣ̄ḡar̄i h̄am̄a o:hi^ha:m̄as̄ō b^ha:ḡal̄a r̄ahi: .
 t̄ak̄ar̄ab̄a:d̄a k̄aikā d̄n̄a d̄^har̄i b̄ako:r̄a la:ḡal̄a r̄ahi ge:l̄a .
 s̄ōs̄e: d̄e:hiame: d̄ard̄a hiot̄a r̄ah̄al̄a . bud̄z̄^he:be: n̄ahi
 k̄ar̄ae: d̄z̄e: a:k^hi^hr̄a b^he:l̄a ki:? e:n̄a: at̄ja:n̄akā mo:n̄a
 kie:kā k^har̄a:b̄a b^hae: ge:l̄a?"

kr̄am̄aṣ̄ah̄^ht̄o:te: d̄n̄akā ba:d̄a h̄am̄ar̄a mo:n̄a
 t̄i:kā b^hae: ge:l̄a . s̄ab^ha ba:t̄a b̄is̄ara: ge:l̄a . mud̄a:

e:kəḍḍṇə əkʰəba:rəkə mukʰjəpɾiʃtʰəpərə ṇa:ri:
ṇuke:təṇəkə ʃəma:tʃa:rə tʃʰəpələ d̪e:kʰa:e:lə. o:kərə
ʃi:rʃəkə tʃʰələ-

"ṇa:ri: ṇuke:təṇə gūḍa:gərd̪i:kə əḍḍa: bʰəe: ge:lə
ətʃʰi . o:hiṭʰa:mə ka:lhi puliʃə tʃʰa:pa: ma:rələkə .
kəkəta: məhila:ʃəbʰə ga:jəbə tʃʰəli:fiə . puliʃə
hiṇṇaka:ʃəbʰəkē: pətʃʰo:tə kərəitə-
kərəitə ʃəkt̪upurəməkə məhiət̪əpurnə ʃtʰa:ṇəʃəbʰəʃə
ṇka:lələkə . ʃəūʃe: ʃəhiərəme: hiərək̅əpə mətʃi ge:lə ətʃʰi
."

pəkʃə-prət̪pəkʃəkə ʃəməʃtə ṇe:t̪a:lo:kəṇme:
hiərək̅əpə mətʃi ge:lə . ʃəbʰə e:hi gʰət̪əṇa:kē: ʃa:t̪ə
kərəba:me: la:gi ge:la:fiə . o:hi:krəməme: ṇe:t̪a:d̪i:
ʃəḍ̪i:pəkē: hiəmərə: a: kiṭʃu a:o:rə
məhila:ʃəbʰəkə pa:tʃʰu: ləga: d̪e:ləkə . ʃəḍ̪i:pəkē:
i: ʃəbʰə ṇi:kə ṇəhi ləgəit̪ə rəhiəkə . o: e:hiʃəbʰəʃə ḍ̪ukʰi:
rəhiē:,ba:hiərə hi:bəe: tʃa:fiē: . mud̪a: ṇe:t̪a:d̪i:kə
tʃa:gurəʃə ṇkələbə e:t̪e:kə a:ʃa:ṇə ṇəhi rəhiəkə . mud̪a:
o:kərə: hiəmərə hi:lət̪ə d̪e:kʰi bəhiut̪ə ḍ̪ukʰə rəhiəkə a:
e:kəḍḍṇə o: hiəmərə: ʃəgə kəe: o:hiṭʰa:məʃə bʰa:gələ .
t̪əkərə ba:t̪əkə ba:t̪ə t̪ə puliʃəkə d̪i:ṇəka:ri:me: ətʃʰi:
. himə tʃa:fiət̪ə tʃʰi: d̪i: d̪o:ʃi: vjəkt̪uʃəbʰəkē:
ka:ṇu:ṇəkə mo:t̪a:bikə d̪əḍ̪ə d̪e:lə d̪i:ṇa:e: a: ṇiṭd̪o:ʃə

māhila: lo:kəṅkē: o:kəra:sāb^həkə tʃā:ɡurəṣṣ̄ muktə
kəra:olə dʒā:e: .

ṅve:dəkə,

ʃik^ha:

23

ʃik^ha:kə ʃika:itəpərə puliṣā a:juktə tʃur̄tə
ṣṣ̄dʒīna:ṅə ləitə dʒi:ro: pra:t^həmiki: dər̄dʒə kəṛaba:
de:ləṅ . ṣṣ̄:dʒ^həme: pre:ṣā ṣṣ̄mme:ləṅme: e:fi
ma:mila:ṣṣ̄ dʒur̄lə sāb^hətā: prəṣṣ̄gəkē: prəka:ʃəme:
əṅləṅ . tətəbe: ṅəfi,ṅa:ri: ṅke:təṅəkə ʃt^hit^h a:
pərist^hitəpərə ʃi:bi:a:ikə dʒā:tʃə bəiṣāba:kə a:de:ʃə
ṣe:fi: ṣṣ̄rəka:rə dʒiṣṣ̄ kəe:lə ge:lə . kəṣāba:kə ma:ṅe:
dʒe: t^ho:təbe: ka:ləme: ma:mila: g^həṅg^həṅa: ge:lə .
e:kəṛə ṣā:kṣa:tə prəb^ha:və ʃəktipurəməkə
ra:dʒiṅi:t^hme: de:k^həba:me: a:e:lə . kətəṣu-ṅe-
kətəṣuṣṣ̄ e:kətā: b^hi:dio: te:li:vi:dʒiṅəpərə de:k^ha:olə
dʒā: rəṣələ t^hələ . o:fiṅme: ra:dʒiṅprəṃmuk^həkə ṣā:milə
fi:itə spəṣtətā:ṣṣ̄ ṣā:bitə b^həe: rəṣələ t^hələ . a:bə t^hə
ṣuṅəkəṛə əpəṅe: lo:kəṣāb^hə ṣuṅəkəṛə ʃət^hru b^həe: ge:lə .
pa:rti:kə ā:tərikə bəiṣākəme: ṣuṅəka: dʒiṅəṣiṅtəme: a:
pa:rti:kə b^həviṣjəkə fi:t^hu tʃur̄tə tʃā:gəpət^hə de:ba:kə

d̥əba:bə bəŋɑ:ɔ:lə ge:lə . s̥əgəɦɪ ɦɪo: kəɦələ ge:lə d̥ʒe:
 ɦɪŋəkɑ: lo:kəŋkə d̥ʒɑ:ŋəkɑ:ɦɪ:me: e:ɦu:s̥ə be:ʃɪ:
 be:pərd̥ə bʰi:d̥ɦo:s̥əbʰə a:e:lə ətʰɦɪ d̥ʒɑ:ɦɪme:
 rɑ:d̥ʒəp̥rəməkʰə s̥p̥əj̥ə əs̥p̥ɑ:mɑ:d̥ʒɪkə kɑ:d̥ʒəme: lɑ:gələ
 d̥e:kʰɑ:ɦɪt̥ə t̥ɦəɦɪ . rɑ:d̥ʒəp̥rəməkʰəd̥ʒɪ: mɑ:t̥ɦə pəkəɦɪ
 le:ləŋɦ . o: t̥ɦɑ:məɦɪ uɦələ:ɦə a: rɑ:d̥ʒəbʰəvəŋə d̥ʒɑ:e:
 əpəŋə t̥jɑ:gəpəɦɪ d̥əe: d̥e:ləŋɦ . o:ŋɑ: e:ɦɪs̥əbʰə
 gʰəɦəŋɑ:kə p̥rəbʰɑ:və pəɦəbe: kəɦɪt̥əɦɪkə,mud̥ɑ: e:t̥e:kə
 d̥ʒələd̥ɦɪ:,s̥e:ɦo: rɑ:d̥ʒəp̥rəməkʰəpəɦə,s̥e: ke:o: s̥ɑ:ɦɪt̥e:
 s̥o:t̥ɦəŋe: rəɦələ ɦo:e:t̥ə . mud̥ɑ: bʰe:lə s̥əe:ɦə .
 rɑ:d̥ʒəp̥rəməkʰəkə ɦst̥p̥ɦɑ:kə s̥p̥ɑ:mɑ:t̥ɦɑ:rə s̥əũs̥e:
 gəŋəgəŋɑ: ge:lə . t̥əkəɦə bɑ:d̥ə t̥ə d̥ʒəkəɦɑ: d̥ʒe: mɔ:ŋə
 ɦo:ɦkə s̥e: bɑ:d̥ʒe: .

"ɦst̥p̥ɦɑ: d̥e:lɑ:s̥ə ki: ɦe:t̥əŋɦ . d̥ʒe: pɑ:pə
 kəe:lɑ:ɦə ətʰɦɪ, t̥ɑ:ɦɪ a:gu: t̥ə i: kɦt̥ɦu ŋəɦɪ ətʰɦɪ . ɦɪŋəkɑ:
 t̥ə d̥ʒəɦələ d̥ʒe:bɑ:kə t̥jɑ:ɦɪ: ." d̥ʒət̥e:kə mũɦə t̥ət̥e:kə
 t̥əɦəɦəkə bɑ:t̥ə s̥uŋəbɑ:me: a:bɪ rəɦələ t̥ɦələɦkə . mud̥ɑ:
 ŋe:t̥ɑ:d̥ʒɪ:kə kʰɦlɑ:p̥ɦəme: ke:o: e:kə ɦəbd̥ə ŋəɦɪ
 bəd̥ʒəɦkə . mɦ:d̥ɦɑ: t̥ə ɦɪŋəkəɦə a:d̥əɦɪt̥ə t̥ɦəvɪ p̥rəst̥t̥ə
 kəɦəbɑ:me: d̥ʒɪ:-d̥ʒɑ:ŋəs̥ə lɑ:gɪ ge:lə t̥ɦələ . e:ŋɑ: s̥əŋə
 d̥ʒe:ŋɑ: o: əgɦlɑ: rɑ:d̥ʒəp̥rəməkʰə bʰə_ɦe: ge:lɑ:ɦə .

bʰo:ɦe: bʰe:ŋe: ɦəkt̥p̥urəməkə rɑ:d̥ʒəŋɦ:t̥kə
 p̥əɦɪd̥ɦɪɦə bəd̥ɦɪ ge:lə t̥ɦələ . ŋe:t̥ɑ:d̥ʒɪ: rɑ:d̥ʒəp̥rəməkʰə
 bəŋəɦɑ:ɦə,s̥e: gʰo:s̥əŋɑ: t̥e:ɦɪ:vɦ:d̥ʒəŋəpəɦə vɑ:r̥əbɑ:rə

kæ:lə dʒɑ: rəhələ tʃʰələ . o: rɑ:dʒənjɪ:tʃme: sʊtʃɪtɑ:
 əŋtɑ:fiə,rɑ:dʒəkē: vɪkɑ:səkə utkærʃə dʰəri
 pəhūtʃɑ: kæ: rəhətɑ:fiə,kəkəro: ʃəgə əŋjɑ:jə ŋəhi fiə:bəe:
 de:tʰɪŋə,ʃe: vɑ:rəbɑ:rə udgʰo:ʃəŋɑ: bʰəe: rəhələ
 tʃʰələ. tətəbe: ŋəhi,ŋɑ:ri: ʃəfəktɪkəreŋə fie:tʃu e:kətɑ:
 ŋəvi:ŋə mətʃɑ:ləjə bəŋəo:tɑ:fiə dʒəkərə kɑ:dʒə sʊ:dʒʰe:
 o: ʃpəjə de:kʰətɑ:fiə. ŋɑ:ri: ŋuke:təŋə kɑ:dəme: dʊ:ʃi:
 pɑ:o:lə ge:lə kəkəro: ŋəhi bəkəʃtɑ:fiə,tʃɑ:fiə: o: kətəbo:
 pərgʰə a:dəmi: ŋe: fiə:əe: . rɑ:dʒəkē: bədəlɪ kæ:
 rəhətɑ:fiə . tʃɑ:fiə: hiŋəkərə dʒɑ:ŋə rəhəŋɪ ki: dʒɑ:ŋɪ .
 dʌŋəbʰəri te:li:vi:dʒəŋəpərə ie:fiəʃəbʰə əbətə rəhələ.
 ʃəũʃe: mɑ:fiəuləme: ŋe:tɑ:dʒi:kə tʃʰəvi ŋi:kə kərəbɑ:kə
 prəjɑ:ʃə pərɪləkʃɪtə bʰəe: rəhələ tʃʰələ.

fiəmə,ʃəktɪŋɑ:tʰə a: ʃədjɪ:pə əpəŋə de:rɑ:ʃə e:fi
 ʃəmə:tʃɑ:rəʃəbʰəkē: de:kʰɪ kʃuʊdʰə rəhi: . de:fiəme:
 dʒe:ŋɑ: a:gɪ lɑ:gɪ ge:lə fiə:əe:. mudɑ: kəritəhū
 ki:? ŋe:tɑ:dʒi:kə kɑ:tə tɑ:kəbə a:ʃɑ:ŋə kɑ:dʒə ŋəhi
 tʃʰələ . hiŋəkɑ: ʃəge: bəhiŋmətə tʃʰələŋɪ a: lo:kətʃtəme:
 bəhiŋmətəkə ko:ŋo: kɑ:tə ŋəhi tʃʰəikə . o:ʃəbʰə dʒe:
 tʃɑ:fiətə ʃəe:fiə fiə:e:tə. kɑ:ŋu:ŋə o:kəre: ʃəgə rəhətəikə .
 dʒəru:ri: pətələ:pərə o: ʃəbʰə kɑ:ŋu:ŋəkē: bədəlɪo: de:tə
 dʒɑ:fiəʃə ʃəbʰəkɪtʃʰu mənəmə:pʰikə bʰəe: ʃəkətə .

o:məfiərə ŋe:tɑ:dʒi:kə ʃəpətʰəgrəhəŋə ʃəmə:rɔ:fiə
 a:jo:dʒitə bʰəe: rəhələ tʃʰələ a: ŋɑ:ri: ŋuke:təŋəkə

ṣa:məṇe:me: dṛābāradāṣṭā hīḡa:ma: pāṣāri ge:lā tṛāḷā.
 dṛāṇākra:nṭi dālakā ka:rjākāṭa:ṣābḥāpārā dāṇa:dāṇa
 la:tḥi:kā prāhā:rā puliṣā kāe: rāhāḷā tṛāḷā. əfrugāiṣā
 tṛā:ṭāḷā dṛā: rāhāḷā tṛāḷā . ṇe:ṭa:dṛi:kā vīro:dḥā kāe:
 rāhāḷā prādāṭfāṇākā:ri:ṣābḥā dṛā:ṇā lāe: bḥā:gi rāhāḷā
 tṛāḷā . ṣāḍi:pākē: tṣā prādāṭfāṇākā:ri:ṣābḥā əgua:
 bāṇo:ṇe: tṛāḷā. kāṭābo: iṣā:ra: kāriāikā dṛe: mātṭāṇa:
 hie:ṭu ko:tḥāri:me: a:bāe:,o: a:bīe: ṇāhi pa:bāe:.
 hīḡa:ma: bāṭḥiṭe: dṛā: rāhāḷā tṛāḷā a: puliṣā ṣe:fi:
 pa:tṛu: ṇāhi hāṭi rāhāḷā tṛāḷā . ləḡāiṭā tṛāḷā dṛe: kiṭṛu
 əṇṣṭā bḥā_īe: kāe: rāhāṭā . mā:mīla: bīḡāṭāṭā dē:kḥi
 puliṣā go:li: tṛāḷā: dē:lākā . kāhi ṇāhi kāikā ra:ūḍā go:li:
 tṛāḷāḷā . kāṭe:ko:go:ṭe: dṛāmi:ṇāpārā ḡhā:jāḷā pāṭāḷā
 tṛāḷā. lo:kāṣābḥā dṛāḥiā:-ṭāḥiā: bḥā:gāḷā . kāikāgo:ṭe:kē:
 puliṣā pātṛā:ṭā kāe: t̃ā:gā-hi:tḥā ṭo:ṭi dē:lākā . ṣā:jārāṇā
 bādṛābāiṭā ro:gi: va:fiṇā a:e:lā,pḥā:e:rā bīḡe:dā a:e:lā .
 puliṣā dṛāmi:ṇāpārā pāṣārāḷā kḥu:ṇākē: ṣā:pḥā
 kārābāe:me: la:gi ge:lā . ṭḥo:ṭābe: kā:lākā bā:dā
 ləḡāḷāikā dṛe:ṇā: o:ṭāe: kiṭṛu bḥē:le: ṇāhi fiō:ikā .
 dē:kḥiṭe:-dē:kḥiṭe: o:fiṭḥā:mā ṇṭā:ṭā e:kā:ṭā pāṣāri ge:lā
 .

o:hi: mā:fiāulāme: ke:o: bā:dṛāḷā-

"jikḥā: fiāva:i dṛāḥiā:dṛāṣā ṣāktipurāmā a:bī rāhāḷā tṛāṭḥi ."

aṣṣalame: ʃaktipuramame: ra:dʒaṇi:tkə
 gʰətəṇa:krəməṣṣ̃ o: udpe:liṭə bʰəe: ge:lə tʃʰəlɪ . dʒe:
 aṣṣali: dɔ:ʃi: tʃʰələ ʃe: tʃ̃ ra:dʒəprəmukʰə bəṇṇ rəhələ
 tʃʰələ . be:ʃəkə vidʒəjəpuramə dʒa: kəe: o: puliṣṣame:
 pra:tʰəmiki: d̄ərdʒə kərəba: ʃəkəli mud̄a: pəriṇa:mə tʃ̃
 ulṭe: d̄e:kʰa: rəhələ tʃʰələikə . dʒəkəra: dʒəhələme:
 hie:ba:kə tʃa:həikə tʃʰələikə ʃpe:hə ra:dʒəprəmukʰə
 bəṇṇe: dʒa: rəhələ tʃʰələ. i: ba:tʃ̃ o:kəra: bərəd̄a:ʃə ṇəhi
 bʰəe: rəhələ tʃʰələikə . vidʒəjəpuramame: puliṣṣ o:kəra:
 ʃaktipuramə dʒe:ba:ṣṣ̃ məṇṇa: kərəiṭə rəhi ge:lə,mud̄a:
 o: əṭɪ ge:li a: ʃaktipuramə pəhələ upələvdʰə h̄əva:ɪ
 dʒəhia:dʒəṣṣ̃ pəh̄ūtʃi ge:li . i: ba:tʃ̃ h̄əmərə: ʃaktiṇa:tʰə
 ʃəbʰəṣṣ̃ pəh̄iṇe: ʃu:tʃiṭə ke:ləṭʰɪ .

24

kəhəbi: tʃʰəikə dʒe: e:kə tʃ̃ kərəilə o:h̄o:
 ṇi:məpərə tʃʰəʰələ. ʃpe:hə h̄i:lə ṇe:t̄a:dʒi:kə rəh̄əṇṇ. o: tʃ̃
 dʒəṇṇmədʒa:tʃ̃ bəd̄əma:ʃə tʃʰələ:hie:. ʃəbʰəd̄iṇə lo:kəkē:
 tʰəkəiṭə rəhələ,əpəṇə ʃpa:r̄tʰə ke:ṇa: pu:r̄tɪ h̄o:e:tʃ̃ t̄a:hi
 bj̄ō:t̄əme: la:gələ rəh̄əla:h̄ə. kəkəro: ṇi:kə
 h̄o:ukə,be:dʒa:e h̄o:ukə h̄uṇəka: ko:ṇo: məṭələbə ṇəhi
 rəh̄əiṭə tʃʰələṇṇ. mud̄a: lo:kəkə ʃa:məṇe:me: t̄e:ṇa: ṇe:

əbʰiŋəjə kəŋtəʰi dʒe:ŋa: o:kəə o: sʌbʰəʂʂə
pəŋgʰə ʃubʰətʃitəkə ɦio:ikə . ŋe:ʈa:dʒi: ʃurue:ʂʂə e:ɦi
pʰiɾa:kəme: rəɦətʰi dʒe: kəɦuŋa: ra:dʒjəpɾəmukʰəkə
kurʂi: ɦətʰi:li:,təkəə ba:də də:kʰələ dʒe:ʈəikə . ʂe:
məuka: ɦuŋəkə: bʰe:ʈi: ge:ləŋ . dʒəŋəʈa:kə a:kro:ʃəkə
ʂəma:ʈa:rə ʂuŋu o: əʂəgəəme: ʈʰəɦa:kə: pa:ʈi rəɦələ
ʈʰələ:ɦə. dʒe:ŋa: dʒe: kiʈʰu bʰəe: rəɦələ əʈʰi təkəə
ɦuŋəkə: ko:ŋo: pəəəba:ɦə ŋəɦi rəɦəŋu.

"pəŋgʰə a:dəmi:kə i: sʌbʰə gəɦəŋa: ʈʰəikə .
ʈʰo:ʈe: dŋəkə ba:tə ʈʰəikə, sʌbʰə pa:ŋkə buləbula:
dʒəkā: əpəŋe: kʰətəmə bʰəe: dʒa:e:tə . ʈa:be: ʈəŋəʂʂə
dā:ru: piəələ dʒe:ʈəikə . a:o:rə kiʈʰu kəəəba:kə ka:dʒə
ŋəɦi ."

"ŋa:ri: ŋke:ʈəŋə ko:ŋo: a:dʒukə əʈʰi? e:ɦəŋə-
e:ɦəŋə gʰətəŋa: ʈə ɦio:ʈe: rəɦələikə əʈʰi . kəɦā: kəɦio:
ke:o: viro:dʰə ke:ləkə? kiʈʰu ŋəəəka: ʈʰəūʈa:sʌbʰə
dʒəŋəkra:ŋi dələkə ŋa:məʂʂə ʂəma:dʒəme: a:gi
ləga:bəe: ʈa:ɦəʈə əʈʰi ʂe: ɦəmə ɦio:əe:
dē:bəikə? kəda:pi ŋəɦi . a:kʰiɾə ɦəmə ra:dʒjəpɾəmukʰə
ʈʰi: kəʈʰi:kə le:lə?"

dʒəkʰəŋə o:kəə: ʃikʰa:kə ʃəktɪpɾəmə ɦəəa:
ədqə:pəəə pəɦūʈi dʒe:ba:kə ʂəma:ʈa:rə bʰe:ʈələikə ʈə o:

tuɾət̪ə puliʂəkə a:lɑ: əd̪h̪ika:ri:ʂəbʰəkē: o:kəra: pa:t̪u:
ləgɑ: d̪e:lɑ:ɦə.

"ko:ɳo: ɦɑ:lət̪əme: o:kəra: ɦəva:ɪ əd̪ɑ:ʂ̪ə bɑ:ɦərə
ɳəɦɪ d̪ʒɑ:e: d̪e:bɑ:kə t̪ʰəikə . o: t̪ɑ:ɦəe: t̪̪
vɪd̪ʒəjəpuraɱmə vɑ:pəʂə t̪ʰəlɪ d̪ʒɑ:e:, ɳəɦɪ t̪̪ ʂo:d̪ʒʰe:
d̪ʒəɦələ d̪ʒɑ:e: . ra:d̪ʒəme: a:ɡɪ ləgɑ:bəkə ʂvət̪̪t̪̪rət̪ɑ:
o:kəra: ɳəɦɪ d̪e:lə d̪ʒɑ: ʂəkət̪ə ət̪ʰɪ ."

e:ɦɪ a:d̪ʒɪnɑ:kə ʂ̪əge: puliʂə ut̪t̪ʰə
əd̪h̪ika:ri:lə:kəɳɪ ɦəva:ɪ əd̪ɑ: pəɦɪt̪ʰɪ ge:lə rəɦət̪ʰɪ .

ɦəməʃəkt̪ɪɳɑ:t̪ʰə a: ʂ̪əd̪i:pə ʂe:ɦo: ɦəva:ɪ
ɦədd̪h̪ɑ:pərə ʃikʰɑ:kə ʂvɑ:gət̪ə kərəbɑ:kə ɦe:t̪u pəɦɪt̪ʰɪ
ge:lə rəɦɪ: . ɦəməra:ʂəbʰəkə ʂ̪əge: d̪ʒəɳəkra:ɳt̪ɪ d̪ələkə
kɪt̪ʰu ka:r̪jəkət̪ɑ:ʂəbʰə ʂe:ɦo: ɦəva:ɪ əd̪ɑ:kə bɑ:ɦərə
d̪ʒ̪əd̪ɑ: le:ɳe: ɳɑ:ra: ləgɑ: rəɦələ t̪ʰələ:ɦə-

"ʃikʰɑ: d̪ʒ̪ɪd̪ɑ:bɑ:d̪ə . ɳəkɪlɑ:bə, d̪ʒ̪ɪd̪ɑ:bɑ:d̪ə ."

kɪt̪ʰugo:t̪e: pət̪ɑ:kɑ: le:ɳe: t̪ʰələ:ɦə-
" əɳjɑ:ji:ʂəbʰəkə vɪɳɑ:ʃə bʰəe: kəe: rəɦət̪ə ."

puliʂə rəɦɪ-rəɦɪ kəe: o:kəra:ʂəbʰəkē: kʰɪɦɑ:t̪ɪ
rəɦələ t̪ʰələ. ʃikʰɑ:kə ɦəva:ɪ d̪ʒəɦɑ:d̪ʒə bət̪i:kɑ:lə d̪ʰəɪ
a:kɑ:ʃəme: ɡʰuɱɪ rəɦələ t̪ʰələ . o:kəra: ut̪ərəbɑ:kə
əɳuɱət̪ɪ ɳəɦɪ d̪e:lə d̪ʒɑ: rəɦələ t̪ʰələikə. ɦəva:ɪ
d̪ʒəɦɑ:d̪ʒəme: bəɦut̪ə ʂi:mɪt̪ə mɑ:t̪rɑ:me: ʃ̪d̪h̪əɳə

bã:tfälə tʃhələ . fiəva:i dʒəfiə:dʒəkə tʃa:ləkə dələ bəfiutə
tʃitʃa:me: tʃhələ . o: sʌbʰə va:r̄əba:r̄ə ŋj̄ətʃr̄əŋə kəkʃəkē:
ʃəva:də pətʰa: rəfiələ tʃhələ . mudʌ: o:fiə:sʌbʰə ki:
kəritʃe: ? u:pərəsʃə a:dʒiŋa: a:e:lə tʃhələikə . fiəva:i
dʒəfiə:dʒəkə bʰi:tʃr̄ə ja:tʃri:sʌbʰə be:tʃiŋə tʃhələ:fiə .
tʃa:ləkə dələ be:r̄ə-be:r̄ə kəfiəikə-

"fiəməsʌbʰə dʒəfiə:dʒəkē: utʃa:r̄əba:kə a:dʒiŋa:kə
prətʃi:kʃa: kəe: rəfiələ tʃhi: . tʃitʃa:kə ba:tʃ i: tʃhikə dʒe:
fiəva:i dʒəfiə:dʒəme: a:bə bəfiutə kəmə ʃidʰəŋə bã:tfälə
ətʃhi . dʒe:ri: bʰe:la:pərə kɪtʃhi bʰəe: sʌkəitʃə ətʃhi."

ja:tʃri:sʌbʰə bəfiutə pərə:sʌ:ŋə bʰəe: ge:lə rəfiətʃhi .
ʃikʰa: tʃə tʃa:məʃe: a:gi bʰe:lə rəfiəe: . kəkʰəŋo: ka:lə
o:kəra: əpʰəʃp:ʃo: fiə:ikə dʒe: o:kəre: ka:rəŋe: a:ŋo:
ja:tʃri:sʌbʰəkə pra:ŋəpərə sʃəkətə a:bi ge:lə tʃhələ . ətʃme:
tʃa:ləkə dʒe:lə kətʃro:ləru:məkē: a:pa:tʃka:li:ŋə sʌ:tʃəŋa:
dʒe:ləkəikə a: fiəva:i dʒəfiə:dʒəkē: utʃa:ri dʒe:ləkə . ka:rəŋə
a:o:rə dʒe:ri: bʰe:la:sʃə dʒəfiə:dʒəme: u:pəre:me: a:gi
la:gi dʒa:e:tʃə . kəkəro: dʒa:ŋə ŋəfi bətʃitʃəikə .

fiəva:i dʒəfiə:dʒəkē: utʃəritʃəhi o:kəra: puləsʌbʰə
tʃa:ru:ka:tʃsʃə gʰe:ri le:ləkə . o:kərəsʌbʰəkə itʃtʃiŋa: ie:fiə
rəfiəikə dʒe: dʒə ʃikʰa: fiəva:i dʒəfiə:dʒəsʃə utʃəri kəe:
ba:fiəərə ŋkələba:kə prəja:sʃə kəritʃə ətʃhi tʃə o:tʃəhiʃə
dʒəfiələkə rəʃtʃa: dʒe:kʰa: dʒe:lə dʒa:e:tʃə .

ba:fiərə dʒəŋəkra:n̩t̩d̩ləkə ka:rjəkərt̩t̩a:s̩əbʰəkə
 fĩga:ma: t̩ʃəlie: rəfiələ t̩ʃʰələ . krəməʃəhə lo:kəkə
 ʃ̩kʰja:me: idʒa:pʰa: bʰe:lə dʒa: rəfiələ t̩ʃʰələ . fĩmə
 kət̩əbo: budʒʰe:ba:kə prəja:s̩ə kərɪkə,lo:kəsəbʰə kit̩ʃu
 ʃuŋəbe: nəfi kərɪkə . kit̩ʃu pʰure:be: nəfi kərəe: dʒe:
 a:bə ki: kəe:lə dʒa:e: ? kəfi: pʰe:rə ən̩stə nə: bʰəe:
 dʒa:ikə . fĩmə a: ʃəkt̩n̩a:t̩hə e:fi: vɪʃəjəʃəbʰəpərə
 m̩t̩rəŋa: kərət̩ rəfi: . ʃ̩d̩j:pə prəd̩əʃəŋəka:ri:s̩əbʰəkē:
 ʃəmfia:rəba:me: la:gələ t̩ʃʰələ . e:t̩əbʰime: fĩva:i
 dʒəfi:dʒə gʰuʃəkələ . gʰuʃəkət̩ə-gʰuʃəkət̩ə mukʰjə
 bʰəvəŋə d̩həri a:bi ge:lə . o:fiʃʰa:məʃ̩ t̩ pəire: ba:fiərə
 a:e:lə dʒa: ʃəkət̩ə t̩ʃʰələ . ʃəkt̩purəmə fĩva:i əd̩d̩a: ət̩ʃie:
 kət̩e:kət̩a: . məuka: d̩e:kʰi ʃikʰa: fĩva:i dʒəfi:dʒəʃ̩
 ut̩ərələ a: e:kə-e:kə kəe: ʃəbʰət̩a: vəst̩rə əpəŋə d̩e:fĩəʃ̩
 ut̩a:rəe: la:gələ . a:bə t̩ gərdə pət̩i ge:lə .

"fĩ:, fĩ: i: ki: kəe: rəfiələ t̩ʃʰi:?"

"fĩu lo:kəsəbʰə! kəfiŋa: fiŋəka: rə:kəfiə? i: t̩
 məfi: əŋərt̩hə bʰəe: rəfiələ ət̩ʃi: ."

lo:kəsəbʰə ʃikʰa:kē: budʒʰe:ba:kə prəja:s̩ə kərəe:
 . t̩ərəfiə-t̩ərəfiəkə a:ʃva:s̩əŋə d̩jəe: . mud̩a: ʃikʰa:
 ʃuŋəba:kə fi:tu t̩rɪja:rə nəfi rəfiəe: .

"ki: n̩a:t̩əkə kəe: rəfiələ t̩ʃʰi: ? dʒəkʰəŋə ʃa:s̩əŋəkə
 ʃərvə:t̩ʃ̩ ʃikʰərəpərə əʃvə:rə lo:kəsəbʰə fĩməra: ʃəŋə-

d̪n̪ə-ra:t̪i e:kə ke:n̪e: fi:ɪkə t̪a:fiɪt̪h̪a:mə i: n̪a:t̪əkəʂəb̪h̪ə
 kərəb̪a:kə ko:n̪ə prəjo:d̪ʒ̪ən̪ə ət̪ʰi? h̪əmərə: t̪̃gə n̪əfi
 kəru: . d̪ʒ̪əfiɪn̪a: t̪ʰi:,d̪ʒ̪e: t̪ʰi: ʂe: rəfiəe: d̪iə . n̪a:t̪əkə
 t̪ʰo:t̪əit̪ə d̪ʒ̪a:u."

d̪ʒ̪ək̪h̪ən̪ə ʂik̪h̪a: əpən̪ə ba:t̪əpərə ət̪ələ rəfi ge:li a:
 rəfi-rəfi kəe: k̪h̪iɪki: ləgə a:bi d̪ʒ̪a:e:,o:fi ko:t̪h̪ari:ʂ̃
 b̪h̪a:gi d̪ʒ̪e:ba:kə prəja:ʂə kərəe: t̪ək̪h̪ən̪ə məfiɪla:
 puliʂəʂəb̪h̪ə t̪i:ru:k̪a:t̪əʂ̃ g̪h̪e:ri le:ləkə a: t̪h̪a:məfi
 b̪əʂələ rəfiəb̪a:kə fi:t̪u məd̪ʒ̪əbu:rə kəe: d̪e:ləkə .
 mud̪a: o: t̪̃ d̪ʒ̪e:n̪a: ʂən̪əki ge:lə t̪ʰəli . k̪əikət̪a: məfiɪla:
 ʂ̃gət̪h̪ən̪əkə əd̪h̪ika:ri:lo:kəɪk̪ē: b̪əd̪ʒ̪a:o:lə ge:lə .
 ʂik̪h̪a:k̪ē: t̪ərəfiə-t̪ərəfiəʂ̃ bud̪ʒ̪h̪e:ba:kə prəja:ʂə b̪h̪e:lə .
 ke:o: əpən̪ə prəja:ʂəme: ʂəp̪h̪ələ n̪əfi b̪h̪e:lə . t̪a:d̪h̪əri
 ba:fiərə h̪əməʂəb̪h̪ə ʂəmərt̪h̪əkəkə ʂ̃ge: ət̪ələ rəfi: .
 bud̪ʒ̪h̪e:be: n̪əfi kərəe: d̪ʒ̪e: a:k̪h̪iɪrə,b̪h̪e: ki: rəfiələ
 ət̪ʰi? ʂik̪h̪a: ba:fiərə ki:e:kə n̪əfi a:bi rəfiələ ət̪ʰi?

h̪əmə a: ʂəkt̪n̪a:t̪h̪ə ba:fiərə t̪h̪a:t̪h̪ə t̪ʰələh̪i .
 a:pəʂəme: kiɪt̪ʰu m̃t̪r̪əɪn̪a: kəe: rəfiələ t̪ʰələh̪i . t̪a:bət̪e:
 puliʂəkə kiɪt̪ʰu a:la: əd̪h̪ika:ri: h̪əmərə:ʂəb̪h̪ə ləgə əb̪əit̪ə
 t̪ʰət̪h̪i . o: ʂəb̪h̪ə ʂik̪h̪a:kə viɪd̪o:fi: ʂp̪ərupəʂ̃
 b̪h̪əja:kra:n̪t̪ə t̪ʰət̪h̪i . u:pərəʂ̃ b̪əfiut̪ə d̪əba:bə p̪əɪ rəfiələ
 t̪ʰəɪ d̪ʒ̪e: d̪ʒ̪əld̪i: e:fi viɪa:d̪ək̪ē: k̪h̪ət̪əmə kəru: . əpən̪a:
 b̪h̪əri o: ʂəb̪h̪ə prəja:ʂə ke:bo: ke:la:fiə. mud̪a: kiɪt̪ʰu n̪əfi

kæ: sʰəkəla:fiə . fikʰa: ədɪgə ətʰɪ . sʰəbʰəkē: ŋa:ŋətə kæ:
dɛ:ba:kə fie:tʰu kətɪvəddʰə ətʰɪ .

"əfi:sʰəbʰə fiuŋəka: budʒʰəbɪəuŋə . e:ŋa: tʰə
sʰama:dʒə ŋəfi tʰəli sʰəkətə ətʰɪ . vɪrɔ:dʰəkə i: tʰəri:ka: tʰə
ka:ŋu:ŋə sʰammətə ŋəfi ətʰɪ . fiəmərə:sʰəbʰəkē: fi:ri
kæ: kitʰu kərəfi pətətə ."

fiəmə fiuŋəka: lo:kəŋkē: ki: dʒəba:bə dɪtʰəŋ .
tʰtʰa:pi,kəfiəlɪŋ-

"dʒəkʰəŋə əfi:lo:kəŋ sʰəbʰətə: upa:jə kə_ɪe:
rəfiələ tʰi: a: e:tʰ:kə fəktʰisʰpəŋŋə tʰi: tʰəkʰəŋə
fiəmərə:sʰəbʰə ləgə ki: kərəe: əe:ləhũ ətʰɪ? fiəməsʰəbʰə tʰə
bədəŋa:mə tʰi:fi: ? mudə: e:tʰba: ŋi:kəsʰə bu:dʒʰɪ liə
dʒe: ŋe:tʰa:dʒi:kə pa:pə a:bə dʰəba:ɔ:lə ŋəfi dʒa: sʰəkətə
. sʰəpu:ŋə sʰama:dʒə dʒa:gi ge:lə ətʰɪ . ɔ:kərə vɪŋa:fə a:bə
tʰjə tʰəikə ."

"əfi:sʰəbʰə əpəŋə ra:dʒəŋi:tʰ kərətə rəfiəbə .
mudə: e:kʰəŋə dʒe: sʰməsʰja: ətʰɪ tʰkərə tʰə kitʰu
sʰama:dʰa:ŋə kæ: dɪəukə."

"e:kərə sʰama:dʰa:ŋə fiəmə ki:
kərəbəikə? fiəmərə:sʰəbʰəkē: tʰə ŋi:kəsʰə budʒʰəlo: ŋəfi
ətʰɪ dʒe: ba:tʰ ki: bʰe:ləikə dʒa:fi ka:rəŋə ɔ: e:tʰ:kə
ugrə ru:pə dʰəe: le:ləŋə ətʰɪ ?"

"kəmə s̃ kəmə fiuŋəkə: kəhi s̃kəit̃ə tʃiəŋu dʒe: h̃əvɑ:ɪ ədɖɑ:s̃ bɑ:h̃ərə a:bi dʒɑ:t̃hi. t̃əkərəbɑ:d̃ə dʒe: kərəbɑ:kə fiə:ŋu s̃e: kərihiət̃hi?"

"ɑ: əh̃ɑ:s̃əb̃hə tʃiəŋəs̃ə pɑ:ñə-s̃upa:ri: k̃hɑ:it̃ə rəhiəb̃ə?"

ra:t̃u b̃həri m̃ət̃rəŋɑ:kə tʃəl̃it̃ə rəhiələ . s̃ik̃hɑ: əpəñə bɑ:t̃pərə ət̃ələ tʃh̃əli . d̃o:s̃ərə d̃uŋə prət̃uŋd̃hi s̃əb̃hɑ:kə s̃ət̃ə prɑ:r̃əb̃hə fiə:it̃əkə . ñe:t̃ɑ:dʒi:kə prəjɑ:s̃ə rəhiəkə dʒe: t̃ɑ:hi s̃ə pəhiŋe: ki tʃu s̃əmə:d̃hɑ:ñə b̃həe: dʒɑ:ikə. t̃ɑ:hi hi:t̃u b̃həri s̃əkə prəjɑ:s̃ə kə:lo: ge:lə . b̃ət̃əkɑ:- b̃ət̃əkɑ: hi:kim̃əs̃əb̃hə la:gələ rəhiələ:hiə . mud̃ɑ: dʒək̃h̃əŋə s̃ik̃hɑ: t̃əs̃ə s̃ə m̃əs̃ə ñəhi b̃h̃e:li t̃ə əd̃h̃ikɑ:ri:lo:kəŋu hi:ri kəe: himəra:s̃əb̃hə ləgə pəh̃ūt̃j̃əl̃ət̃hi . himəhu ki: kəe: s̃əkəit̃ə tʃh̃ələh̃i? dʒɑ:be: s̃ik̃hɑ:s̃ə gəppə ñəhi fiə:it̃ə t̃ɑ:be: o:kərə mo:ñəkə bɑ:t̃ə ko:ñɑ: budʒ̃it̃əkə? a:k̃h̃irə əd̃h̃ikɑ:ri:lo:kəŋu mo:bɑ:il̃əs̃ə himəra:s̃əb̃h̃əkə gəppə s̃ik̃hɑ:s̃ə kərəb̃əo:ləŋu . s̃ik̃hɑ: əpəñə bɑ:t̃ə ki tʃu kəhiəbɑ:kə b̃əd̃lə: b̃h̃o:kɑ:s̃i: pɑ:ri kəe: kɑ:ñəe: la:gəli . himəro: o:kərə s̃t̃h̃it̃pərə b̃əh̃ut̃ə k̃əst̃ə b̃h̃e:lə . s̃əkt̃uŋɑ:t̃h̃ə t̃ə ugrə b̃h̃e:lə dʒɑ: rəhiələ tʃh̃ələ . himə i s̃ɑ:ra:s̃ə o:kəra: r̃o:kəbɑ:kə prəjɑ:s̃ə ke:l̃əh̃i . o:m̃əh̃ərə s̃ədj̃i:pəkə hi:l̃ət̃ə s̃e:fiə: b̃əh̃ut̃ə p̃əst̃ə rəhiəkə. pr̃əd̃r̃j̃əŋəkɑ:ri:s̃əb̃hə l̃əst̃ə p̃əri ge:lə tʃh̃ələ:hiə

. ma:mila: jã:tə̃ hie:ba:kə̃ bə̃d̃ə̃la:me: gərəma:ɽe: d̃ʒa:
rə̃hələ̃ t̃ʃələ̃.

"t̃ə̃k̃hə̃ñə̃ kə̃e:lə̃ ki: d̃ʒa:e:?"

"jik̃h̃a:s̃ṣ̃ a:grə̃hə̃ kə̃e:lə̃ d̃ʒa:e: d̃ʒe: d̃h̃ə̃ɽə̃
ra:k̃h̃ə̃e: . i: ko:ño: ṽjə̃kt̃k̃ə̃ s̃ə̃m̃ə̃s̃j̃a: ñə̃h̃i ə̃t̃ʃ̃i.
ñe:t̃a:d̃ʒi: s̃ə̃ñə̃-s̃ə̃ñə̃ lo:k̃ə̃ s̃ə̃ma:d̃ʒə̃k̃ə̃ ko:ɽ̃h̃ə̃ ə̃t̃ʃ̃i. o:
s̃ə̃b̃h̃ə̃ b̃ə̃h̃ũt̃ə̃ d̃ʒə̃ɽ̃a:e:lə̃ ə̃t̃ʃ̃i . ja:s̃ə̃ñə̃me: p̃rə̃m̃uk̃h̃ə̃
s̃t̃h̃a:ñə̃p̃ə̃rə̃ b̃ə̃s̃ə̃lə̃ ə̃t̃ʃ̃i . t̃e:h̃ə̃ñə̃me: t̃ṣ̃ d̃ʒ̃ h̃ə̃m̃ə̃s̃ə̃b̃h̃ə̃
ṽũd̃d̃h̃iṣ̃ṣ̃ ka:d̃ʒə̃ ñə̃h̃i le:b̃ə̃ t̃ṣ̃ kĩt̃ʃ̃u ñə̃h̃i kə̃e: s̃ə̃k̃ə̃b̃ə̃ .
ə̃s̃t̃u, h̃ə̃m̃ə̃ra:s̃ə̃b̃h̃ə̃k̃ē: j̃ã:t̃pu:rṽə̃k̃ə̃ ṽĩt̃ʃ̃a:ɽi kə̃e:
ka:d̃ʒə̃k̃ē: a:gu: b̃ə̃ɽ̃h̃e:ba:k̃ə̃ h̃iə:e:t̃ə̃ ."

i: ba:t̃ə̃s̃ə̃b̃h̃ə̃ jik̃h̃a: s̃ũñə̃lə̃k̃ə̃ .

"mud̃a: h̃ə̃m̃ə̃ e:h̃i ñe:t̃a:d̃ʒi:k̃ə̃ ṽĩña:ʃ̃ə̃ ke:ñe:
b̃ĩña: ə̃p̃ə̃ñə̃ pu:rṽə̃ru:p̃ə̃me: ñə̃h̃i a:b̃i s̃ə̃k̃ə̃ɽ̃ə̃ t̃ʃ̃i: ."

"ñə̃h̃i a:u . mud̃a: s̃ə̃ma:d̃ʒə̃me: rə̃h̃ə̃ba:k̃ə̃ h̃ie:t̃u
o:k̃ə̃rə̃ ñj̃ə̃m̃ə̃k̃ē: t̃ṣ̃ ma:ñə̃h̃i p̃ə̃ɽ̃ə̃t̃ə̃ . a:k̃h̃ĩrə̃, h̃ə̃m̃ə̃ra:
lo:k̃ə̃ñk̃ə̃ ã:d̃o:lə̃ño: t̃ṣ̃ s̃ə̃ma:d̃ʒə̃k̃ə̃ bi:t̃ʃ̃e:me: a:
s̃ə̃ma:d̃ʒə̃k̃ə̃ k̃ə̃l̃j̃a:ñe:k̃ə̃ h̃ie:t̃u h̃iə:e:t̃ə̃ ."

b̃ə̃h̃ũt̃ə̃ a:grə̃h̃ə̃ ke:la:p̃ə̃rə̃ o: ə̃p̃ə̃ñə̃ ñj̃ə̃m̃ə̃j̃ə̃me:
s̃ṣ̃j̃o:d̃h̃ə̃ñə̃ k̃ə̃r̃ə̃ɽ̃ə̃ g̃h̃o:s̃ə̃ña: ke:lə̃k̃ə̃-

"dʒa:dʰəri e:hi dʒʊstəʃəbʰəkə ʔtə nʰhi ho:e:tə
həmə a:ɪʃʔ ʃve:təvəstʃra: rəhəbə."

həmərə: lo:kəɲkə prəja:ʃəʃʔ puliʃəkə a:la:
ədʱika:ri: lo:kəɲkə dʒa:nə me: dʒa:nə əe:ləɲ . e:kəta:
məhila: a:gu: bəɳi kəe: o:kəra: ʃve:təvəstʃrə dɛ:ləkəkə .
o: e:kəhiʃa: ʃve:təvəstʃrəkē: u:pərəʃʔ nʱi:tʃa: dʰəri
pəhiraŋe: həva:ɪ ədʱa:ʃʔ bə:hərə bʰe:li:hə. dɛ:həme:
a:orə kiʃu nʰhi . mi:ɖa:bəla:ʃəbʰə ʃe:ho: e:hi
məuka:kē: dʒa:e: dɛ:bəe: nʰhi tʃa:hiətə tʃʰələ . tʃra:tʃərə
hədʒa:ro: pʰo:tə: kʰiʃa: ge:lə . dʒəkəra: kəkəro:
mo:bə:ɪlə rəhəkə ʃe: tʃukələ nʰhi .

puliʃəkə ʃurəkʃa:me: o: həmərə:ʃəbʰəkə ʃʔge:
dʒəŋəkra:nʱi dɛləkə mukʰja:ləjə pəhūtʃi ge:li:hə .
ʃəmərʰəkələ:kəɲ ʃe:ho: pa:tʃu: la:gələ o:təe: a:bi
ge:lətʰi .

*-rəbi:ndʃə nɑ:ra:jəŋə miʃrə, piʃa:kə nɑ:mə: ʃvərgi:jə
ʃu:rjə nɑ:ra:jəŋə miʃrə, ma:ʃa:kə nɑ:mə: ʃvərgi:ja:
dʒa:ka:ʃi: dɛ:vi:, bəe:ʃə: 69 vərʃə, pəiʃrikə gra:mə:
əɳe:rə dʱi:hə, ma:ʃrikə: ʃɳŋʰia: dʒo:ʃʰi:, vri:tʃi: bʰa:rəʃ
ʃərəka:rəkə upə ʃəʃʃivə (ʃe:va:nʱvriʃtʃə), ʃpe:ʃələ
me:tʃo:po:liʃəŋə mədʒi:ʃtʃre:tə, dʱili:(ʃe:va:nʱvriʃtʃə),*

*fi kṣa: : tṛāṇḍrādḥa: ri: mṛiṭḥi la: māha: vi dja: lājāṣṣ bi: e: ṣa-
 ṣi: bḥa utḥkā vi dṛjṇa: nṛame: prāṭṣṭḥa: : dḥlli:
 vi svavi dja: lājāṣṣ vi dḥḥi ṣṇa: ṭāka, prāka: fi ṭā kri ṭi:
 māi ṭḥi li: me: : prāka: jāṇṇ vārṣā hā 2017 1. bḥo: rāṣṣ ṣā: dḥḥā
 dḥḥari (a: ṭmā kḥṭḥa:), 2. prāṣṣā gāvāṣā (ṇḥvā dḥḥā), 3. ṣvār gā
 e: ṭḥi aṭṭḥi (ja: ṭḥa: prāṣṣā gā); prāka: jāṇṇ vārṣā hā 2018 4.
 pḥāṣā: dḥ (kḥṭḥa: ṣṣ grāhā) 5. nṛmāṣṭā ṣjāi (upāṇja: ṣa) 6.
 vi vi dḥḥā prāṣṣā gā (ṇḥvā dḥḥā) 7. māhāra: dḥḥā (upāṇja: ṣa)
 8. lādḥā ko: ṭāra (upāṇja: ṣa); prāka: jāṇṇ vārṣā hā 2019
 9. ṣi: mā: kḥ o: ḥi
 pa: rā (upāṇja: ṣa) 10. ṣa mā: dḥḥa: nḥ (ṇḥvā dḥḥā ṣṣ grāhā)
 11. mā: ṭḥi bḥu: mṛi (upāṇja: ṣa)
 12. ṣvāpnḥ lo: kḥ (upāṇja: ṣa); prāka: jāṇṇ vārṣā hā 2020
 13. ṣḥ kḥāṇḥ: dḥ (upāṇja: ṣa) 14. e: ḥā ṭḥi kḥ
 dḥḥi: vāṇḥ (ṣṣ ṣmārāṇḥ) 15. dḥḥā hāi ṭā dḥ: ba: l (upāṇja: ṣa);
 prāka: jāṇṇ vārṣā hā 2021 16. pa: ṭḥe: jā (ṣṣ ṣmārāṇḥ)
 17. ḥā mā a: bḥi rāhā lḥ ṭḥi: (upāṇja: ṣa) 18. prā lājā kḥ
 pāra: ṭā (upāṇja: ṣa); prāka: jāṇṇ vārṣā hā 2022 19. bi: ṭi
 ge: lḥ ṣa mā jā (upāṇja: ṣa) 20. prā ṭḥi bḥi mbā (upāṇja: ṣa)
 21. bā dḥḥi rāhā lḥ aṭṭḥi ṣā bḥā ki ṭḥi u (upāṇja: ṣa) 22. ra: ṣṭrā
 mā dḥḥi rā (upāṇja: ṣa) 23. ṣṣ jo: gā (kḥṭḥa: ṣṣ grāhā) 24. ṇa: ṭḥi
 rāhā lḥ ṭḥi ḥāi vā ṣudḥḥa: (upāṇja: ṣa) 25. dḥi: pā dḥḥā rāi ṭā rāhā e:
 (upāṇja: ṣa).*

ॐ

mãt̃əvjə editorial.staff.videheã@gmail.com pərə

paṭʰa:u.

3.pədjə kʰəŋdə

3.1.bəḍʌi:ŋa:t̃hə ra:jə-t̃i:ŋə ta: gi:t̃ə

3.2. pṛamo: dṛ dṛḥa: 'go:kulə'-tḥu:tḥələ tḥa:mə hē:ra:jələ
gā:mə

3.3. ra:dṛḥə kiḥo:ra mḥḥrə-ṣā:ṣkṛitḥkə kṣəraṇə

3.1. bəḥḥi:ḥa:tḥə ra:jə-tḥi:ḥə tḥa: gi:tḥə

bədrɪ.nɑ:tʰə rɑ:jə

tʃi:nə tɑ: gi:tə

1

ge: bəɦɪnɑ: vərə ɦəmərə bətə burɪbəkə a:tʊrə əɦɑ:ri:
tʃɦəi,

mu:rkʰəɦɪrɔ:mənɪ kɑ:ri: tʃɦəi nɑ:.....

ɖu:ʂtə ɖəɦe:dʒəkə ɦəmə tʃɦi: mɑ:rələ ,

jəuʊəɦə dʒɪbɪtʃe: ge:ləi dʒɑ:rələ.

burɪbəkə bɑ:tə nənɪ budʒɦəe: ,

bɑ:pəkə a:dʒɦɑ:kɑ:ri: tʃɦəi..

mu:rkʰəɦɪrɔ:mənɪ.....

e:kə tə go:bərə ke: tʃɦəi tʃɦi:tə,

ɦəmə tʃɦi: lɑ:dʒe: lɑ:ɦɑ:lɔ:tə.

lɑ:dʒəkə bɑ:tə ki: kəɦɪjəu,

nənɪ puru:ʂe: nənɪ nɑ:ri: tʃɦəi. .

mu:rkʰəʃiɾo:məɳi
jəuʋəɳə ʈʰiɳɳə bʰe:lə ɳʌʃte:dʒə,
pʰa:təe: ko:mələ ko:ɖʰə kəre:dʒə.
budʒʰəe: pɾəɳəjə ɳʌʋe:ɖəɳə ke: ɳəɳi,
pəɳgʰə bi:ma:ri: ʈʰəi ..

mu:rkʰəʃiɾo:məɳi.....
kəɦiɾo: la:dʒə ləgə_re: bʰa:ri:,
əkɪlə ke: kʰo:ləe: ɳəɳi ələma:ri:.
bərəɦi: bɳa: o:dʒa:rəkə ,
ʋuddʰikə bəɳɖə ke:bə:ri: ʈʰəi..

mu:rkʰəʃiɾo:məɳi.....
kərəbəi ke:kəra: pərə ɦəmə a:ʃə ,
ba:ɦərə pəʋəɳə bəɦəi ʋəʈʈa:ʃə.
ke:kəra: kəɦəbəi məɳəkə bəʈʈa:,
bətə la:tʈa:ri: ʈʰəi..

mu:rkʰəʃiɾo:məɳi
dʒəɦiɳa: dʒʰərəkələ ʃəɳə ʈʰəi ɖe:ɦə,
ɦəmərəo: dʒərələi ʃəkʰə ʃɳe:ɦə.
ʋɪɖja: pəɖʰəɳe: e:kkəɦi ma:tɾə ,
mudə: bʰəiʃəbə:ri: ʈʰəi..

mu:rkʰəʃiɾo:məɳi.....
ʃikʃa: pəɦəla: me: əʈʰi pʰe:lə,
ɦəmərə: ʈʰiɳɦələkə ɳəɳi bəkələ:lə.
ɳəɦiɾa: ɳi:kə ləgə_re:,
rəɦəi dʒe:ɳa: kuma:ri: ʈʰəi..

mu:rkʰəʃiɾo:məŋi..... ..

pəuru:ʂə rəkʰəŋe: ŋəŋi dʒ̄ɪrəla:ɦia: ,

bəʃʰua: ʂa:gə ʂəŋəkə ŋəɾəma:ɦia:.

jəuʋəŋə dʰədʰəkɪ rəɦələ əʃʰi,

ɦəmərə: ʂəŋə la:tʃa:ri: tʃʰəi.

mu:rkʰəʃiɾo:məŋi |

2

ge: bəɦiŋa: ʋərə ɦəmərə bətə buɾibəkə a:əura bəkəle:lə
tʃʰəi,

ʂa:ʂura ʂe:ŋtərə dʒ̄e:lə tʃʰəi ŋa:

d̄e:ʋərə tʃa:ru: ka:tʃə kuma:rə,ʂəʂurəkə ʂa:pə ʂəŋəkə
pʰupʰəkɑ:rə.

ŋəŋədi: ŋa:kə kətɑ:kə' ŋəŋətɪŋi:ja: ʂəŋə bʰe:lə tʃʰəi..

ʂa:ʂura ʂe:ŋtərə dʒ̄e:lə tʃʰəi ŋa:...

bətəŋə mədʒ̄ite: d̄e:ɦə kʰija:e:lə,ʂa:uʂəkə ba:t̄o: be:ʂə
pidʒ̄a:e:lə.

dʰəŋi o: dʒ̄iunŋa: ʂəŋə ke: əiʰəli a:əura ʋiʂə ʋe:lə tʃʰəi..

ʂa:ʂura ʂe:ŋtərə dʒ̄e:lə

gʰərə me: d̄ərə ləgə_re: bʰa:ri:,la:gələ ŋəŋi tʃʰəi pʰətəkə
ke:ba:ri:.

ʂəbətɑ: d̄u:ʂtə d̄əɦe:dʒ̄əkə ka:rəŋə gətəbərə bʰe:lə tʃʰəi..

ʂa:ʂura ʂe:ŋtərə dʒ̄e:lə tʃʰəi ŋa:.....

ʂəʂurəkə dʒ̄e:tʰə bʰa:ɪ muɦədʒ̄əuʂa:, pʰu:lələ be:ŋə
ʂəŋəkə əʃʰi dʰəuʂa:.

əgua: a:ɡi ləgɑ:kə' ʂa:ra: me: ʂu:t̄i ge:lə tʃʰəi..

pe:tu prəmuk^{hə} a:O:rə dī:lərə tʃ^məi dʌk^hɪjɑ:. .
me:mbərə ke: pe:tə dʒe:nɑ: ,ʃi:ki: vɪʃɑ:lə ge:.
ʃɑ:uʃə həmərə
vərə həmərə buɾɪbəkə ʃəŋə, p^hərə məhəkɑ:ri:.
b^he:ləi vɪvɑ:hiə dɛ:k^hə,kO:t^hɑ: ətɑ:ri:..
biɡərələ vjəvəhiɑ:rə hiŋəkə,tɛ:kəre: mələ:lə ge:.
ʃɑ:uʃə həmərə

əpəŋə

māṭṭəvjə editorial.staff.videheā@gmail.com pərə
pəṭ^hɑ:u.

3.2. pramo:da d̄ha: 'go:kula'-t̄hu:talə t̄ha:mə fie:ra:jələ
ga:mə

pramo:da d̄ha: 'go:kula'
t̄hu:talə t̄ha:mə fie:ra:jələ ga:mə

ṣāra ṣāro:ka:ra ṣābā bhē:lə t̄a:ra t̄a:ra
gāuvā: ghāruva: t̄akā bhē:lə an̄at̄in̄hā:ra
ṣ̄bānd̄ho:me: n̄ā̄ rāhālāi o: prāk̄hāra d̄hā:ra
d̄hākā d̄hākā uḡhā:ra gh̄ō:t̄i la:d̄zā vit̄ā:ra
a:t̄hō: ja:mā avira:mā d̄zāpājā m̄t̄rā ṣābā fie:ra: p̄hē:ri:
t̄hu:talāi ga:mā fie:rājālāi t̄ha:mā a:mā l̄t̄a:mā
d̄hārābe:ri: ..
bhāi rāhālāi ṣāgāro: un̄t̄a: bājā:ra

k^he: t̥o: pət̥^ha: rə b^he: ləi ənət̥ʃiŋəfiɑ: rə
b^ha: i b^ha: i s̥əŋə kərəjə t̥əkəra: rə
s̥vɑ: r̥t̥^həkə d̥ēka: bəd̥z̥əjə a: rə pɑ: rə
be: t̥ɑ: b^ha: t̥d̥z̥ə t̥əi jɑ: rə p^ho: rəile: kəpɑ: rə
rək^ha: d̥v̥e: k^həkə bɑ: d̥z̥ɑ: rə s̥əd̥z̥ələ t̥^həi s̥e: rə pəs̥e: ri: .
t̥^hu: t̥ələi t̥^ha: mə fi: rəjələi gɑ: mə a: mə lət̥ɑ: mə d̥z̥^hərə
be: ri: ..

d̥əu: rɑ: d̥əu: ri: d̥z̥^hi d̥z̥^h d̥z̥^hu: rə ko: ŋɑ:
k^he: lə kəbəd̥di: b̥ilɑ: jələ ko: ŋɑ:
ət̥^hərəɑ: b̥i t̥^hərəɑ: ət̥əkəŋə mət̥əkəŋə
bəŋələ k̥i rəkə: t̥əkə mufĩ po: t̥^həŋɑ:
ət̥i: t̥əkə d̥v̥ɑ: ri pərə v̥ərt̥əma: ŋəkə d̥z̥ə b̥ərd̥əst̥ə
pəfiərə: d̥ɑ: ri: .

t̥^hu: t̥ələi gɑ: mə fi: rəjələi t̥^ha: mə a: mə lət̥ɑ: mə
d̥z̥^hərə b̥e: ri: ..

g̥ri: lə b̥ənd̥ə g^hərəkə t̥^həi d̥z̥o: rə ləgəŋə
əpəŋe: me: rəfiəjə s̥əbə məst̥ə məgəŋə
mət̥ələ b̥e: me: t̥ʃu: rɑ: d̥əfi: kə o: t̥^həgəŋə
ət̥t̥^hi əkət̥t̥^hə gəŋət̥^hi t̥əre: gəŋə
b^həi jɑ: b^hi: t̥ərə b̥ənd̥ə əvɑ: kə bɑ: fiərə b^həud̥z̥i: kərə t̥^hi
t̥əkka: fi: ri: .

t̥^hu: t̥ələi t̥^ha: mə fi: rəjələi gɑ: mə a: mə lət̥ɑ: mə
b^hərə b̥e: ri: ..

d̥^hi j̥i p̥u: t̥ɑ: b̥əpəd̥z̥e: t̥^hə b^he: lə
mo: bɑ: iləkə s̥əŋə s̥e: t̥ə b^he: lə

kaṣṭa: ṣṭṭe ge:lə budḥija:rə bh'e:lə

aṣṭamaje: jəṣṭaṇṇə bhāḥa:rə bh'e:lə

dṣe: bu:dṣṭhələ bəṣṭi:ṣṭakə ba:dṣṭe ṣṭe: o:kəra: le:lə e:kḥṇṇe:
rəṣṭabḥari:.

ṭṭu:ṭələi ṭṭa:mə ḥe:rəjələi ga:mə a:mə ləṭṭa:mə
dṣṭhərəbe:ri:..

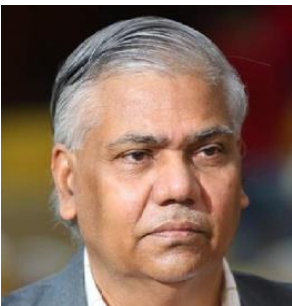
-prəmo:dṣṭe dṣṭa: 'go:kulə', dṣṭi:pə,məḥubəṣṭi:, (bhāḥa:rə),
pḥo:ṇṇə-9871779851

əpəṇṇə

mṭṭəṣṭje editorial.staff.videhəā@gmail.com **pərə**

pəṭḥa:u.

3.3.ra:dṣṭe kiṣṭo:rə miṣṭrə-ṣṭā:ṣṭkritṭkə kṣṭərəṇṇə

ra:dʒə kɪʃo:rə mɪʃrə, rɪʈa:jərdə tʃi:pʰə dʒe:n̄əɾələ
məŋe:dʒərə (i:), bi:.e:ʃə.e:n̄ə.e:lə.(mukʰja:ləjə),
dʒilli:,gə:mə- əre:rə dʒi:ɦə, po:. əre:rə ɦa:tə,
mədʰubəŋi:

ṣā:ṣkṛit̄kə kṣərəṇə

'dʒə, ṣāṣka: rə kē: əpəŋəɦɪ t̄o: t̄əbə,
o:kəra: ke: d̄o: ʃərə bət̄ʃa: o:t̄ə?
ṣāṣkṛit̄ -dʒəɾɪ dʒəṣ s̄u:kʰət̄ə t̄əʃ,
d̄o: ʃərə ke: , dʒələ ṣā, dʒud̄a: o:t̄ə?

dʒət̄əʃ/dʒe:ba: kə ɦo: əe: ,əvəʃjə dʒa: u,
ŋju:ja: r̄kə, pe:ɾɪ ʃə, l̄əɖəŋə,
kət̄əɦu rəɦi: , mud̄a: bɪ ʃəri: ŋəɦɪ ,
vɪ dʒa: pət̄ɪ , ud̄əjəŋə, məɖəŋə.

bət̄ʰu:, t̄jət̄ʰu: un̄ŋət̄ kə əka: ʃə,
pʰəɦəra: u o:t̄əɦu bʰa: rət̄əkə d̄ʰvədʒa: ,
rəɦəe: t̄ r̄əga: ʃəbʰə ṣā u:pərə,
ʃəbʰəɖe:ʃəkə d̄ʰudʒa: kē: ,o: ra: dʒa: .

dʒe: ŋəɦɪ kəɾət̄ɦɪ əpəŋə ṣāṣkṛit̄ kə',
əpəŋəɦɪ ma: ŋə -d̄a: ŋə,
e:ɦe:ŋə lo: kə pa: bət̄ɦɪ ŋe: kət̄t̄əɦu ,
əpəŋo: le:lə, ʃəmma: ŋə.

नृ दृष्टे सुप्ररत्नाः , सुप्ररम्पराः ,
पि अः बर्तुत्वा , अस्मि ताः क्तेः पिः जुः सः ,
हामा स्रबहा स्रदृष्टेगं रक्त्वाः रं रं हं हं ,
तै, दुस्रै नैः तै क्त्वा कोः नृः मं नृः सुः .

नृः ककै' देः क्त्वाः उः तै/नृः कं बाः तै,
मुदाः , क्त्वाः बि नृ, नृ नृ लिः पं तै, रिः नृ,
अनृः बं पं सुः बं माः नृ,
पोः स्रिः कं एः कोः नृः बाः तै हिः नृ?

नृ नृ उः ग्त्वाः , हं दृष्टे हं हं स्र्त्वाः रं,
दृष्टे कं अः बं स्र्त्वाः , तै मं क्त्वाः कं पाः रं .
बं सुः , कं तै बोः मं हं गं गाः तै मेः ,
दुः गं मं कं कं स्र्त्वाः , मं हं पाः - कं हाः रं .

वि देः जिः गिः तै कं हं - हिं लाः स्र्त्वाः ,
नृ नृ बं हं तै तै ओः मोः नृ कं सुकुः नृ,
लोः कं गिः तै, बं अः रं तै जं स्र्त्वा गिः तै,
अं तै दृष्टेः हिं मेः , माः दृष्टे जं - रं स्र्त्वा - गुं नृ .

तै नृः - दृष्टेः कं कोः नृ अं पाः दृष्टे?
स्र्त्वाः अं दृष्टे नृ नृ किः , पुदृष्टेः , क्त्वा दृष्टेः रं?
पं किं गं दृष्टे बं तै अं कं एः देः लं दृष्टेः एः ,
तै, बं दृष्टे बं कं कं रं गं मं दृष्टे मेः तै नृः .

əpənə b^he:k^hə, a: əpənə b^ha: k^ha: ,
ʃũdərə kət̪e:kə, n̪ d̪ʒə pərəmpərə: !
b^ha: rət̪ ke: ma: t̪i kə d̪ʒe: ʃug̃d̪^hi ,
b^he:t̪ət̪ n̪e:, t̪a: ku: ʃəgərə d̪^hərə: .

pe:ri ʃə me: hi: n̪hi bərəkə t̪juma: o:nə ,
pəhi ra: kəʃ/d̪o: pət̪a: -pa: gə,
t̪əʃ, k^həʃət̪ə prət̪i ʃt̪^ha: n̪hi o:hi ʃə,
la: gət̪ə n̪e: kəɫkəkə' d̪a: gə.

əpənə ʃəʃkri:t̪i kə kərəbə d̪ʒəjə t̪əʃ,
əpənə: hi: ba: hərə ,hi: e:t̪ə d̪ʒəjə,
k^ha: m̪hə t̪^hi: kə d̪ʒə n̪hi rəhət̪əi t̪əʃ,
kət̪^hi: pərə g^hərə, kəhi: t̪i kət̪əi?

əpənə

m̪t̪əʃjə editorial.staff.videhə@gmail.com **pərə**

pət̪^ha:u.

